PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL Tarhan, 'Abdülhak Hâmit
248 Tarik
T396T3
1919

3744

18/708

Tarhan, Abdülhak Hâmit

Târık

آثار مفیده کتبخانه‌سی

عبد الحق حامد

کلیات آثار

طارق

یاخود

اندلس فتحی

استانبول — مطبعهٔ عامره

١٣٣٥

1919

PL
248
T396 T3
1919

برهيئت مخصوصه طرفندن طبع ايتديرلمشدر

صوڭ طبعه مقدمه

ـ طارق بن زیاد ـ نام شهیر تاریخیسیله منتشر اولان بو کتاب که مصوّر اخلاق و آثار اسلامیه‌در ، مشهر اذواق و افکار غیر مسلمه اولان بر شهرده اکتتاب ایدلمش ایدی ؛ انتشاری ایسه سفارت کتابتیله بولندیغم پارسدن دارالخلافه‌یه عودتمدن برقاچ سنه صکره میسّر اولدی . پارسده بن طارقی یازارکن غازی عثمان پاشا پلونه‌ده ، غازی احمد مختار پاشا کدکلرده بولنیور ومهم ومعظّم غزوات وغلبات ایله تاریخ عثمانی‌یه شان وشرف صحیفه‌لری علاوه اولنیوردی .

اوزمانلرده خصوصی وعمومی برچوق تقدیراته مظهریت اکتساب ایدن بو کتاب ، استادلایوت کمالك شوق تلمیذ پرورینی تزیید ایله برابر مفید ومختصر برقاچ تنقید توجهکارینی استجلاب ایتمش واستاد ثانی اکرمك‌ده ـ تعلیم ادبیات ـ نده نجه مستلزم افتخار اوله‌جق بر صورتده تخطّر قلنمش ایدی . حتی، سائقهٔ عشق حقیقتله میدربیلمم، کندمده بواثرده کوردیکم نقیصه‌لری کوسترمك ایسته‌دیکمدن طارق حقنده امضاسز برمقالهٔ تنقیدیه انشا ایدرك احمد مدحت مرحومك ـ ترجمان حقیقت ـ یله نشر ایتدیرمش ایدم .

ـ طارق بن زیاد ـ اوزمانلرده حکمران بولنان اوهامه بادیٔ ازدیاد اولمسیله نسخ موجوده‌سی کتابجیلردن طوپلاتدیریله‌رق امحا ایدلدیکندن ، برطاقم عجمی طابعلر طرفندن احیاسنه قیام اولنه‌رق صور خفیه‌ده وسراپا سهو و خطا نسخه‌لری بالدفعات طبع وتمثیل قلنمش ویاقین زمانلره کلنجه‌یه قدر بونسخه‌لرده ، غالبا مال مسروق اولدیغندن ، پك اوجوز فیئات ایله صاتلمقده بولنمش ایدی .

صانکه بنم یازدیغم ـ طارق ـ بی کناه اوله‌رق زندان نسیانه وبوساخته وخطا آلوده ـ طارقلر ـ ایسه بر جرأت جاهلانه ایله میدان عصیانه آتلمش ایدی ! ...

بودفعه معارفپرور برناظرحضرتلرینك حمایه‌سنده برهیئت محترمه‌نك همتیله بنم بیلدیکم ـ طارق بن زیاد ـ اشته اعادهٔ حیات ایدیور . و اونك دها وفات ایتمه‌دن اول چیقان خورتلاقلری ساحهٔ مطبوعاتدن طرد وتبعید اولنیور .

ـ طارق بن زیاد ـ مصرده منقّح ومتغیّر برطرزده عربی‌یه وبوسنه وهرسکده صرب لسانـنه ترجمه ایدلمش ایسه‌ده مترجملرك صحیح ویاغیر صحیح بوایکی نسخه‌دن هانکیسنی مأخذ ایتدکلری معلوم دکلدر .

ـ ابن موسی ـ نامیله طارقه ذیل اوله‌رق یازدیغم بردیکر اثرده قریباً نشر اولنه‌رق طارقی تعقیب ایده‌جکدر . تعقیب ایده‌جك ایسه‌ده برابر کیده‌بیله‌جکمیدر ؟ بونی حاوی اولدیغی وقوعاتك درجهٔ اهمیت وماهیتی تعیین ایدر .

طارقپسند اولان بعض ذواتك ، ثم بر دها ـ طارق ـ قوتنده بر اثر يازه‌ميه‌جغمه ذاهب اولدقلريني كنديلرندن ايشتمش ايدم . بو ذهاب نه‌درجه‌يه قدر مصيبدر ، بيله‌مم . ديدكلري قوت (طارق) نامنده‌كي اثرده دكل (طارق) نامنده‌كي سردارده اولسه كركدر . اصل جالب استحسان اولان مزيت ، بو مؤلف عاجزك سنوحاتندن زياده ، اندلسي فتح ايدن موسى بن نصير ايله طارق بن زيادك فتوحاتنده‌در .

بناءً عليه ـ حامد بر دها بر طارق يازه‌ماز ـ ديمكدن ايسه ـ طارق بن زياد ايله موسى بن نصير اسپانيايي بر كره دها فتح وتسخير ايده‌مزلر ـ ديمك دها طوغرى اولور .

بك اوغلى ، ١٢ ايلول ١٣٣٢

عبدالحق حامد

اشخاص

عرب هیئت عسکریه‌سی:

موسی بن نصیر } اندلس فاتحلری .
طارق بن زیاد }

عزیز .... موسانك اوغلی.

مروان .... موسانك اوغلی.

زهرا .... موسانك قزی .

ایوب بن حبیب .... موسانك قاینی امرادن .

مغیز الرومی }
زید بن کسادی } امرای نامدار.
طریف بن مالك }

مسلم .... -یاخود- قونت جولیانوس.

اشخاص

صلحا .... ایوبك قزی ، مجاهده

عذرا
امینه
عایشه
زینب
} مجاهده‌لر.

یاشلیجه بر مجاهد ، ماتمزده قزك عاشقی ، امرای عرب ، علمای اسلام ، شیخ‌الشیوخ ، جیش مجاهدین ، دها بر چوق مجاهده‌لر ، خدمتکارلر ، ساعیلر ، مخبرلر .

اسپانیا هیئت عسکریه‌سی

رودریق .... قرال.

ایلا .... قرالیچه.

قونت جولیانوس ، یاخود مسلم .

لوسسی، اردو ساقیه‌سی، برماتمزده قز ، یاشلیجه مجاهدك عاشقهٔ معشوقه‌سی.

برپاپاس .... لوسسینك رقیبی.

برسیاهپوش قادین.. مرقادونك قاریسی.

اشخاص

قونت دوفریا	ضابطان نامدار.
دون لوئی مرقادو	
جنرال آلفونس	
جنرال دون صول	
جنرال انجللو	
قاپیتن دومین یو	

قوط زادکانی ، سائر اسپانیا ضابطانی ، پرنسسلر ، قونتسلر ، دوشسلر ، دونالر ، عسکرلر ، اردو ساقیه‌لری ، یاورلر ، سائر معیت عسکری .

فصل اول

سبته جوارنده موسى بن نصيرك اوتاغنى عرض ايدر .

مجلس اول :

موسى بن نصير ، عزيز بن موسى، مروان بن موسى، زهرا بنت موسى ، و برچوق امرا هپسى آياقده و سكوت ايله موسايى ديكلرلر.

موسى بن نصير

بوندن آلتمش آلتى سنه مقدّم ، يعنى هجرتك يگرمى آلتيسنده مصر ايله اسكندريه حاكمى عبدالله بن سعد بن ابى سرخى، آفريقايى فتح ايچون عسكر سوق ايتمش ايدى. خصمامز نه ديرسه ديسون ، هپسى تر هاتدر. بز تاريخمزه برمنظومهٔ فتوحات نامى ويره بيليرز . آفريقا اوزمان روم قيصرينك اداره سنده ايدى . طرابلسدن شو بولنديغمز سبته بوغازى جوارنده واقع طنجه يه قدر يايپلوب گيدن اقليمك حاكمى جرجيز يوز بيك نفرى متجاوز بر اردو ايله مجاهدين اسلامه سدّ راه اولمق ايستر. شبيطله

جوارنده قرق اللی گون محاربه ایدرلر . چرچیز نه‌قدر
سهولتله عسکر تدارك ایدرسه ، طوتدقلری محل ، اسلام
ممالکنه بعید ، مرکز خلافتله مخابره‌ده بالطبع منقطع
بولندیغندن طول امل نسبتنده مسافه‌لر قطع ایدرك ، ورود
ایدن مجاهدین اردوسنك‌ده استمداد ایتمسی اوقدر مستحیل
اولور . بونك نتایج طبیعیه‌سندن اولارق گیده گیده بزم
طرفده ضعف وفتور علامتلری ظهور ایدر . دشمنك
بوفرصتی نه‌یولده اغتنام ایتدیگنی سزه نصل شرح ایده‌یم؟
اردومزك مقرّی برشهدا محشری اولمشیدی! بیوك برصحراده
هجرت بر آخرت اولمش قرق اللی بیك قدر جنازه نصل
گیدر : اشته مجاهدین اردوسی او حالی کسب ایتمشیدی :
خانه‌لری کهف انزوا ، پنجره‌لرینه سیاه پرده‌لر چکلمش ،
قپولری دیوار کسلمش ، مسجدلری زیارتگاهلری ،
مجلسلری ، مسیره‌لری ، محبسلری ، سرایلری ، سوقاقلری ،
پازارلری خالی اندرخالی ، صمت وسکونتده قبرستان حالنه
گلمش بر بیوك معمورهٔ مدنیت تصور ایدیکز : بوایشته
مجاهدین اردوسنك ماتمنی طوتان مرکز خلافتك حالی ایدی!
اهالینك جزیرة العربده دوکدیگی گوز یاشلری مجاهدینك
بربریه‌ده دوکدیگی قانه التحاق ایده‌جك راده‌لرده ایدی

دیه‌بیلیرم . بو منحوس اقلیم یدیگی یتیم حقی، ایچدیگی مظلوم قانیله حشره قدر لکه‌دار عد اولنسه سزادر . اصحابدن عبدالله بن عباس ، عبدالله بن عمر ، عقبه بن نافع بر فرقهٔ موحّدین ایله فرار ایتدکلری صره‌ده ایمش که عبدالله بن زبیر، اجل قضا گبی خبرسز، خوارق فلکیه گبی ناگهظهور، صرصر بلا گبی قوم دریالرینی خروشان ایدرك . معیتنّده بر جمّ غفیر، سردار بدبخت عبدالله بن سعدك محاربه‌ده طوتدیغی موقعده نمایان اولور . اشته کتب وقایعده (حرب العبادله) نامی آلان جهاد مشهور اوموقعده وقوعبولدی . خدمت یکوجودانه‌ده چاریار حضرتلرینك ورثه‌سندن بولنان بو درت سردار فداکار کف غیرتلرنده سیف نصرت ، منظومهٔ فتوحات اولان عرب تاریخنه بر ظفر نامه دها یادگار ایدر. اویله بر ظفرنامه که حجرالمعلّقده محکوك اولسه روادر. چرچیز دیدیگمز سردار بربری ، ابن زبیر النده حیاتدن بری اولور . ارکانیله معیتی ایسه اکثریت اوزره اسیرایدلدیگندن آمال مسالمت موقّتاً حصول بولور. بوندن بر مدت صکره، یزید بن معاویه ، معاویه بن سفیان زمانلرنده‌ده ، مصرحاکمی اولان عقبة بن نافع آفریقایه گلدی، سیرنی، قرطجه‌یی، تونسی ضبط ایتدی . قیروان

نامیله معلوممز اولان شهری بنا ایتدیردی : نه بیوك اثر !
تخریب دگل، انشا ایتمش : نه بیوك ظفر؟ اطلس طاغلرینك
جنوبنه طوغری شتابان اولور . سوس مملکتی سواحلنه
نزول ایدر . ابن نافعك قناریا آطه‌لری مقابلنده ، ضبط
ایتدیگی عظمتلی اقلیمك ساحلنده ، دوه‌سنی بحر محیطه
سورمك ایستدیگی ، وصکره بر دگزه برده گوك یوزینه
توجیه‌نظر ایدرك، «الهی ..! شاهدمسین، پیش عزیممه بحر
محیط چیقماسه‌یدی، اسم جلالگی دها ایلریلره گوتورردم.»
دیدیگی مشهوردر. آشاغیدن یوقاری‌یه ایدیلان بو خطاب
یوقاریدن آشاغی‌یه ایدین خطابلر قدر علوی ایدی! آنی گوگده
ملکلرك لایق اولدیغی وجهله تلقی ایده‌بیلمسیچون گردونهٔ
ارضك بر قاچ ثانیه طورمش اولمسنه قائلم ! آنلر بو یولده ابتدای
فتح و نصرت ایتمشلر، بزه بر شهراه عبرت کشاد ایلمشلر. اشته
بو گونده بن که خلیفه عبدالملك بن مروان طرفندن حسن
بن نعمانی استخلافاً مصره حاکم تعیین اولنان عبدالعزیزك
امریله آفریقایه استیلا ایدن موسی بن نصیرم، مغرب اقصاده
اسلافم اولان اعاظمك حقیله غلبه ایده‌مدگری جنگاور
بربریلری تارمار ایتدم. شوکت اسلامیه اعلای علم ایدرك
گچدیگم مملکتلردن اقصای غربه قدر پیروم اولدی . یر

موحدلرمز ، گوك توحيدمزله طولدی . عقبه‌نك مالك اولديغی مسلكه بن سالك اولدم. فقط بنم مالك اولديغم يرلره او يالگز واصل اولمشدی. اوضبط ايتديگی يرلری ينه اصحابنه اعاده ايتمش. بن او يرلری اسكی اصحابندن آلوب اسلامه هديه ايدييورم . شكل وسيماده عربلره بكزه‌يان ، ثبات وصلابتده ، شجاعت ومهابتده ينه عربلره بكزه‌يوب فقط احتيال‌ايله خباثتده هيچ برقومه بكزه‌ميان بربريلر، وقت حضرده بيله‌چيقاره‌مدقلری زره قوی‌يی برطرفه آتوب ، بيونلرينه كفن طاقديلرده بزدن استيمان ايتديلر. اويله سياه جهره‌لی يوز بيكلرجه مخلوقاتك بياض كفنلره بورونمش اولدی حالده قارشومه گلديشی اوستنه فورطنه‌بلوطی‌چوكمش برمتحرك قبرستان گبی گورونيوردی. موتا البسه‌سی گيمش بودنيويلرك گوگلمه القا ايتديگی حسيات‌ديه‌بيليرم كه، جناب مسيحك براشارت اعجازكارانه‌سيله يگيدن اكتساى حيات ايتديگنی گورديگی أولولره قارشو حاصل اولان تصورلری قدرعالی‌ايدی! . بز اوقوم وحشيدن انتقام آلمق ايسته‌مدك ، استيمان ايتدكلريچون جمله‌سی عفو اولنديلر. انسانيتك عاشقی اولديغم گبی معشوقی اولمغی‌ده ارزو ايتدم ، بيليرسگزكه بن اللهك كيمسه‌يه بكزه‌مز بر

مخلوقی‌یم . بن نافعك سدّ راهی اولان دریالر بنم عزیمتمی تحویل ایده‌مز . شمدی‌یه قدر گلدك ، شمدنصکره‌ده گیده‌جگز . یالگز قره‌لرك سلطانی دگل ، اسلامیتی دکزلرك‌ده مالکه‌سی گورمك ایسترم . کچدیگمز اووه‌لرك دکزدن نه‌فرقی واردی ؟ آنلرك‌ده بحر محیط گبی کناری گورونمیوردی . دکزده طاغ بیوکلگنده طالغه‌لر وارسه بزم کچدیگمز قوم دریالرنده‌ده طالغه گبی متحرّك طاغلر وار ایدی. باته چیقه گلدك . بنه باته چیقه گیدرز. بربریه اهلنی گوردك . شمدی‌ده اندلس خلقنی اوگرنملی‌یز . فتحنی عزم ایتدیگم بو اندلس قطعه‌سی اراضیسنك لطافتی جهتیله برّ الشامه، هواسنك اعتدالی مناسبتیله یمنه ، ازهار ایله عطریاتنك مبذولیتی حسبیله هندستانه ، محصولاتنك برکتی سببیله مصره، معادننك ذی قیمت اولمسندن طولایی ده چینه بگزر. مقصدم بوقدر ممالکك محاسن طبیعیه‌سنی جمع ایدن، بوقدر نعمته مستغرق اولان بر مملکتك خلقنه حقّك عنایتنی ، قدرتك سماحتنی ، دیانتمزك فیض وحقیقتنی ، اکابر اسلامك مآثر همتنی، انسانیتك فرائض عبودیتنی اظهار واثبات ایتمکدر.

عزیز

بو اندلس سفرندن خلیفه‌مزك خبری وارمی؟

موسى

خليفه‌نك بو سفردن خبرداراولمسى برلزوم قطعى تحتنده دگلدر. كندى امريله اردولرينك سردارى اولمشم. سلامت گورديگم طرفه گيتمكده اختيارم واردر. اگر مغلوب اولورسه‌م بنى خليفه اوزمان مسئول عد ايدر. بونگله برابر براستيذانامه يازلدى؛ نامه‌يى يازان‌ده زهرا ايدى. يالگز ثمرهٔ عمرم دگل، هم‌ده زادهٔ طبعم ايمش؛ بنم تصوّراتمى تصوير ايتدى.

عزيز ايله مروان

بنم همشيره‌م غازيه‌در، بنم همشيره‌م اديبه‌در.

زهرا

بن اميرموسانك قزى‌يم؛ عرب قومندنم. اديبه، غازيه اولمشم، چوقمى؟ بگا عربده اوقويوب يازمسى يوق بر قز، برقادين گوستره‌بيليرميسكز؟ هر گورديگمز يا ادبدن، ياخود غزادن بحث ايدييور. الڭ تازه‌مز ألده قلم، ادب مكتبنده‌در، يازديغى شعرده محاربه‌لر تصوير ايدر. الڭ ياشليمز، بلنده قليج، اردو مركزنده‌در،

محاربه‌یه حاضرلنورکن شعر اوقور . بن اسلام قزی ، اسلام همشیره‌سی ، اسلام همشهری دگلمی‌یم ؟ بن نیچون اقرانمك دوننده قاله‌یم ؟ قادین، ارکك هرکسك اوقویوب یازمق بیلمسی اسلامیت مقتضیاتندن دگلمیدر ؟ بن نیچون هرکسدن معدود اولمیورم ؟ اهلم اولمدیغیچونمی بنی نااهل عد ایدییورسکز ؟

عزیز

اوقدر حدّت ایتمه . لسانك دگل ، قلیجك حدید اولسون . سوزگی ایشیدن سنی غزاده شهادت رتبه‌سنی احراز ایده‌مدیگیچون طالعنه سرزنشلر ایدن عرب مجاهدی ظن ایدر . حالبوکه بوراده سنك مطلعك اولان شوپیر نورانی موجود ، فقط طالعك حاضر دگلدر . سن اواعتراضی ، سؤاللری بزه دگل ، طالعگه سردایتملیسین .

زهرا

بن سزك ، ادیبه غازیه دیه‌رك ، استغراب یولنده اولان سوزگزه مدافعه ایدییورم. طالعه سرزنش، ظلمت ایچنده بر خیاله سلاح چکمك قیلنلندر . طالع بنی آدمه ترفیق اولنمش بر کورپری‌در ، انسان آنی ایستدیگی

طرفه چکوب گوتوره‌بیلیر . بنی شهید اولمامش برعرب مجاهدی صانیورسکز . یا سزك لاقردیکزی دیشاریدن ایشیدنلرده محاربه اولیور ظن ایتمزمی ؟ سسکز بارقه‌لر گبی گورلیور . باصدیغکز یری زلزله گبی صارصیورسکز . مخاطبه‌کز محاربه‌یه بکزییور . عجبا محاربه‌کز نه‌یه بکزر : طوفانه ، قیامته‌می دییه‌لم ؟ أوت ! عالمه طوفان گلسه آغلامزسکز . فقط فرضا برکدرله آغلیه‌جق اولسه‌کز ، عالمه طوفان گلدی ظن اولنور . دیمك ایستیورم که عربسکز . بن‌ده سزك گبی عربم . اوچمزده بربدرك ، بروطنك اولادی یز . سز قادینلغی عقیم عد ایدییورسکز . حالبوکه او حقوقی اسقاط ایدلمش بریتیمدر . أوت ، سز برکدرله آغلیه‌جق اولسه‌کز عالمه طوفان گلدی ظن ایدرلر . فقط یوزیکز صبح محشر گولرسه‌می گولر ؟ گونش مغربدن طوغارسه‌می اغلارسکز ؟ بوراسنی بیلمم .

مروان

شبهه‌می وار؟ بزالبته گونشك غربدن طوغدیغی زمان آغلارز . چونکه اوخورشید سیاه ، بتون اهل اسلام ایچون برنجم منحوسدر . گولشمزه گلنجه اوده اسلامك

فردای حشره قدر دنیاده بقا بوله‌جغندن امین اولمه‌مزه متوقف برشیئ .

موسی

زهرا ، سن بنمله هرغوغاده برابر ایدك . برقاچ کرّه سڭا بن سپر اولدم . برقاچ کرّه برقاچ یرگدن مجروح اولدڭ . بونلره شهادت ایدرم . فقط سڭا غازیه دیدیلر. اشته‌آنی اعتراف‌ایده‌مم. سنك قوللاندیغك سلاح دائما سپر ایدی. آدم‌هیچ بردشمن اورمدیغی‌حالده یالڭز محاربه‌یه گیتدیگیچون‌غازی‌طوتلمق، عینیله أولمه‌دن شهید عدایدلمکه بڭزر . اردولری دائما غلبه چالمش برسلطان اولایدك ، غازیه رتبه‌سنی احراز ایتمك ایچون ألڭله بردشمن أولدرمه‌ڭ اقتضا ایتمز ایدی . یاسن ، برمجاهد قزی اولدیغك حالده ، محاربه‌ده هانگی دشمنك حقندن گلدڭ که غازیه عنوانی ویریورلر ؟ . . .

زهرا

سزك محاربه‌ده بنی گورمکه وقتکزمی واردی ؟ گرچکدن برسلطان اولسه‌م ینه گورمزدیڭز .

عزیز موسادن اشارت آلەرق

بن گوزمله گوردم: طارق بن زيادى يارەليان بربرىيى أولديردى؛ حتّى مجروحك يارەسنى مقتولك كفيەسيله باغلادى. هم غازيه، هم اديبەدر.

زهرا بردن بره اورپروب ينه كنديني طوپلر.

مروان

بنده قولاغمله ايشتدم: زهرا برطاقم شعرلر ياپمش، طارق بن زياد اوقيوردى هم اديبه، هم غازيەدر.

زهرا ينه هيجان گوستروب صكره ينه كنديده كلير.

موسى قلبي

آفرين قز! طبيبىده خسته ايتمش!..

زهرا متجلدانه

اوشعرك گفتەسى بنمدر، بستەسنى ابن زياد ترتيب ايتمش. علناً اوقويشى بوندن نشأت ايدر.

موسى

ديمككه سن ابن زيادك يارەسنى باغلامشسين؛ ابن زياددە سنك شرقيكى باغلامش: مشفقانه بر معاملەيه عاشقانه برمقابله!...

زهرا دقتله موسی بن نصیرك یوزینه باقه‌رق کندی کندینه

معبر دکل : . . . . جهراً لعین بر بری بر نفری دکل، برسرداری اولدیرمك ایستدی . طارق بن زیاد عسکرك جانی ، عسکرك امیدی ایدی . اوخائن بزم جان آله‌جق یریمزی بولدی، اوقاتل بزم امیدمزی کسه‌جك اولدی! طارق ابن زیاد نفر دکل، سردار دکل، بر اردو ایدی، برقلعه ایدی. اوحیله‌کار بر اردویی اسیر ایتمك ، برقلعه‌یی تخریب ایلمك ایستیوردی! طارق بن‌زیاده اردوده دکل، قلعه‌ده دکل، براقلیم‌ایدی. خبیث بربری اواقلیمی‌تسخیر ایده‌جك ، اردو باتوب سردار أوله‌جك ، اقلیم ألدن گیده‌جکدی ؛ محو اوله‌جقدق ! بن یتشدم ، برسرداره امدادایله براردویی تخلیص، برمملکتی استردادایله برملتی احیا ایتمش اولدم ! .. بونده برانتقام آلمق لذتی‌ده وار . فقط محضا نفسمه عائد اولدیغندن ... طوردر

موسی

اکمال ایت .. محضا نفسکه عائد اولمش‌ده نه‌چیقمش؟

زهرا

هله بربری یه‌جانی آجیه‌جق قدر مهلت ویرمدم. چونکه

اميره قصد ایتدیکی زمان کندی زهرایه آچیامشدی! او حالی دوشوندکجه کوکلم ... یوق، شی .... غازیه‌مییم، دکلمی‌یم؟ سز محاکمه ایدیکز.

عزیز ایله مروان

عاشقهٔ جهاد، یاخود معشوقهٔ ابن زیاد!....

موسی قلبی

یاخود غازیهٔ عشق!..

زهرا

بن یالکز وظیفه‌می ایفا ایتدم.

مروان

یاشعر کیفیتی؟ او شعر دکلده یالانمی؟

زهرا

عشرت کیفیتی دکل آ؟ او وقعه‌نك تصویرندن عبارت بر نظم.

مروان جیبندن ایکی کاغد چیقاره‌رق

اوقویه‌یم‌می؟ بری سنککی، بری طارقك یاپدیغی.

زهرا

اوقو ! «کیزلیجه» مقصد بابامك آگلامسی ایسه سن آگلاتیورسین ، بن دگل .

موسی قلبی

ذاتاً املی یوزنده‌ده اوقونیور ، قرآنی حفظ ایتمش قدر گوگلمه انشراح گلیور .

مروان عزیزه

ابن زیادك مقابله‌سنی سن اوقو . آل . کاغدك برینی ویرد بن قرداشمڭكنی اوقویه‌جغم . زهرایه اشته سنڭکی :

مروان اوقویه‌رق

صانکه طوفان بلوطنده یلدیز !
کیم شو محشرده قالان شهزاده ؟
بتون اطرافنی دشمن صارمش ،
نی قورتار دیه فریاد ایتدی !

عزیز اوقویه‌رق

کیم اولور اویله مسلّح بر قز . . .
نرده اولمشدی عجب آماده ؟

مگر اردومده ملکلر وارمش .
بکا الله ایچون امداد ایتدی !

مروان

حالی شدّت ویرییور سودامه .
بوکا شاهد طوتارم مولایی .
نه‌ده‌یم بن اوگوزل اکرامه :
لب عفتله اوپوب ناصیه‌می ،
بکا شکراتی ایراد ایتدی !

عزیز

سبب اولدی اونم احیامه ،
ینه گوستردی بکا دنیانی !
نه‌قدر خوش گیرییور رؤیامه ؟..
فکری تنویر ایدییور زاویه‌می ،
ینه گوگلم اوقزی یاد ایتدی !

مروان

نه‌اولور شویله یاتیرکن مغموم !..
گیزلیجه ظاهر اولوب خیمه‌مده ،

ینه نطق آور شکران اولسه !
او گوزل نفخ ایله بیدار اولسهم .
ینه تضییقنه دوچار اولسهم !
دیدیگی زاویهٔ پرشیون ،
نه عجب اولسه منوّر بندن ؟
بنم اول بوسهٔ آتش ترکیب ،
سمن جسمنی ایقاد ایتدی !

عزیز

نه اولور آه او پریٔ معصوم !..
ینه بر تهلکه‌یه دوشسه‌م‌ده ،
بنی تخلیصه شتابان اولسه ،
یعنی شایستهٔ دیدار اولسه‌م ،
ینه بر مغرب انوار اولسه‌م !
حسنی‌ در بویله بنی خسته ایدن ،
آنی بیلمش‌ده‌می گیزلر بندن ؛
بولدیغی چارهٔ عاجل ، نه غریب ،
بنی بیك درد ایله معتاد ایتدی !

مروان

بکا بربشقه هوا گلدی همان ،
برخیال اولدی حضورمده ندیم ،
گوکلمك ، سیر ایله اول سرداری ؛
نه‌قدر قوتی وارسه گیتدی .
اولدی برآن بکا همدم اوگوزل .
صکره صرف ایتدیگی برآنه بدل .
گوزمك یاشنی ایراد ایتدی !

عزیز

اولدی برثانیه نزدمده عیان ،
قالدی آثاری درونمده مقیم .
صانکه بر بارقه‌در دیداری .
گوکلمك زرهی آنی جذب ایتدی .
هانکی تأثیر ایله بیلمم اوگوزل ،
بویله شـدتله اولورکن منزل .
ینه‌ده گوکلمی آباد ایتدی ؟..

مروان

آرادقجه سنی بن سودیجگم .
اوقدر کندیگی اخفا ایتدك .
بیله‌مم سن نه قدر نادرسین !..
ندرتك شوندن اولورکه معلوم :
یرده‌ده گوگده‌ده مثلك معدوم .
سیره چیق قزلری ؛ سیاره‌لری ،
نیّر حسنگك اطرافنده ،
کسب نور ایتمکه طالب گویا .
براسیر اولدیغی حالده زهرا ،
اونی بند ایتمك اولورمی لایق ؟
سکا گوگلم نه عجب واردیسه ،
بنده حق ، برآنی آزاد ایتدی ؟

عزیز

منکر اولمم بنی سن سودیجگم ،
گرچه لطفك ایله احیا ایتدك .
ینه افنامه فقط قادرسین !
نه‌قدر اولسه‌ده نزدك مذموم ،

أولیرم سندن اولورسه‌م محروم ،
چوزرم باغلادیغك یاره‌لری !
نه ده‌یم وصلڭك اوصافنده ؟
نیجه تعبیر اولنور اول رؤیا !
اویله رؤیایه فـدادر دنیـا لم
آکا جان ویرسه سزادر طارق
گلیشـك جانمی قورتاردیسه ،
گدیشك گوگلمی برباد ایتدی !

حضاره

بوایشته بوقدر

عزیز

بوده بیتدی .

زهرا

بونلری اوقومقدن مقصد نه‌در ؟ بنی ادیبه ، یاخود بی‌ادبمی کوسترمك ایستیورسکز ؟

مروان کیزلی

اعلانمزك شمدی تأثیری گورینور . نتیجه‌سی‌ده صکره چیقار . مراقدن قورتیلورسین . اوغلنك مجروح اولان

وجودنده قلبنك حركت ایتدیگنه باقان بر والده قدرامید وار ویاخود بر طاقم محاربه شهداسی میاننده نشانلیسنك وجودینی جریحه‌دن آزاده گورن بر مجاهد گبی بختیار اولورسین .

موسی خود بخود

دمینکی لطیفه‌لر برطرف . قزم گرچکدن بر تمثال خوارقدر. بنت موسانك یانی باشنه صاعقه‌لر یاغار، گوزینك اوگنده اردولر محو اولور، قلعه‌لر زلزله فرما اوله‌رق یقیلور، قارشیسنده قوجه بر مملکت جهنم گبی یانار، قوجه بر ملتك گوز یاشی نهرلر تشکیل ایدر، بنت موسی ینه بر هیکل گبی طورر . نه غریبدرکه طارق سوزی اولنجه وجودی سروسیمین گبی دیتریيور !... بنت موسی ، موت گبی مجروحلر اوستنده گزر، حیات گبی قانلر ایچنده گیزلنیر ، جادی گبی أولولر ، پری گبی دومانلر آره‌سنده گورونور، هوا گبی آتشلر ، محبت گبی آفتلر ایچنه گیرر، خیال گبی ظلمتلرده طولاشیر ، شهید گبی طاشلر، طوپراقلر آلتنده ظن اولنورده ینه ایرتسی گون دیداریٔ نیّر سحر گبی مکمّلی گوسترر، لکه‌سز قصورسز اظهار ایدر. نه غریبدرکه

ابن زیاد اسمی سویلنتجه چهره‌سی بر طوتلمش گونشه بکزییور !... رؤیاده بر گلینله گوگی قارشوسنه چیقسه آگا بر برینه چارپشمش ایکی مبارز کوره‌جگی تعبیرینی ویرن قزم، حسن‌ایله عشقی صلح ایله محاربه‌قدر بر برینك ضدّی فرض ایدن زهرا ، مهالك ایچنده بر گلین صورتی گوستردیگیچون گلین اوطه‌سنده برجنگاور سیرتی عرض ایتمك لازم گلان زهرا بنت موسی طارق بن زیاد بحثی گچرکن برمتّهم حالنده ، منهزم یأسنده گورونیور ، برعاشقه صبرسزلغی ، برمتّورمه رنکسزلگی گوستریور ! نه غریب شی !.. بونگله برابر نه قدرده اصابت اولمش!.. بو بر فرصت ، استعمال مقصده بر آلت ، موفق اوله‌جغمزه بر دلیل. حقیقتده‌ده زهرا بنت‌موسایه طارق گبی برمعشوق عاشق یاراشیر . « دیشاری‌یه » یاهو !...

زهرا قلبی

مطلق ایش بنم آکلادیغم گبی اوله‌جق !...

موسی کلن خدمتکاره

گیت ، طارق ابن زیاده خبر ویر، تشریفنه منتظرز.

اوشاق چیقار

زهرا قلبی

فكرینی آڭلایورم ، بیلمم نصل اولیورده آڭلا-
یورم ؟... فقط آڭلایورم !....

دیكر بر اوشاق

سبته محافظی قونت جولیانوس گلییور .

موسی اوشاغه

بیورسون .. اوشاق چیقار بو گله‌جك ذات اندلس
ملكی رودریقدن ظلم وحقارت گورمش ، بزه دخالتله
خدمت ایتمك ایستیور. اشته .. بیوریكز قونت !..

مجلس ثانی

اولكیلر — جولیانوس

جولیانوس بعد السلام

صداقتمی تأییده گلیورم. یا امیر !

موسی یر گوستره‌رك

تشكر ایدرز ، قونت ، بوپك مقبول تبشیر !

جوليانوس

سبته‌يى قان دوكولمه‌دن سزه تسليم ايده‌جكم . صداقتمك برهانى بودر .

موسى

اصابتكه قان دوكولمه‌دن تسليم اولنيور . يوقسه قان دوكيله‌رك تسخير ايديليرى . صداقتكزك علامتى بورادە اوقدر تعيين ايتمز . يالكز انسانيته بر خدمت گوسترمش اوليورسكزكه بوده دليله محتاج دگل . طبيعيدركه شهرلريكزى ، صحراريكزى بر قرمزى دريا گورمك ايستەمزسكز .

جوليانوس

گچنكى ملاقاتمزده انسانيتك حقوقنى محافظه ايله موظف اولديغكزدن بحث ايدييورديكز . بوحالده انسانيت نامنه اولان شوخدمتمك مكافاتى سزدن بكله‌مزمى يم ؟

موسى

اوخدمتك مكافاتى أولنجه‌يه قدر وجدانكزدن گوررسكز. انسانه وجدانى قدر پيغمبرلر ، پادشاهلر بيله

مکافاة ایده‌مز . سزك خدمتکز اوقدر بیوك که بز آکا مقابله ایتمکی عادتا برتجاوز عد ایدرز .

جولیانوس

سزه برده خصوصی برخدمتم وار : قوطحکومتنك نه‌پریشان حالده اولدیغنی سزه برجسد تشریح ایدرگبی، تفصیلاتیله، آکلاتدم . یالانم وارسه مجازات، یوق ایسه مکافات ایدیکز .

موسی

بن اورایه ذاتاً بربریلردن طریفی گوندرمشـدم . بشیوز قدر آتلی ایله برگمی‌یه بینوب گیتدی . جسدی سزك تشریح ایتمکزه حاجت یوغیدی .. بز آنك اوزرنده نه‌قدر حشرات اولدیغنی بیله اوگرنمش ایدك .

جولیانوس

البته طریفك اشعاری بنم افادهم گیبدر . دیمك که یالانم یوق .

موسی

طریفك اخباری سزك روایتکزك بسبتون عکسی‌ده

اولسه بزاندلسه گچه‌جگز . سبته ایله طنجه لیمانلرنده گمیلرمز یاپیلیور، البته گورمشسگزدر . اودگز قلعه‌لرینه تمام قرق بیك بادیه آصلانی طولدیریله‌جق ، رودریق ایسترسه عسکرینی اژدرهالره بیندیرسونده کوندرسون . سزه سوزك طوغریسنی سویله‌یم : ابتدا ، بزم نظرمزده برجاسوس برقاتل گبی شایان جزادر . . بوحالده سزه جزا ایتمه‌یشمزی مکافاة عد ایدیگز . ثانیاً ، مقصدیگزك نه‌اولدیغی بزجه مجهول . قرالگزه‌می اهانت ؟ بزه‌می صداقت ؟ انسانیته‌می خدمت ؟ بورالری مبهم .

جولیانوس

طوته‌لم که اوچی‌ده واردر . برمقصدله اوج ایش گوریورم دیمکدر . سزه عائد اولانك مکافاتنی ایسترم .

موسی

آره‌ده جاسوسلق وار ، لهمزده‌ده اولسه مقبول دگلدر .

جولیانوس

برکرّه نه‌ایستدیکمی سؤال ایدیگز ؟ بر استفهام انکاری اولسون یوقمی !..

موسی

هله تسلیم مذاکره‌سنی یاپوب بیتیره‌لم .. آندن صکره سویلشیرز . ایکی ساعت صکره شهرده بولیشه‌لم .
آیاغه قالقار

جولیانوس

رودریقی مضمحل گوره‌جکم .. بکا بوده الویرر . آنك مضمحل اولدیغنی آصلدیغم یردن‌ده گورمگه‌راضی‌یم!

موسی

اشته طریف کلیور !...

مجلس ثالث

اولکیلر ، طریف، صلحا بنت ایوب ، برقاچ اوشاق

موسی

ابتدا شونی سویله ، قونتك اندلس حقنده سکا یازدیغم روایتلری صحیحمی ؟

طریف

صحیح یاامیر .. قوط حکومتی بزه مقاومت ایده‌جك حالده دگل .

جولیانوس

هیچ اولمازسه یالانجی اولمدیغمی تصدیق ایدیگز ،
امیر حضرتلری !

موسی

ایکی ساعت صکره شهرده گوروشیرز. قونت جنابلری!
جولیانوس تشکر اشارتی ایدرك کیدر . باقگز ، اوغللرم سزده
بر امیر، بر آمرسکز. مأمورگزی عادلانه استخدام
ایدیگز . معیتی خلقنی دلگیر حقارت ایدن حکمدار
محصور دشمن اولاندن زیاده تهلکه حالنده‌در. آنك
ندماسی‌ده ، قرناسی‌ده ، وکلاسی‌ده وجودینك علیهنده،
بر برینك علیهنده ، فقط هپسی‌ده خصماسنك لهنده
بولنور . اشته جولیانوسك کندی متبوعنه اهانت
گوسترمسی ، بزه صداقتلر عرض ایتمسی بوکا بر دلیل
ناطقدر . سویله باقالم ، طریف قارشی یقه‌ده نه‌لر یاپدك ؟
نه‌لر گوردك ؟...

طریف

بورادن گیدنجه طوغری قارشوده برساحله ایندم .
دشمنله بر ایکی کرّه چارپشدق، یدی سکز یوز قدر وار

ایدیلر. مدافعه‌لری نافله !.. هپسی اسیر اولدیلر. برچوق حیوانات گتیردم. قرال پك ضعیف ، وپك بی‌حضـور. بزه مدافعه ایده‌جك حالده دگللر . عسـکری ایکی اوچ مثلمز وار : بر یوز، یوز یگرمی بیك کشی‌یه یاقین .

صلحا

یا نصل بزه مقـاومت ایده‌جك حالده دگللر ؟ اوچ کشینڭ هجومنه بر کشی مدافعه ایده بیلیر ، فقط بر کشی هیچ بروقتده اوچ کشی‌یه هجوم ایتمز .

موسی

صلحا ، اوچیوز مثلمزده اولسه‌لر ینه گیدیله‌جك ، آنلر چوق ، فقط بینلرنده تفرقه وار . بز آز اولمقله برابر متّحدز. آنلرك برقاچ الاهی‌وار، بزآدیمزاوستنده، موحّدز. بربریله دوگیشـور اوچ کشی‌یه برکشی نیچون هجوم ایتمز ایمش ؟...

صلحا

بینلرنده تفرقه‌ده بولنسه بزقاریشه‌جق اولورسـه‌ق معبودلری‌ده بر ، معبـدلری‌ده بر ، مقصـدلری‌ده بر ، دشمنلری‌ده براولور . ایکی قرداش بربریله دوگیشورکن

خارجـدن بریسی اونلری أولدیرمگه ، حتی قورتارمغـه گلسـه ظن ایدرم که درگیشی براقوب او آدمه مـدافعه ایدرلر.

موسی

مدافعه‌لری مطلق‌ده اولسه غلبه‌لری محقق دگلدر. ذاتاً ایکی دولت غلبه امیدیله محاربه‌یه باشلار.

طریف

عسکرلری دمیردن ، سختیاندن زرهلر گیئمش..

موسی سوزینی کسه‌رك

بزمده یورکلرمز زرهلیدر.

طریف

هر نفر بر هیکل گبی مدهش ، هر أو بر قلعه گبی مستحکم، هر برج گوگدن اینمش دینله‌جك قدر مشکل، منوّر ، مطنطن ، شهرلر جانله ، بدنله ، دمیرله » طاشله ، صو ایله ، خندقله محاط ، محصور!. فقط آره‌لرنده تفرقه وار ، قرال بی‌حضور.

صلحا

بونك ايچونمی بزه مقاومت ايده‌ميه‌جكلر؟ بز اوشهرلره صاعقه‌لر گبی گوگدنمی اينه‌جكز .

موسی

اويله دگل صلحـا ، سز ، يعنی مجاهده‌لر ، بر آلای ملك گبی اينرسكز. بزده، صواعق گبی دگل، آيات گبی نزول ايدرز، القای فوز وفلاح ، ابقای صلح وصلاح ايچون.

صلحا زهرايه

سن‌ده نه قدر صوصيورسين !

زهرا صلحايه

سن‌ده نه قدر سويلنيورسين !

صلحا كندی كنديته

زهرا سنبنی بيلمز ، طارق گيدييور !..

زهرا كندی كنديته

طارق گيدييور ، صلحا سنبنی بيلمز !..

طارق اوزاقده کورینور .

صلحا قلبی

آه !.. گلیور اشته !.

زهرا قلبی

اشته گلیور !.. آه !...

مجلس رابع

اولکیلر ، ابن زیاد

طارق

نی ایسته‌مشسکز ، امیر حضرتلری .. « قلبی »
زهراده بوراده !..

موسی

أوت ، دائما ایستدیکم گبی ینه سنی ایستدم . اندلسه عزیمت امرینك اجراسنی خلیفه‌نك فرمانـه تعلیق ایده‌میه‌جکم. بوفرصته اووظیفه‌یی فدا ایده‌جکم . خدمت زمانـنده تصادف ایذن فرصتی فوت‌ایتمك آمرك رخصتنی

بكله‌مامنك قباحتندن بیوكدر. گمیلر حاضر. آتلر، دوه‌لر حاضر، مهماتمز، عسكرمز حاضر. سواری، پیاده بربریلردن‌ده برچوق مبارزمز وار. طقسان‌ایكنجی سنهٔ هجرتك اول بهاری فتوحاتمزله نامدار اولسون. یارین اندلسه گیدیله‌جك. سنی سردار تعیین ایتدم..

زهرا كندی كندینه

اشته بنم دمیندن بری آگلادیغم انقلاب!...

صلحا كندی كندینه

اشته بنم نه زماندن بری دوشوندیگم قیامت!..

طارق

بن سردار اولورسه‌م عسكری قوللانه‌جغم؛ یاعسكر مغلوب اولورسه بنی كیم قوللانیر؟.. بن‌ده بر آمره محتاجم. آمر سزسكز. خلیفه‌مزاردونك برنجی سردارلغنی سزه تفویض ایتمش، بن آنجق سزك معیتكزده ایش گوره بیلیرم. سزك معیتكزدن آیریلیرسه‌م عقلدن بعید اولان امل گبی اك محال اولان خیالاته تابعیت ایدرم. اك گوزل اك بیوك شیلره استیلا ایلك ایسترم. بر دیزگینسز عرب قیصراعی طوره‌جق یرده‌ده قوشار.

موسی

ابتدا انسانك امر ایتمکده اولان اقتدار خلقیسی
عنوان ایله ثابت اولماز. مقام آمریتده پك چوق عجزه،
معیتده پك چوق عقلا بولنیور. ثانیاً ارباب درایت هیچ
بر وقتده آمره محتاج دگلدر. بر قهرمان، اوسنك دیدیگك
قیصراغی دیزگینسزده قوللانه بیلیر. امل تشبیهندن‌ده
مقصدگی آکلارم. ایستدیگك قدر ایلرلیه بیلیرسین. بن
سکا سلطان قدر، یاخود خلیفهٔ زمان گبی برعالم غیبدن
فرمان ایدرم .. دوچار بلا اولدیغك یرلرده خضر گبی
یتشیر، مغضوب هوا اولورسه‌ك عزرائیل گبی قارشوکه
چیقارم! حقانیت نام جلیلنه مستعد اولان صولت‌ورجعتکده
توفیق ربانی معینك، نفسانیت کام رذیلنه مستند اولان
خفت وشدتکده قهر آسمانی قرینك اولور! یارین سبته
بوغازینی گچه‌جکسین !..

صالحا کندی کندینه

برکره تکلیف ایتدی، البته مرامنی اجرا ایتدیرر!

زهرا کندی کندینه

برکره مرام ایتمش. البته تکلیفنی یوریده‌جك !

طارق

بنم عقلم ، اذعانم، شجاعتم، جلادتم بوراده قاله‌جق.
سلاحلرمی آلوب‌ده بنی اسیرلر گیبی گونده‌جکسکز ؟
براسیر براردویی نصل قوللانیر ؟ برمریض اطبایه نصل
علاج ویره‌بیلیر ؟

موسی

سلاحك یوقسه وجودك وار. سنك وجودك اردویه
بر سپردر . سپرده برسلاحدر . بکا تکرار ایتدیرمه :
یارین اندلس لیماننه گیره‌جکسین !

طارق کندی کندینه

گیتمکده ظفر وار ، شان وار . ثواب وار ، بن
ایسته‌مزمی‌یم ؟ حربه جان آتارق گیدرم . فقط موسی
بن نصیر بك اختیار ! . آندن قورقارم .. آدم سنده !
نه‌اولمق احتمالی وار ؟. آره‌ده بن هدر اوله‌جقمشم ..
خدمتم مکمل اولسون‌ده بن جزا گوره‌یم . وظائف
حمیته هر امیدم فدا !.. یا زهرا ؟ بوحیاتدن عزیز ،
شبابدن لطیف قز ! الفتی شباب گبی سورکسز ، وصلتی

حیات گبی شبهه‌لیمی اولسون ؟ بو حوریلردن مبارك ، ملکلرن معصوم ، الهه‌لردن گوزل زهرا، الهه‌لر، ملکلر حوریلر گبی یالکز سولسون‌ده آلنه‌مسونمی ؟ هب دوشونلسون ده هیچ گورلمسونمی ؟ بن هرنه ایستسه‌م آنك یاننده بولیورم ، چونکه آنك یاننده کندیسندن بشقه هیچ بر ایسته‌دیگم اولمیور . یا بن شمدی آنیده‌می فدا ایده‌یم ؟ اوجنت بودنیا گبی فانی ویاخود اودنیا بررؤیا گبی خیالمی اولسون ؟ یا او بتون آماللك منجذب اولدیغی خوابگاه زفاف ، اوتختروان سماوی ، اوسدیر محبت ، اوکعبهٔ انوار ، برخاکدان ظلمانی ، برزندان خاك اندر خاك، برسنگزارهیچا هیچ ، برمزار عدممی اولسون ؟ اوامید آتی بریاد ماضی‌یه‌می تحول ایتسون ؟ کندینی غائب ایدرك بردن بره زهرا !... زهرا ! حضارك دقتنی جلب ایتدکدن صکره یارین گیده‌جگم !. ایسترسه فردای قیامت اولسون ، یارین گیده‌جگم !.

موسی

ابتدا جزیرة‌الخضرایه اینرسین. اورانك والیسی تدمیر سکا مدافعه ایتسه گرکدر . برنجی محاربه‌کز اوراده

اولور . مظفر اولورسه‌ڭ مكافاتسز براقمام . سڭا قزم زهرایی ویررم !

طارقله زهرا بودن بره اوپروب صکره ایکیسیده نظر برزمین طورورلر صاحادن بلااختیار برصدا چیقار . اوده متعاقباً كندینی طوپلار

مروان ایله عزیز زهرایه

اشته اعلانمزك تأثیری . نتیجه‌سی صکره ....

موسی قلبی

عشق ، انسانده‌كی قوای معنویه‌نك هپسنه غلبه ایده‌بیلیور . قهرمان ابن‌زیادی مسكین طارق گوستریيور . جهری فقط قزمه اندلسدن بر نشان طاقمی گوندرملیسین .

طارق

طلیطله سراینده قوط حكمدارلرندن قالمه بریگرمی قدر تاج وار ایمش . ایشته آنلری تقدیم ایدرم .

موسی

انلر سڭا بڭا دوشمز ، تزمه‌ده ویریله‌مز؛ آلنه‌جق اولورسه خلیفه‌یه گیدر . خلیفه‌ده تاجلرك قیمتی بدلنجه پاره ویرر ، اوپاره‌نك بشده بری خزینه‌سنه ترك اولنور .

قصوری‌ده عسکره توزیع ایدیلیر . سن بزه اویله برنشان
گوندرملیسین‌که ... صاتیله‌جق اولسـه برپاره ایتمه‌ملی ،
آلنه‌جق‌اولسه‌خزینه‌لرله‌آلنه‌ماملی . بورایه‌گل ، اگرنشان
طاقمی دیه قولاغنه گوندررسه‌ڭ اشته اوزمان قزمسنگدر !

طارق

امین اولکز !

موسی

طریف ، شمدی‌ده گیده‌لم ، گتیردیگڭ اسرائی ،
حیواناتی گوره‌لم .

طارق کوله‌رك

طریف اندلسه گیرمگده هپمزدن مقدّمدر .

طریف کندلك کولمسیه‌رك

سیاحت طریقیله دها پك چوق بربریلر گیتمشدر .

موسی

بونگله برابر ایندیگی ساحله ـ طریف ـ اسمنده
برقصبه بنا ایتدیرملی‌یز . هرکس‌ده گوررکه مقصدمز

اندلسی تخریب ایتمك دگل، اعمار ایلمکدر صلحانك شمائلنی دقیقانه مطالعه ایتدکدن صکره اورته‌یه برده مجلسه بر سوزم دها وار: حضّاردن کیم ایستر ایسه کندینه آلنسون. بن پیرم، محبّتك اوچ درجه‌سی واردر. دائما اوچنجی درجه‌سندن باشلیوب ایکنجی‌یه، برنجی‌یه صکره وارر. یعنی یوقاریدن آشاغی‌یه چیقار. محبّت اوچنجی درجه‌ده اولدقجه قابل دفعدر. ایکنجی درجه‌ده ایکن قابل تحویلدر. برنجی درجه‌یه گلدکدن صکره دفعی‌ده، تبدیلی‌ده قابل اولماز. بونك اوزرینه ایسترسه‌گز گیده‌لم‌ده اسرا ایله حیواناتی سیر ایده‌لم.

مجلس خامس

زهرا، ابتدا یالکز. صکره طارق، دها صکره موسی

زهرا

یارین گیدییور! گیدییورده بابام نیچون بوراده قاله‌جق؟ چونکه‌دها آفریقایی بسبتون آسوده گورمیومش. گچن گون «عزیزله مروان بنمله بوراده قاله‌جق، اندلسه بشقه‌سنی گوندره‌جکم» دیدیگی زمان نصل‌ده کشف ایتدم‌که او آدم طارقدر، گوندرییور. بن نیچون بوراده

غریبلر متهملر؛ اسیرلر، یتیملر گبی قالەیم؟ ایشتەمحاربەدە ارکك زهرا، محبتدە قادین؛ اشتە حمیتدە قهرمان بنت موسی، فرقتدە ضعیف !.. اشتە حسندە برمالکە عد اولنان زهرا بنت موسی عشقدە مملوکە قدر مطیع !... مجاهدلرك حرملری‌دە حربە گیدییور، برابر شهیدبرابر غازی‌اولیور. نەقباحتم نەدرکەطارقی تهلکەدەدوشونەیم‌دە یاننە گیدەمیم: بن زیادك صوچی نەدرکە بکا یاقن اولمق ایستدکجە بندن اوزاق دوشسون ؟ نیچون بابام طارقی بنسز گوندرییور ؟..

طارق بردنبرە کیرەرك

سنی آلمق هوسیلە بنی اندلس فتحنە مجبور ایتمك ایچون !...

زهرا

آە !.. یارین گیدەجککی بردها سویلمکەمی گلدك ؟

طارق

حسابجە بنم بومباعدتم، مقصدە دها چابوق وارمق ایچون گری گری گیدوبدە دها اوزاقدن آتلمق گبی ،

سکا دها چابوق وصول ایچون اولیور . سوین که پدرك سنی اندلس گبی برقوجه اقلیمه معادل طوتیور. بن اندلسی آلیرسه‌م بکا سنی ویره‌جك! بن اسلامه بر مملکت ویره‌جکم اللّٰه ده بکا سنك گبی برملکه احسان ایده‌جك!...

زهرا

بن امینم که بابام سکا اولان مفتونیتّمی بندن اوّل آکلادی .

طارق

اذکیای عرب لسانشناس حال اولیور . ویاخود آنلرك قارشوسنده نظرله گوکل لاقردی سویلیور .

زهرا

اویله ایسه بنم فرقتکه تحمل ایده‌میه‌جکمی نصل اولیورده بیلمیورسین؟. آه.. ابن‌زیاد، سن بکا اندلسدن نشان طاقمی دگل فاتحه یوللیه‌جقسین !...

طارق فوق‌العاده جبر نفس ایله

چوجق !.... امارت وظائفی محبّت حسیاتنه غلبه ایدییور .

زهرا

شان یولنده بنی فدامی ایدییورسین ، بی وفا ؟

طارق

آه !.. سنی فدا ایتمك سهل ایسه‌ده .. سهل ممتنع!.. زهرا ، بن عربم ، یالان سویله‌مم . چوق شی بیلیرم ، فقط ریا بیلمم . اسلامك شرفنی اعلا یولنده سنی فدا ایدرم . گرچه بوفدا اندلسی فتح ایتمكدن‌ده مشكل گلیر!..

زهرا

مشكل گلیر، فقط ینه فدا ایدرسین . اویله دگلمی!

طارق

اویله ! بالمجبوریه اویله ! مع‌الافتخار اویله !

موسی کوله‌رك ایچری کیروب

طارق‌بن‌زیاد، مشهور اولمغه لایق ابن‌زیاد !. جهان، بشرك حیاتی ایچون فانیدر . گوزل نام ایله گوزل اثر ایچون دگل . جولیانوس اهتدا ایتمش . یارین بسنكله برابر گیده‌جك . خلیفه‌دن‌ده شمدی امر آلدم . بر كاغد ارائه‌سیله باق .. عدالت توصیه ایدییور .

زهرا بی‌اختیار

یارین گیده‌جکسین !

طارق

یارین ، او بر گون ، هر گون ، هر آن گیده‌جکم !

موسی

الله سنی غالب ، دشمنکی مضمحل ایتسون .

کیدرلر

زهرا کندی کندینه

یارین اوگیتمسه‌ده بن گوندره‌جکم !..

فصل ثانی

وادیٔ لطه دینلان چای کنارنده ؛ وشریش نهرینك جوارنده اسپانیا مرکز عسکریسنی عرض ایدر .

مجلس اول

دون لوئی مرقادو، قونت دوفریا ، قاپتین دومین‌یو؛ جنرل دون صول ، زرهپوش امرا ورؤسای عسکریه ، اوقلی یایلی، طوپوزلی بالطه‌لی، قلیجلی، قالقانلی، صپانلی، اوراقلی، سپرلی، مزراقلی برطاقم نفرات، اردوساقیه‌لری، یاورلر، تاتارلر ، استر سوارلر، صکره دون آلفونس .

دونت دوریا

خبرلر یمان .. قهرمان تدمیر بوزولیورمش !.. ظفر هپ عربلره مقدراولیور. طارقك شجاعتندن، مهارتندن بحث ایدییورلر. معیتندهکی بدوی فرقهسی اووه قاصرغهلری گبی گیتدکجه بیویوب چوغالهرق گیتدیکی یرده نهوارسه برابر آلهرق گلیور ! قارشو طورهلم ، وبایه نصل قارشو طوریلور ؟... قاچهلم ، فورتنهدن نصل قاچمق اولور؟...

دوز لوئی مرقادو

فورتنه آدمیطاسه ، طوپراغه چارپار، فقط ناموسه طوقنمز. بزمدافعه ایدهلم ، أولیرسهکده نامز ، ناموسمز قالیر . برده عربلری طارقلریله برابر یا گلدکلری یره ، یاخود جهنمه یوللامق وار !

دون صول

ممکندر . عسکرمز طقسان بیکی متجاوز ، طارقك معیتنده قرق بیك مجاهد وار یوق ، آنكده درتده بری قادین .

دومین يو

قادينلرينه وارنجيه قدر سلاحه صاريلان برقومه بز نصل مقابله ايده‌جكز.

دوفريا

هايدى ، مقابله ايده‌لم ، غلبه مأمولمیدر ؟ . . .

دون لوئی مرقادو

اگر مغلوبيته بويله محاربه‌دن اوّل حاضرلنورسه‌ق البتّه غالب گله‌میز . عسكره جسارت بخش اوله‌جق شيلردن برى‌ده غلبه اميديدر . ضابطان نفراته دائما ظفردن، ظفرك شرفندن، غنيمتدن، غنيمتك متبوليّتندن بحث ايتملى . سزك گبى بويله قلبه يأس ، اعصابه ضعف ويره‌جك شيلر ، برازعقلى باشنده اولانلرى چيلديرمه راده‌لرينه گتيره‌جك سوزلر سويلرسه ، طقسان بيك دگل ، طقسان يوز بيك كشى‌ده اولسه‌ق ناتارز !...

دون صول

هم‌عربلرده مجاهدهٔ قرلرواردده بزده يوقمى ! سز بوساقيه‌لرى دوگون شرتجيسى‌مى ظن‌ايديورسكز؟ بونلر

شجیع اولماسه‌لر بیله آدمه شجاعت ویررلر !.. گل !..
گوره‌یم سزی مادموازللر!... طولدیرك باقه‌لم ، اونه‌یا؟..
سزرؤیاده‌کی مخاطبه‌لرگبی، لاقردی سویله‌مز ویا لاقردی
سویلنورده ایشتمزمیسگز ؟.. بوراده بوقدر یورگی
اوشومش . قانی طوکمش آدملر وار ، شـونلره براز
حرارت تصدّق ایدیگزه برقزك الندن قدحی الەرق طولدیر !..
ساقیه‌لر اوتکینه بریکنه شراب طاغیدر

دون لوئی مرقادو دون صوله

سن ده اردومرکزنی میخانه‌یه دوندیرییورسین آ !..

دون صول

چونکه ضابطـانمز میخانه‌ده ابراز حمیّت ایدییور ـ
لرده .. ایچر

دومین‌یو النده قدح

أوت ، بزده مجاهده‌لرمز وار . . آنجق آنلرك
مجاهده‌لری قان ، بزمکیلرده شراب دوکیورلر . آنلر
شهادت شربتی ، بز مالاغه شرابی ایچمکه معتاد ...

دون صول

شرابمی ؟... هه‌هه !... ایچه‌رك روح ! روح !..

بر یاور

تدمیر جزیره‌یی براقوب فرار ایتمش !..
گفتگوی تلاش‌آمیز. یاورك سوزینی برقاچ کشی بربیرینه سویلر

دیگر بر یاور

طارق بورایه برساعتلك یرده!.... قویروقلی ییلدیز گبی اردوسیله برابر ، بردن بره ظهور ایتدی ؟

دون لوئی مرنده‌دو

اوح اوح ! نه بیوك سرعت !.. قره‌غوللرمز ، دشمنك گلدیگنی دشمن گلدکدن صکره گلوب ده سویلیورلر ؟... کیرن دون آلفونسه تدمیر قاچمش : طارق گلیورمش ! ..

دون صول

بزده طارقی قاچیررز ! مدافعه‌یی ایلریدن ایتملی یز .

دون الفونس

بکا قالیرسه مدافعه ایچون گری گیتملی‌یز .

دومینیو

یرمدن بیله قملدانمم !...

دوفريا

بن تسليمدن بشقه چاره گوره‌میورم .

برقاچ ضابط

هجوم ایتملی ... یوق ، فرار ایتملی .. تسلیم اولملی..
یوق ، تسلیم اولماملی .

مرقادو

بن بو تفرقه ، بو اختلاف ایله نه‌اوله‌جغمزی اکلایورم!
آل برتاتار دها ؟ نصل ؟ یولده قرق بیك قدر عربك
بو طرفه گچدیگنی گوردکمی ؟

تاتار

نم بیلدیگم .. طارق جزیره‌ده‌کی جبلی آلمش .
(جبل‌طارق) تسمیه ایتمش .

مرقادو تحقیر ایله

أوت! بوندن ایکی آی مقدم اویله برشی اولمشدی .

دون صول هم کیدرهم سویلر.

بزده طارقی آلیرزده (اسیر) تسمیه ایدرز ! . .
یشاسون اسپانیا !

عموم

يشاسون رودريق ! يشاسون اسپانيا !

قره‌غوللر

قرال هجوم بوريسى چالديريور.

مرقادو

اخبـاره حاجت يوق ، آنى بزده ايشيديورز ! الك صوڭنده اوسرخوشك اوسرناى خاقانينڭ قومانده‌سنده‌مى قالدق ؟ [*]

بشقه قره‌غوللر

قرال هجوم بوريسى چالديريور !..

مرقادو

سزك خبريڭز وارمى ؟ دشمن گليورمش ؟

ياورلو

دشمن گوروندى ! دشمن گليور !..

[*] بر اسپانيولك خاقاندن بحث ايتمسى موافق حال .كل ايسه‌ده ،.،.. ع.ح

مرقادو

آنی بزده گوریورز. اخطاره حاجت یوق ! ...

کفتکو، حرکت عمومیه ، نفرات قوششور، طاوللر، نقاره‌لر اوریلور، اسپانیا بایراقلری تموجه، استرسوارلر هجوم ایتمکه باشلار، بوحال دوام ایدر.

بر یاور

عربلر شریش نهرینی دوه‌لرله گچیورلر !..

جنرال دون آلفونس قلیجنی چکه‌رك

پرك دیبنه گچسونلر ! . . حیوانمی . .

حیوان کلیر ، قیل وقال دهشت انگیز

اصوات

یشاسون قرال ! .. یشاسون قرالیچه ! . .

مرقادو

قرالله قرالیچه هرزمان بولنور. وطنله ملّت یشاسون. وطنله ملّت : . .

جنرال دون الفونس بینوب آتنی سورر، برلکده قوشارلر، حرکت عمومیه ، کلنوب کیدیلر .

ضابط

عربلر لطه‌یه گلدی ! . . چایی گچیورلر ! . .

دوفريا

آه بزده شو محاربه‌دن گچسیدك نه اولوردی ؟ . .

شهامت وعربده تزاید ایدر . یایلر چکیلوب اوقلر ، آتیلور . واویلا عکسلری، مجروح صدالری کلیر. دشمن دوشنه دائما هجوم .

برقاچ آغزدن

قرال!.. قرال گلیور!.. یشاسون قرالمز رودریق!...

مرندو

اسپانیا یشاسون ! . . تختراونه بینمش گلیور ! . . غالبا تختی روان اوله‌جق ! . بدلا حریف ! . . قاری شکارینه‌می چیقیورسین ؟ . محاربه‌یه بویله انجیلی، الماسلی روبه‌لرله‌می گلنور ؟.. آی! تختروان دگل، آرابه‌ایمش. معهود گردونهٔ سلطنتنه، گردونهٔ گر ون رفارینه بینمش گلیور ! . قهقهه‌لر ایدرلر اوخ !. عمر ! . . باری بویله أولیرکن اولسون أ گلنه‌لم !.. گردونهٔ آتش‌مدار دشمن گرفتارینه بینمش .

مجلس ثانی

اولکیلر، آلاجه استر قوشولی ، فیل دیشندن یاپلمش بر عربه‌ده درهٔ بیضا ایله مزیّن تاج ملوکانه باشنده ، صرمه‌لی بر قزل حروانی صرتنده ، سنجاقلی، طوپوزلی امرای خاصه میاننده اولمق اوزره قرال

عموم

يشاسون قرال !..

قرال

يشاسون قوط حكومتى ! . . عمومده امتثال

قرال عربه‌سنده قيام وألنده دوربين ايله [*]

نهرى گچيورلر . . . بورى زن ! . . هجوم ! . . .
ينه بوريلر چالنور، دوه صدالرى، سلاح چارپشمه‌لرى ايشيديلور ، آتلر كيشنر ، دائما هجوم، انين أولن أولنه .

قرال

هـادى يگيتلرم !.. بوگون اسپانيا ممـالكى يابزم ، ياخود عربلرك اوله‌جق . گوزى دوربينده

عسكر همم‌قوشار ، همم‌باغيرر .

يشاسون رودريق !.. يشاسون ايلا ! . . .
أولن أولنه . قوشان قوشانه

قرال

بورى‌زن، صاغ قول سواريلرينه هجوم قوماندانى!
ينه بوريلرچالنور. جريدلر، صپانلرهوادن كلوب دوشمكه باشلار

[*] بودوربين اوزمانلرده مستعمل استوانه شكلنده

ع . ح :

بر یاور

طلیطله آلایی پیاده قوماندانی قونت دوفریااورلدی!

قرال

دومین یو ! دومین یو !.. قونته خلف اول .

دومین یو کیدرك

باقه‌لم ، بن گیمه سالف اوله‌جغم !

دیکر بر یاور

صاغ قول سواری قوماندانی جنرال دون صول بوزلدی ، قاچیور!

قرال

صول جناحی قوتاشدیرسونلر !.

بر طاقم فرا ی

عربلر ! عربلر!.

قرال حایقیره‌رق

بوریجی ! اشبیلیا فرقه‌سنه امداد قوماندا‌سی !.

بر ضابط

نه اولسه‌ق نافله !. طارق بن‌زیاد اهرام مصر گبی یلدیرم‌ده یاغسه طوریور ! منجنیقلر ایچنده بر برج سیّار گبی گلیور! یلدیرم وولقانه نه یاپه‌بیلور؟

مرقادو

کلیشی بویله گلین گبی دگل ! باقیشی بویله اُلنده دوربین منجملر گبی دگل ! طوریشی بویله آلاجه‌قاطرلر قوشولی، فیل دیشندن یاپلمش عربه‌سنده قرال رودریق گبی دگل !.

صپان طاشلری، منجنیق طاشلری دوشر، طوتوشمش یاغلی پاچاوره‌لر یاغار.

عموم

یشاسون قرالمز !.

قرال

یشاسون عسکرلرم ! .

بردیگر ضابط

جنرال آنجللو ... آه !. سویلرکن اوریله‌رق قاچیور !.

دوشر

قرال دوربینله باقەرق

قشتاله کوکلیلری‌ده قاچیور !..

بر طاقم ضابطان

أفندمز ! بدبخت افندمز !.. بیتدك ! . قاچیورز ! أولیورز ! .

فرقه فرقه عساکر رجعت وفرار ایمکه باشلار.

قرال بلند صدا ایله

اسپانیا ألدن گیدیور ! . وطنکزی‌می ترك ایدیور- سکز ؟ اولاد واقربا گزی دشمنلره‌می براقیورسکز؟.. نره‌یه گیدییورسکز ؟..

بر طاقم فراریلر

طارق باشمزه دمیرلر ، آتشلر یاغدیریور ! قیالر یوارلایور ! قان ، طوپراق ایچنده بوغولیورز ؟...

بر قاچ فراری دها

طارق گلیور ! قاچیکز ! اجلمز گلیور !. قاچیکز ؟ قاچیکز ! . .

قرال

نره‌یه؟ نره‌یه! قورقاقلر!. بنی براقوب‌ده‌می گید-
یورسکز؟...

مرقادو

صلح وقتنده سز آنلری براقمشدیکز، محاربه زماننده‌ده
آنلر سزی براقیور!..

قرال چرپنه‌رق

آه!... قاچیورلر!..

دومین‌یو هم قاچار، هم سویلر

شیطان شرّینه نصل قارشو طوره‌لم، ای رودریق؟..

دون صول کندلك کریزان

الله غضبنه نصل گوکس گره‌لم؟... ای قرال!...

قرال ینه او حالده

آه!.. قاچیورلر!..

مرقادو اوریله‌رق

بن قاچمیورم رودریق!. بن، بن أولییورم!.

فقط سنك ایچون دگل !.. وطن ایچون أولیيورم !.
یشاسون وطن أولير

مجلس ثالث

قرال، اسپانیا بقیهٔ فراریانی، طارق بن زیاد، اوقلی، مزراقلی، سپرلی عرب مجاهد و مجاهدهلری، اسپانیوللرك بر طاقمی دوکیهور بر طاقمی قاچار .

قرال قاچانلره

نی اسیرمی ویرهجکسکز ؟.. آلچاقلر !.. قوط تاجنی آیاقلر آلتندهمی چگنهدهجکسکز ؟...

طارق ألنده قلیج قراله هجوم ایله

رودریق، آلچاقلر ایچنده یشامقدن یگیتلر ألنده أولمك اولادر !.. قرال هم قلیجله مدافعه ایدر، هم بر طرفدن قاچار، طارق قوغالار .

بر مجاهد

قورقاق مخلوقلر! . نفرلری گولگهمزدن، ضابطلری نفرمزدن، قراللریده سردارمزدن قاچیور !...
اسپانیالی اولهرق یالکز مجروحلر، لاشهلر قالدی !..
عربلر متصل هجوم حالنده کلوب کچر، برطاقم بربریلر قرالك عربهسنی پارچه لیهجق اولور، بر طاقمی صویغه اوغراشیر .

بر مجاهد

بَر بَری میسکز، نه‌سکز؟ بز سزی بورایه تخریب، یغما ایچونمی گتیردك ؟ . چکیلك عربه‌نك اطرافندن ! . سردار گوررسه هپکزی قهر ایدر ! . . .

مجلس رابع

طارق ، مغیزالرومی ، جولیانوس ، سائر امرای عرب ساعیلر، مجاهده‌لر، مجاهدلر، طارقك ألنده بر قانلی مندیل، مندیلده ده برشی صارلمش کورولور .

طارق

زید بن کسادی السکسکی‌یه خبر ویریکز دشمنی قوواالامسون . برقاچ ساعی قوشار ظفر میسر اولدی . نقاره‌لر توقف امری ویرسون!..

نقاره صدالری ایشیدیلیر.

برساعی النده بر بوکولمش کاغد

امیر بن نصیردن امیر بن زیاده نامه .

طارق آلوب اوقودقدن صکره خود بخود

موسی کندیسندن امر آلمدقجه بولندیغمز یردن حرکت

ایتامگی اخطار ایدییور. کندی ده یکیدن بردونما حاضرلتمش گلیورمش. بزم گلدیگمز گمیلری یاقدیغمزه، حتی امرسز بورالره قدر ایلریلدیگمزه اویله آ کلارم، جانی صیقلمش. گمیلری بزیاقاملیدق ده دشمن می باترملیدی؟ دها غریبی ایلریلدیگمزی تقدیر ایتامسیدر. غالبا ــ خدمت زماننده فوت فرصت خلیفه امرینی بکله‌مامکدن زیاده موجب مسئولیتدر ــ یولنده سویلدیگی سوزی اونوتمش!... آه؟ بن دها اوزمان دیدم که امیر اختیاردر. ساعی‌یه امیرحضرتلرینه سویله.. مبارك اللرندن اوپرم. کریمه‌لری ایچون ایستدکلری نشان طاقمنی تدارك ایتدم. مندیلی ارائه ایله اشته قرال رودریقك باشی! اشته بندن ایستدکلری نشان!.

حضارده بهت ودهشت

جولیانوس طارقدن مندیلی آله‌رق آچوب باقار

آه!.. تا کندیسی!. براز صکره غدار حکمدار ظلمکك عاقبتنی گوردکمی؟.. باق اوتاج سلطنت گیین باشك نه‌نك ایچنده، کیمك ألنده طوریبور! مندیلی قالدیروب باغره‌رق مظلوم ألنده ظالم باشی!.. گورمین وارسه گورسون! کله‌یی قوجاقلیه‌رق وآغلیه‌رق سمواته نظرله بو سنك انتقامکدر

ياربى !... *كندى باقمايه‌رق ، سر مقطوعى ساعى‌يه اطاله ايله* آل آل !.
الله انتقامنى آل !. *ويرر*

طارق *ساعى‌يه*

البته آرقداشلرك واردر. اولماسه‌ده بز گچديگمز يوللرى امين ايتدك ، سلامتله گيدر، امانتى امير حضرتلرينه تسليم ايدرسين .

ساعى

يوللرى امين گورميه‌جكمده نه اوله‌جق؟. قارشومه برقاچ اسپانيولى چيقه‌جق ؟. قراللرينك باشيله مدافعه ايدرم !..

طارق

گجيكمگه‌ده گلمز، ساعى !.. اوالنده‌كى نشان طاقمى ظالم تاجى گبى چابق قيريلور .

جوليانوس

گردن عناد گبى بوكيلور، انف رعونت گبى أزيلير! رأس غرور گبى خرد وخاش اولور ! ممكن اولديغى قدر سرعتله گيت .

ساعی قوشارق

کله گوتورر گبی ! کله گوتورر گبی !.

طارق مندیلی عمومه ارائه ایله

امیرلر ، ارقداشلرم ، بورایه باقك . شو مندیلده گوردیگمز ظاهرده دو کولمیه جك بر قاندر . بونك هر طمله سی ، اسبابنی بیلمینلر ، منویاتمزی محاکمه ایتمینلر نظرنده نامه بر لکه ایراث ایده بیلیر . بر حکمداری ، محضا دشمن اولدیغیچون ، اولدیرمك ، کیمسه شبهه ایتمزکه ، مغایر انسانیتدر ، فقط ایجابات وقت وحاله توفیق حرکت ایتمك لازمه سی ده ینه اوانسانیتك مقتضای طبیعیه سندندر . انسانلر بیننده مرعی اولان قوانینك حکم زمانه گوره تأسیس واجرا وینه حکم زمانه گوره تغییر وامحا اولنه گلدیگی ملاحظه سنی بر طرف ایتمامکله برابر ، مأمور آمره ، آمر قانونه تابع ، قانون ایسه ایجابات زمانه یه موافق اولمق لازم گله جگی درخاطر اولندیغی حالده ، انسانك امارت وآمریت وظیفه سی تابعیّت ومأموریّت صفتی لوازمندن اوله رق بر مجبوریّت مطلقه وبر مشروعیّت مصدّقه تحتنده اختیار ایتدیکی حرکاتی مغایر انصاف وانسانیّت ده اولسه ، محکمهٔ حقیقتده طوپلنان حکاّم

عقول، حکمزمانی دوشونه‌رك اوحرکتلری معفو ومعذور گورمك اقتضا ایدر . بر دنبره مغایر انسانیت دیمکه‌ده قالقشمیه‌لم . دنیاده بو گون أیی ، یارین فنا ، یارین لازم، بو گون لزومسز ، بو گون‌ده یارین‌ده أیی ، بو گون‌ده یارین‌ده فنا پك چوق حاللر گوریلیر ، شمدیکی عصرده مغایر انسانیت اولدیغیچون زمانه موافق، گله‌جك عصرده موافق زمان اولمدیغی ایچون انسانیّته مغایر پك چوق وقعه‌لر جریان ایدر. بز بوندن اون عصر مقدم اولان اسلافمزك افعالنی تقبیح ایتدیگمز گبی احتمال که بوندن اون عصر صکره کی اخلافمزده بو حرکاتمزدن طولایی بزی توبیخ ایدرلر . فقط بو بر غفلتدر. اوتقبیخ وتوبیخه جرأت ایدنلر وقوعاتك مجراسی اولان ویاخود هم مجراسی ، هم منبعی صاییلان عصری دوشونملی ، امیرلر ، ارقداشلرم ، قرال رودریقك حکمدارلغنی برطرف ایتدیگمز حالده بن یالگز بر دشمن أولدیرمش اولیورم. حال بو که بزمده مقصدمز آنك یالگز نفسنی تلف ایتمك دگل، حکمدارلغنی برطرف ایتمك ایدی. بو مقصد ایسه آنك اتلافیله حاصل اوله‌جق بر مقصددر. بو حالده بن ، — او حکمداری نیچون اوردك ؟.. — دیانلره — چونکه او حکمدار دشمن ایدی !... —

دیه‌بیلیرم ؛ او دشمنی نیچون اولدیردك ؟.ـــ سؤالنی ایدنلره‌ده ـــ چونکه‌ او دشمن حکمدار ایدی !. ـــ جوابنی ویریرم . اویله بر دشمن ، اویله بر حکمدارکه اتلاف وازاله‌سیله بتون اسپانیه‌لیلرك بوینی بوکولمش اولیور . قرال ، رودریقی نیچون اسیر آلمدم‌ده اتلاف ایتدم ، بیلیر - میسکز ؟ . . چونکه قرال رودریق بکا عادتا مدافعه ایتدی . بو مندیلده گوردیگکز قان یالکز آنك قانی دگلدر .

قولنی صیوایوب مدهش بر جریحه کوسترر

جولیانوس دهشتله قوشه‌رق

امان ! . اوده سزی‌می یاره‌لدی ؟ . . باغلیه‌لم .

طارق

بو مندیل ایله باغله‌ییکز . اطرافنه قوشوب طوپلنان مجاهده‌لره

بنت موسانك آچدیغی . . یوق . . استغفرالله ، بنت موسانك باغلادیغی یاره قدر مدهش دگل ! . . . کندی کندینه سزده آنك قدر گوزل بر مهلك رهاکار دگلسکز . . .

مجاهده‌لردن بر قاچی مندیلله یاره‌سنی صارارلر .

مغیز الرومی تقربله

بونی دمندنبری خبر ویرملی دکلمیدیکز ؟

طارق

اونوتمشدم . مغیز ! . .

ینه دانه‌لر ، طاشلر کلیر ، دوشر .

جولیانوس

باق ، باق ، باق ! . . . حالا اوطانمه‌دن کچیجی بلوتلر کبی هم قاچوب ، هم دانه سرپیورلر ، متهم حکمدارلر کبی هم آغلیوب ، هم آتش پوسکوریبورلر. عارسز چوجقلر کبی هم آغلیوب هم قاچوب ، هم طاش آتیورلر !..

طارق

هانی زید بن کسادی نره‌ده قالدی ؟..

بر بیوك مانجنیق طاشی دوشر ، هرکس تحقیر ایله باقار .

جولیانوس توحشله

او !. اشته باق ، بو دهشتلی شی !.. امیرحضرتلری ، بوموقعی ترك ایده‌لم .

طارق

کندیکه گل ، قونت ! . . قرالك عربه‌سی بوراده طوریيور !.. سن ایسترسه‌ك بوموقعی ترك ایدنلرك یاننه گیت !.. یوقسه مانجنیق طاشی دگل. شهاب ثاقب یاغسه نافله ، بز شمدیلك بوراده‌یز !.

جولیانوس

مقصدم محضا سزی وقایه ..

طارق

وقایه ایده‌جکسه‌ك کندیکی ایت !...

جولیانوس

آل اشته بردها ! . . . بر مانجنیق طاشی دها دوشر

طارق

بزهله نطقمزی اکمال ایده‌لم ..

بر مجاهده

آه ! . . . دوشر ، برقاچ مجاهده اطرافنی آلیرلر ـ

طارق جولیانوسه

دقت ایت ، قونت !... ثبات موقعنده مجاهده‌لرمز بیله انجق اورولورسه یرندن قملدانیور !.

بر دیکر مجاهده دوشنك باشنده

اویله دگل ، انجق أولورسه دوشیور !.. آنجق عزرائیل چارپارسه یقیلیور !

جولیانوس قزك مسقطنه قوشه‌رق

گرچکدن أولمشمی ؟

دیکر بر مجاهده

سنك هیچ یالاندن أولدیگك وارمی ؟..

بر مجاهد أولیرکن

بنده أولیورم ، قونت ؛ لوسسی‌یه مژده‌لر !...

جولیانوس

لوسسی‌می ؟ اوکیمدر ؟ .. گیتدی ! امرادن بری دها اورولود بر قاچ کشی باشنه طویلنور . مطلق بوحریفلر قراللرینی بوراده ظن ایدییورلرده آکا آتیورلر !.

طارق

اميرلر ، ارقداشلرم ! بن قرالی اولدورمسیدم ، اسپانیه‌ده پك چوق زمانلر دها بن دوكمك اقتضا ایدردی . قان دوكمكده ایسه بر لطافت یوقدر . بوكا برابر ، حمای محرقه‌دن یانان وجودلر قان آلمینجه شفایاب اولمدیغی كبی ، قلبنده علت فساد كورینان بر مملكتك احیای ضروریسی بعض كره سفك دماء ایله حاصل اولور . أوت ، بن قرالی اولدیرمسیدم ، بدایتنده بولندیغمز شو محاربه‌یه بر حد نهایت ، بر درجهٔ شدت تصور اولنه‌مز ایدی . شمدی ایسه جهادمز ممتد اولسه‌ده مشتد اوله‌میه‌جقدر . حالبوكه امتدادنده‌ده شبهه‌م وار . قرال صاغ قالسه‌یدی ، شدائدك تزایدی ، مفاسدك تأییدی ، اغراض ومقاصدك تضاد وتشددی نسبتنده ایكی طرفدن وقوعبوله‌جق وفیات ایله ضایعات‌ده قات قات اولوردی . دیمك اولوركه بن قرالی أولدیریورمكله او شدتلری ، مفسدتلری منع ومحو ایده‌رك ایكی اوچیوز بیك كشی‌یی‌ده عدمدن ، ماتمدن ، ستمدن قورتارمش اولیورم . أوت ، بر قاچ یوز بیكلرجه خلقك حیاتنی

قورتارمق ایچون بن برباش قوپاردم ! آرتق تاریخ نصل ایسترسه اویله محاکمه ایتسون !..

جولیانوس

بر شی دها وار : حکومت رودریق ایچون حیاتدن لذتلی، حیاتده قالوب ده حکومت ایده مامك أولمکدن زحمتلی ایدی . سز آنی اولومدن شدّتلی برعذابده بولندیرمامق ایچون مرحمت ایتدیکمزده أولدیردیکز .. کولر

طارق

لطائفك وقتی دکل.. زید بن کسادی السکسکی کلمیور!.

مغیز الرومی دیکرطرفدن کورمش اولدیغیچون

زید کلیور ! سرعتله رجعت ایدییور !

بر دیکر امیر مغیزك یاننده

نه قدر غریبدرکه دشمن ده ینه رجعتنده سرعت کوستریور !..

جولیانوس

امیر حضرتلری ، عسکرك دشمنی تعقیب ایتمامسنی

امر بیوردیگز. دشمن مغلوب اولدیسه‌ده ایلروده ینه برقوت طوپلامسی مأمولدر. بگا قالیرسه بردها طوپلنه‌میه‌جق درجه‌ده پریشان اولنجیه قدر دشمنی تعقیب ایتملی‌یز. سز نه امر بیوررسگز؟

طارق ایشتمامش کبی

جولیانوس، سن اسپانیالیلره ـ دشمن، دشمن ـ دییورسین، بزده سنی ـ مسلم ـ دیه چاغیره‌لم.

جولیانوس

مادامکه ذاتاًده مسلم اولدم، پك مناسب. سایه‌گزده برده نام قزانمش اولورم، فقط دشمنی تعقیب..

طارق

تعقیب ایده‌جگز. بو توقّف موقّت. قاچان دشمنی قووالامق یگیتلك دگلدر.

مسلم

یگیتلك دگلسه قورقاقلق‌ده دگل، خصوصاً تعقیب اولدیرمك ایچون اولمیوب محضا اطاعت ایچون اولدیغی حالده...

طارق

مسلم ، بو گونه گلنجیه قدر بزه رودریقك علیهنده طرفدار ایدك . یاشــمدی که رودریق میدانده یوق ، نه مطالعه‌یه مبنی وطنکله ملتك علیهنده بولنیورسین ؟..

مسلم

ابتدا عربلره دخالتدن مقصــدم ، امیر بن نصــیرك دوشوندیگی گبی، انجق رودریقه اهانت گوسترمك ایدی. شمدی‌ایسه اودخالتدن آیرلمیشم مقصدگزك محضا انسانیته برخدمت تأدیه‌سندن عبارت اولدیغنی آکلادیغم ایچوندر . بورالره تخریب‌ملك ایله قتل‌عام ایچون گلمدیگگزی هر برحرکتگزدن اســتدلال ایتدیکم گبی ، بونکله‌ده اتباع ایتدیگگز قانون مقدّسك نه بیوك حکمته مستنداولدیغنی درك ایلدیگمدن، اختیارایتدیگم دخالتی اهتدا درجه‌لرینه قدراعلاایتدم. تبدیل دیانت ایتمامش بیله اولسه‌م اوقدر عالی برمقصدك صــاحبی اولان بر طاقم کبرای انســانیته طرفداراولدیغمدن طولایی کندمی بختیارعد ایدرم .

طارق

مسلم ، اگر ایتدیگك اهتدا ایله شخصکی بزم ملیته
کچمش فرض ایتمسیدم، سنی، کندی وطن وملتك علیهنده
دیه‌رك اسپانیولاره اعدام ایتدیرردم !..

مسلم

عفو جزادن مؤثردر !..

طارق

عفوك تأثیری حالده گوریلور ، فقط جزا حالده ،
استقبالده مؤثردر. عفو، محضا عفواولنان متهمك گوگلنه
اثر ایدر . سائر عفو اولنمیه‌جق برتهمت ارتکاب ایدنلر
اوعفودن جزا قدر متأثر اولماز . عفو بیوکلره . جزا
آلچقلره عبرت ویرر .

مسلم

البتّه سزده ، امثالکزه عبرت ویرمك ایچون امیر
بن نصیر گبی بنی عفو ایدرسکز .

طارق

شو جسد برمحترم وجودی آندیرییور !..

مسلم کوستریلان نعشه دقتله

دون لوئی مرقادو ! . بو آدم اسپانیانك اڭ یگیت ، اڭ بیوك ، اڭ محقّر بر آدمیدر ! بو آدم فنلر اختراعنه مقتدر برعاقل کامل ، آلهیات وحکمیات تدریسنه اهلیتلی بر علّامه ، سردارلر ، اردولر تعیین و ادارەسنه قادر بر قهرمان ، معجزەلر بدیعەلر یازمغه کفایتلی بر ادیب ، دولتلر ، ملتلر ، حکمدارلر قوللانمغه مستعد بر رئیس سیاست شناس اولدیغی حالده ، عقلامز ، غلمامز ، امرامز ، ادبامز ، وکلامز آنك قدرتنی ، اهلیتی ، مظهریتنی ، فضیلتنی ، مزیتنی ، تخمینه ، تمییزه ، تقدیره ، تسلیمه ، توقیره تنزل ایتمدیلر ! . دون لوئی مرفادو ! دون لوئی مرقادو ! ینه آنلر ایچونمی أولدك ؟ . . .

مغیز جسده تقربله

بر قاچ یرندن یارەلنمش ! . .

مسلم

اشته او یارەلردن بشقه نشانی یوقدر ! بر قاریسی وار ، کندی گبیدر . اوده مطلق أولیر .

طارق

بن فوق‌العاده یارادلمش آدملری دشمنمده اولسه‌لر سورم ! . . مجاهدلر ، جنازه‌سنی حرمتله گوتوروب دفن ایدیکز . بر قاچ مجاهد مرقادونك نعشنی قالدیررلر ، طارقله مغیز ، مسلمده برابرجه طوتوب بر قاچ آدیم یورولر . صکره آنلر دونوب مجاهدلر کوتورر . اسپانیول ملیتنده ، عرب طبیعتنده ایمش . مزارینك طاشی اوستنه یازیله‌جق ترجمهٔ حالیده هم اسپانیولجه ، هم عربجه اولسون! . . مزارینی برموحد قهرمانك مشهدی ، بر قوط سپاهیسنك مرقدی ظن ایتسونلر ! هم بر مناستر ، هم بر نمازگاه اولسون ! . نرده قالدك ، ابن کسادی ؟ سنی بکلیورز ! .

مجلس خامس

اولکیلر ، بر طاقم مجاهد و مجاهده‌لرله برابر زید ، سنجاقدارلر .

زید بن کسادی السکسکی

توقف امری ویرمشسکز . دشمن طورمیوب قاچیور ، عسکرمز طورمیوب قووالامق ایستیور ! . .

طارق بن زیاد

عسکر اوچ قوله تقسیم اولنسون . بونلردن برنجی قوله ، مغیز سن، دلالت ایدرسك ، وادیٔ کبیرجوارینه طوغریلهرق قرطبهیی محاصرهیه آلیرسین .

مغیزالرومی

غازیلرمله قرطبه سورینك اطرافنده برسور متحرّك دها اعلا ایدرم .

طارق بن زیاد

ابن کسادی ، بو اوچ قولدن ایکنجیسنیده سن معیتکه آلوب گیدرسین ، ملقه ایله البیره شهرلرینی حصر ایدرسین .

زید بن کسادی السکسکی

شهیدلرمدن سدلر ، نردبانلر یاپدیروب مملکته اویله گیررم ! . . .

طارق بن زیاد

بنده اوچنجی قولی اداره ایدهجگم . امرای عرب،

غازیلر، غازیه‌لر!.. بز اویله بر موقعده‌یزکه اوکمز دشمن، آرقه‌مز دریادر !.. ایلری گیتمکدن چکنمه‌یك ؛ چونکه ایلریده نصرته، غنیمته احتمال وار. فقط گری دونمکدن قورقگز. زیرا گریده دکزه دوکولمکدن، قومده بوغولمقدن بشقه ثمره یوق. غریق عدم ویامستغرق نعم اولمق سزك الکزده‌در ! . . . حرب ارقداشلرم مجاهدلر، مجاهده‌لر، عرب پادشاهی عدالت توصیه ایدییور. حضرت شریعتك فرمان جایلنی سویلیور. مظلوم قانی دوکمه‌یك، معصوم جانی یاقمه‌یك. مخافةالله‌ی اونوتمه‌یك. غصب وغارتدن، اجرای ظلم ایله القای خساردن صاقینك. آلنده سلاح اولوب‌ده سزه مقابله‌یه حاضرلنان دشمندن بشقه‌ده کیمی‌أولدیررسه‌کز، قاتل، قاتله صاییلیرسکز. حقکزده قصاص اجرا ایدرم ! . . محاربه موقعنده بوله‌جغکز غنائمه قناعت ایدك. اسیر اولانلره، طلب امان ایلیانلره تلطیف وملایمت گوسترك. کیمسه‌نك مال وملکنه تسلّط، حق وقسمتنه تجاوز، عرض وناموسنه تعرّض ایتمه‌یك. یوقسه سزی خرسز، عاصی، وحشی عد ایدرم ! . . . دین قرداشلرم، موحّدلر، موحّده‌لر، اسلامه نصرت وعد ایدن ربمزدن استمداد

ایدك . غیور و شجیع اولك . اجدادکزك اولادی
اولدیغکزی گوسترك . وظیفهٔ دینیه‌کزی گوزه‌ته‌رك
صلحده‌ده ، حربده‌ده ثابت قدم اولك . هجوم ایدرسه‌کز
غالب ، فرار ایدرسه‌کز مغلوب اولورسکز . أولومدن
قورقانلر قاچسون، زیرا قاچارسه أوله‌جگنه شبهه یوقدر.
یاشامغی ایستیانلر دشمنه صالدیرسون . چونکه یاشامغه بر
یولمز وارسه دشمنه صالدیروب غلبه ایتمکده‌در!... ایشته
اندلسه گیردك؛ سزه بر دها تکرار ایدرم: شریعتمزك
امری ، بزم مقصدمز ظلم ایتمیوب عدالت گوسترمك ،
تخریبه قالقشمیوب اعماره چالشمقدر . الله جمله‌مزك
معینی اولسون ! . .

عموم صوت بلند ایله

مولا معین مقصدمز اولسون ! . . .

طارق ، مغیز ، زید ، و سائر امرا اتلره سوار اولورلر . . .

طارق بن زیاد

قرالك ارابه‌سی قرالیچه‌یه گیتسون . آتی یورودەرك
ارقداشلر ، عسکرلرم ، اجرای مقصده گیدییورز ! . . .

أولا، بری صکره عموم حرکتده

الله مقصدمزی قرین حصول ایتسون ! . آمین ! . یوردلر .

طارق بن زیاد

دلاورلرم ، برادرلرم ، اعلان عدالته گیدییورز !

ینه أولا بری ، صکره عموم

مولاغیرتمزی مثمرایلسون! ـ آمین !. ینه یوردلر

طارق ابن زیاد

طلیطله‌یه گیدییورز . طلیطله‌یه !..

مغیز الرومی

قرطبه‌یه گیدییورز، قرطبه‌یه !...

زید بن کسادی السکسکی

ملقه‌یه ! البره‌یه !...

جولیانوس

ایلری‌یه !. ایلری‌یه !...

عموم

گیدییورز ! گیدییورز ! ..

طارق بن زیاد آت اوستنده

مجاهدلر، سزك وطنگز اولان جهاده گیدییورز !..
(جاهدوا ...) امرینه انقیاده گیدییورز !. سنجاق آلتنه
طوپلنك، عربستاندن گلوب اندلسه گیدییورز ! . . .
حرکت سریعه

جولیانوس

یاشاسون طارق بن زیاد !...

عموم امتثال ایدر ، نقاره‌لر سرنایلر چالنوره گیدرلر

فصل ثالثه علاوه

گیجه قرا کلغنده بر مزارستان کورونور

مجلس اول

مسلم یالکز

گیجه یاریسی براسپانیول قزینك عرب مزارلغنده.
نه ایشی اوله‌بیلیر ؟.. صوردم‌ده اوده بنی استنطاق ایتدی..

ـ دون لوئی مرقادولك قبرینی زیارتدن گلیورم ـ دیدم. هیچ برجواب ویرمیوب یوریدی. اسپانیـا اردوسـنده ساقیه ایمش. اسمنی صوردم، لوسسی دیدی. لوسسی، لوسسی، لوسسی، لوسسی؟ هاه. خاطرمه گلدی.. هانی گچن محاربه‌ده یانی باشمده برعرب مجاهدی اورولدیدی‌ده أولیرکن ـ لوسسی‌یه مژده‌لردیدی! . ایشته اومجـاهدك مزاری! اوراده برمزاره باقه‌رق بورایه گومدیلردی. گوزمله گوردم! برجهته نظرله طوز باقه‌یم!.... او!. گلیور!.باری شورایه صاقلنه‌یم!.. مسلمك باقدیغی جهتدن بر چارشافلی کلوب اوراده مزاره طوغری یورر، متعاقباً چارشافی آتار، البسهٔ ماتم کینمش برقز کورونور.

مجلس ثانی

ماتمزده قز کلیرکن

هریرقرا گلق، پرنور اوموقع!..
مغربمی یوقسه مقبرمی یارب؟
یاخوابگاه دلبرمی یارب؛
رؤیا دگل بو، عینیله واقع!...
برگلشن اولمش باق شوخرابه،
ابر سحرمی دوشمش ترابه؟..

*
* *

— مزارك باشنده —

یارمی مدفون ؟ آی می طوتولمش ؟ . .
دقت ، شو سونمش نورنگاهه ! . .
قبری چیچکدن بر تربه اولمش ،
دونمش او تربه بر حجله گاهه ! . .
بر حجله گاهه دوندیسه تربه‌ك ،
آچ قوینگی آچ ، معشوقه‌گم بن ! . .
طوبی‌یر ایتمش بر شوره‌زاری ،
یوق ، بر آچلمش حوری قوجاغی ! . .
عصمت یتاغی ، الله اوجاغی
جنت سدیری ، جانان مزاری ! . .
یار ولیدر ، گلمشده وجده ،
ایتمش مؤبّد صورتده سجده !

*
* *

مطلق بویرده اولسون زوالم ،
خورشیدم اشته قارشمده غارب ! . .
خورشید او ، لکن خورشید مظلم ؛
مشرق قرارمش ، یاتمقده مغرب !
ماتم لباسم عکسیله گلشن .

*
* *

بر لیل ایسه‌مده بر لیل روشن !
هپ بشقه بشقه ازهار آچلمش !
نخل املمی جسم ترارك ؟ . . .
بکزر شهابه سنك مزارك ،
دوشمش زمینه نوری صاچلمش !
گوگمی یارلمش یارب ، نه‌در بو ؟ . .
ازهار پرنور ، انوار خوشبو !

*
* *

یارین آرانمز ، یاری بولنجه ،
عندمده سنسز جنت‌ده بوشدر ! . .
خاکك طیشندن بویله اولنجه ،
البت درونی بوندن‌ده خوشدر ! . .
سن نور ایچنده یاتدقجه اویله ،
بن ماتمکله طورمم یا بویله ! . .

*
* *

قدسیتکده لازممی تأمین ؟ . .
باق لیلی قبرك ایتمکده احیا ! . .
سنك سماوی یاخود او گویا
بحر چمنده بر سرو سیمین

بن‌ده براز قان ایتسیدم اهدا ،
بیلمم نه صورت ایلردی پیدا ؟

*
* *

طولمش سمنله اطرافی ، یاخود
یاغمش بوخاکه برف معطّر ! . . .
انسان قالوب‌ده مبهوت و بیخود ،
أولمکده بیلمم اولمازمی مضطر ؟ . .
میّت دگل بو ، بر روح نائم ،
بنسه باشنده بر سنك قائم ! . . .

*
* *

بن اوگچه‌سندن اکراه ایدردم .
چیرکیندی بنجه ذاتك ، صفاتك .
معلومم اولدی صکره وفاتك
عشقکله اشته دوچار دردم ! . . .
أولدك‌ده اویله‌منکوحه‌ك اولدم !
غائب نه‌وارسه هپ سنده بولدم ! . . .

*
* *

قبر منبرك محرابم اولدی ،
زلف سیاهم زنّارك اولسون ،

گوگلم بودینی عصمتله بولدی ،
باطل دگل که حقسز طوتولسون ! .
بن امر عشقه ایتدم اطاعت ،
البتّه زهره ایلر شفاعت ،

*
* *

ای خوابگاهی دارالامانم ،
گچمش زمانی بن یاده گلدم ،
آچ قوینگی آچ ، فریاده گلدم ،
هجران ایچنده گچدی زمانم ! . .
عمرم فنایه اولمقده منجر ،
« بر کوچوك خنجر چیقاره‌رق »
مفتاح قبرك اشته شو خنجر !

*
* *

بر راهب ایتدی مفتاحی تسلیم ،
صانکه مزارك باب جناندر ،
وارمش ، دیسونلر ، بر بشقه اقلیم ! . .
آچ قوینگی آچ ، خلقی ایناندر !
سیاندر آنده هر فرد وهرانس .
مسلم مسیحی یکدین و یکجنس ! . .

*
* *

ممکنمی اولماز ایتسه‌ك ده احسان ؟ . . .
بز بر گفنله کیتسه‌ك بهشته ،
بی چاره قالدم ، عریانم ایشته ؟ . .
راضی‌یم اولسه‌م خاکگله یکسان ! . .
آج قوینکی آج ، قوپسون قیامت
چوکمش دیسونلر بربرجه ظلمت ! . .

* * *

بربرجه ظلمت ، بر ظلّه مهتاب ،
بر حسنه ماتم ، بر نفسه وجدان ! . .
سیریله شیطان دوشمزمی بی تاب ؟
بروجه منکر ایمانله خندان !
یا أولمینلر اولمازمی مفتور ؟ . . .
نور هدایت طپراقله مستور ! . . .

ماتمزده قز بوسوزلری بتیردکدن صکره بولندیغی مزارك اوستنه یغیله‌رق قالیر .

مجلس ثالث

ماتمزده قز ، مسلم ، صکره بر نقابلی پاپاس .

مسلم

اون سکز یاشنده برقز بویله سیاهلر گیئمش! شهدا

قبرستاننده برمزاره قپانمش! محاربه سیأتنی تصویر ایچونمی؟
قزه تقربله دقت ایدر . الیله یوقلار ، چویرر ، بوآرالق پاپاس کیرر . .
طورر . آه کندینی اورمش!.. خنجر تاقلبنك اوستنده!.
جان أونده !. لوسسی، لوسسی!.. گیتمش!. کوزی پرده‌کی
چارشافه ایلیشه‌رك کفننی‌ده برابر گتیرمش ! . . خنجری قزك
قلبکاهندن چیقاره‌جق اولور .

پاپاس متحکمانه

آنك یوره‌گنده‌کی خنجر نمدر . طوقونمه !..

مسلم دهشتله یرندن فرلایه‌رق
فقط خنجر ألنده

بوکیم ؟ یوزی اورتولی بر پاپاس !.

پاپاس مکانتله مسـلمه
لرزه‌لر ویره‌رك

بومزاره ، یوق بومزاره دگل ، مهلکه‌یه آتیلان
قز بر گنهکار قزدر . گناهنی عفو ایتمك ایسته‌دم .. برعرب
مجاهدینی سودیگی ایچون بگا رام اولمدی . عرب مجاهدینی
سومك دها بیوك برگناه، بونی برطرفه براقه‌لم . قزه نهایت
یا بگا و یاخود شو خنجره عرض تسلیمیت ایتمسی لازم
گله‌جگنی آگلاتدم ، بنی رد ایتدی . فقط خنجری‌ده
بنم ایستدیگم گبی قبول ایتمدی ، بغتةً ألمدن آلدی .

خنجری آلوب گیدرکن سویلدیگی سوزلردن کندی
حقنده بویله برسوء قصدی اولدیغنی استدلال ایتمشیدم .
ممانعت ایتمك ایشمه گلمدی ، بر مفتونی اولدیغم حالده
اسرارمی اعلان ایدرقورقوسیله گیرمسنه قائل اولدم .
مجاهدك مزارینی آرایه‌جغی معلومم ایدی . خفیاً بوگیجه
تعقیب ایتدم، مرادم تکلیف اطاعتی برده بومزارلقده
تکرار ایتمکدی. فقط سنك بوراده صاقلندیغكی گوردیگمدن
میدانه چیقه‌مدم. چیقه‌مدیغم ده قز بلکه سنی گورر، گورمش
بولنورده اوتانیر یاخود عنادنده اصرار ایدر. خصوصاً بنم
کیم اولدیغمی سکا بیلدیرر ، سنده بوتکلیف مقدسك بر
مقتضای روحانی اولدیغنی آکلایه‌میوب آنی بلکه برحسّ
شهوانی‌یه مستند ظن ایدرده بکا ممانعتله برابر قزه معاونته
قالقیشیرسین دیه‌ایدی. بومطالعه‌ایله قزمرثیهٔ محبّتی اکمال
ایدنجیه‌قدر بکلدم. نهایت بکا گوستردیگی اطاعتسزلگك
مجازاتنی کندی اٰلیله ایفا ایتدی. فقط خنجر بندر ایشته
حالا قینی بلده طوریور .

مسلم — همسویلیه‌رك وهمده الی آیاغی
تتره‌یه تتره‌یه یواش یواش
یورویه‌رك پاپاسه تقربله

قینی می !.. قینی ، قینی .. شومی ؟.

پاپاس

او !..

مسلم

يوق اودگل ، بو ؟..

خنجری پاپاسك كوكسنه اورر ، خنجر مصادمهٔ آهن صداسی چیقاره‌رق قیریلور .

پاپاس

طور، او قدر عجله ایتمه ! بنم یوزم نقابلی اولدیغی گبی وجودمده‌ده زره وار ! . . نته‌کیم زنّارمده بر خنجر دها بولنه‌بیلیر ! . . .

بشقه بر بیوك خنجر كوستر

مسلم

گوریبورم . شو راهب قیافتكك ایچنده برده بر حیدود صفتك وار ! . .

پاپاس خنجری صالليه‌رق

هادی، ایشگه گیت ، یوقسه سنی‌ده اومحاربه مصائبنی تصویر ایدیبور دیدیگك قزه دوندیررم .

مسلم

محاربه مصیبتی ! . . محاربه سببی ! . . اوقز محاربه

مصائبنك مصوّری ایسه سن ده تعصّب بلاسنك تمثالیمیسین؟..
سنك روحانیّتك ده جسمانیّتك ده محو اولسون! . . .
پاپاس ینه خنجرینی صاللیه‌رق یولی کوستررر اسرارکی فاش ایدر
قورقوسیله بی گناه برقزك هلاکنه قائل اولمشسین، آلچق!
یا او اسراری بندن نیچون صاقلیه‌میورسین؟ بنی
وجدانکمی ظن ایتدك؟ . . .

پاپاس

چونکه شمدی سکا مدافعه ایده‌جکمدن امینم .

مسلم

امین اول! بو وجدان سنی أولدیرر! .

پاپاس

نصل بولوب نه یاپابیلیرسین؟ . . بر نقابلی پاپاس!

مسلم

سزك نقابسزکز ذاتاً نادر بولنور! . .

پاپاس پر شدت

آر آ! . .

سرعت و شدتله یوریه‌رك کیدر .

مسلم آرقه‌سندن باقه‌رق

شیطان !. گیدیور. بورادە ملك وار دیه طورمدی!...

جهنمه گیدیور .. ماتمزده‌نك نعشنه یاقلاشه‌رق حزین برخطاب ایله

ملك، برزبانی أليله جنته گیتمش ملك!..

مزارك طاشنه یاصلانه‌رق ماتمزده‌یه حصر نظر ایدر

فصل ثالث

طلیطله‌ده قرالك سراینده خزینه اوطه‌سنی عرض ایدر.

مجلس اول

طارق بن زیاد ، زید بن کسادی ، مغیز الرومی ،
مسلم ، امرادن برقاچ ذات ، بر ایکی مجاهده .

طارق

اشته اندلسه ورودمزدن تمام برسنه صکره دشمن ، رودریقك تختگاهی اولان طلیطله شهرینی تسلیم ایتدی. شهرده بولنان قوط زادگانندن کیمی برتاب طاغلرینی طوته‌رق فرانسه‌یه ، کیمی‌ده دکز یولیله ایتالیا طرفلرینه قاچدیلر. برطاقمی شهر خلقیله ، اردو ایله برابر عرض تسلیمیّت ایلدی. مغیز الرومی قرطبه‌یی ، ابن کسادی ملقه ایله البیره‌یی ضبط ایتدکلری گبی بن‌ده طلیطله‌یه گیردم.

بو گون ایسه ، اوچمزده برابر ، قوط حکمدارانک خزینه‌لری ایچنده بولنیورز . ، بز بو عظیم فتوحاته هپ اتحاد سایه‌سنده نائل اولدق. بز بو عالی مقصدلری هپ مشاوره ایله حصوله گتیردك . حکومتده ، دیانتده ، خلیفهٔ معدلتکاره اطاعتده موحّد ؛ غیرتده ، حمیتده ، هر برخیرلی خدمتده متّحد اولدیغمز ایچون، اوچ درت آیلق یوللردن، طاغلر، اووه‌لر، دگزلر گچه‌رك گلدك . قلعه‌لر، شهرلر ، مملکتلر ضبط ایتدك . برادرو ایچون زره وسپر متانتنده واسطهٔ مقاومت ، صلابت دینیه‌در ؛ برقوم ایچون برج و بدن مهابتنده دائرهٔ تحصّن، اتحاد ملّیدر. بنم اعتقادمجه وظیفهٔ انسانیّه یالکز موحّد اولمق دگل همده متّحد اولمقدر ؛ چونکه اتحادده توحید گبی حقدر.

مسلم

بویله برامیر غیور اداره‌سنده بولنان عسکر هرنره‌یه گیتسه مظفر اولور .

طارق

بن آمر دگلم ، آمریمز شریعتدر .

مسلم

دها بیوك بر آمر گوستریبورسڭز آ.

طارق

اشته امرایه‌ده، نفراته‌ده امرایدن او ایدی. بن بر اطاعتلی مأمور ایدم، نفر ایدم، حالاده نفرم، بر مطیع عسکرم.

مسلم

حربده ضابطلر کندیلرینی بویله نفرله معادل طوتارسه صکره نفرلرك هر بری ضابطلك ادعاسنه قالقیشیر!

طارق

بعضیسیده گرچکدن ضابطلك استحقاقی گوسترر.

ابن کسادی

باق، اشته مغیز الرومی عسکرلری قرطبه اوگنده کندی آرقه‌سنه باصدیروبده قلعه دیوارلرینه اویله چیقاررمش، صکره کندینی‌ده رفیقلرینی‌ده یوقاری‌یه ایپلرله چکدیردیگنی، منجنیقله آتلاتدیغنی گورن وار!...

مغیز الرومی

زید بن کسادی ایسه مهاجمه‌ده آیاقلری کسیلوب دوشن غازیلری ، اون بشر ، یگرمیشر یاشنده یاره‌لنمش مجاهده‌لری اوموزینه آلوب‌ده چایلردن‌اویله گچیررمش. البیره خندقنده کندی جریحه‌سنك باغنی چوزوب آنکله برنفرك یاره‌سنی صاردیغنی ، وصکره کندی جریحه‌سندن قانلر فیشقیردیغنی گورن وار ! . . .

مسلم

برقولیله برباشی‌قالنجیه‌قدر دوگوشمیان عرب دگلدر دییه‌رك مجروحلری حربه گوتوریبورسگز ؛ بجاغیله دگل ، قولیله مقاومت ایدر بولنده حکملرله بجاغی کسلمش اولانلری حربه گوتوریبورسگز ، منزوللره ، معتوهلره وارنجیه‌قدر اختیارلریله گیدیبورلر ، اختیارلره ، چوجوقلره وارنجیه‌قدر حربه گوتوریبورسگز ، بونلری بر درجه‌یه قدر آگلارم . فقط شو ضعیف یورکلی قادینلردن نه ایستیورسگز ؟... آنی آگلامقده عجزم وار ! . . . .

مجاهده‌لر تهییج ایدر

طارق

آنلرده کندی ایستکلریله گلیورلر .

مسلم

گلیورلر ، اما حربده نه ایشه یرارلر ؟ ....

طارق لطیفه یولنده

هیچ اولمازسه یاره‌لریمزی صارارلر .

مسلم کندلك کوله‌رك

صارارلر اما ، سلاح یاره‌سی دگل .

زید

انلر . بشقه مملکت محبوبه‌لری گبی دوستلرینی دگل ، دشمنلرینی اوررلر .

مسلم

بنم اعتقادمجه قادینلر بزی دنیایه گتیرر ، فقط آخرته گوندره‌مزلر .

بر مجاهده تهالکله

دشمن طرفدن بولنه‌یدکده دنه‌یدك ! . .

هپ کولیشورلر .

مسلم مجاهده‌یه دقتدن صكره

دشمن طرفنده‌ده بولنسه‌م سڭا دوست اولوردم !...

مجاهده

هم بویله لطائف بو طرفلرده چكلمز ! . . .

طارق

طبیعتاً ناظمه ! سوزلری منظوم تصادف ایدییور . فرق ایتمدیگزسه اشته :

دشمن طرفندن بولنیدكده دنه‌یدك .
هم بویله لطائف بوطرفلرده چكلمز .

مسلم

بن‌ده موزون برمقابله سویلیه‌بیلیرم . ایناممزسه‌گز اشته :

چوق دشمنی یار ایلرایدك سن اوزنه‌یدك .
حوری گبی بر قز عجبا نرده سویلمز ؟ . .

مجاهده

موزون لاقردی‌ده بر ممرفتمی در ؟ . . بن آنی صایقلارکن‌ده سویلیه‌بیلیرم ! . . گولیورسکز ! بو آدم عرب مجاهده‌لرینی تحقیر ایدییورده سز حالا گولیور-سکز ! . .

مسلم

ایتدیکم ، حاشا ، حقارت دگل ، حیرتدر .

مجاهده

حیرت ایده‌جك‌ده بر شی یوق . بونلر بتون عادیات و طبیعیات .

مسلم

سزه اویله ایسه محبت ایده‌یم ؛ بوده طبیعی‌در ؛ هیچ بر شی دیمه‌یکز .

مجاهده

بعض کره خصومت‌ده طبیعی‌در ؛ فقط سکوت ایله گجشدیرلمز . محبتکزی مستعد و منتظر اولانلره عرض ایدیکز . بن سزدن یالکز قادینلرك حربه گیتمسنی تجویز وتسلیم ایستیورم .

مسلم

تسـليم ايدرم؛ احتيـاج مس ايدرسه ملائكدنده استمداد اولنور .

مجاهده

هم‌ده تجویز ایتملیسکز . بزده سزك گبی یشار ، سزك گبی أولیرز . آمرده اولورز ، مأمورده اولورز . بز اسپانیه محبوبه‌لری گبی بالولرده ، بغچه‌لرده گورونمیز ، مدرسـه‌لرده ، معرکه‌لرده گورونورز ، آنلر گبی چنك وچغانه ذوقنه گیتمز ، بز یالکز نقاره‌لر ، غلبه‌لر چالمق ایسترز . آنلر گبی مجوهر کمرلر دگل . قلیجلر ، خنجرلر قوشانیرز . آنلر اویله اولدقلریچون محصور قالیرلر ، اسیر اولورلر . بز بویله اولدیغمز ایچون دشـمن سرایلرنده قرال خزینه‌لرنده گزرز ! . . .

مسلم بی اختیار

الله عشـقنه سـویله ! سن محاربه آلهه‌سی ، محبت پریسی ، روحانیت تمثالیمی‌سین ؟ . . .

مجاهده

الله عشقنه سویلیم ، الله عشقنه امین اول ، بن اویله

پریدن، محبتدن آکلامم ، بن بر عرب مجاهده‌سی‌یم !..
اسممه عذرا بنت‌العنز دیرلر . والدم چوقدن‌بری آخرته
هجرت ایتمش. بن بورایه باباملە گلدیدم. اوده حرب‌الجبلده،
یعنی جبل‌الفتحده شهید اولدی . فقط بر اوتوز قرق بیك
قرداشم وار ! . . .

مسلم

فضیلتکه حیران اولمش بر آدم سکا تکلیف رفاقت
ایدرسه قبول ایدرمیسین ؟ . . .

عذرا بنت‌العنز

مناسبسه رد ایتم ، شو قدر وار که اوده بنم درجه‌مده
بولنملی ؛ دونمده اولسون دیمم ، چونکه ذاتاً دونمده بر
آدم تصور ایتمدم . فقط فوقمده اولدیغنی‌ده ایسته‌مم .
چونکه متداری اولمغی چکه‌مم .

مسلم

یاا اورفاقتی تکلیف ایدن هرکسی مساوی طوتار بر
آدم ایسه ؟ . . .

عذرا

او هرکسی مساوی طوتسون ، هرکس آنکله بنی
مساوی طوتماز .

مسلم

انسانلری مساواتده گورمینلر انسانیتك نه دیمك اولدیغنی بیلمینلردر . انلرك اعتبارینه اهمیت ویرلمز .

عذرا

آه كاشكی انسانیت كمالنی بولدقدنصكره طوغیدق !. كاشكی دنیاده ، حتی قطبلر گبی ایكی دگل ، حرارت مركزیه گبی ، بر مركز حكومت تأسس ایده‌جگی زمانده طوغیدق !.. شمدی طوغدیغمزایچون بیك كره پشیمان اولسه‌ق سزادر. نصل سزا اولمازكه بوگونكی گونده جهان بیگلرجه پادشاهان ، بیگلرجه ملل وادیان ایله مملو طوریيور !.. نصل مملو اولماسون كه اوادیان وحكوماتی تأسیس ایدنلر برهان وحدانیّت اولمسی لازم گلان عالمه بیك قدر خالق تصور ایتمشلر ؟.. یاربّی ! یاربّی !.. اشرف مخلوقاتك اولان بنی آدمی نه‌زمان مكمّل گوسترەجكسك ؟..

مسلم

قادینلر سنك فكرگده سنك خلقتگده سنك فضیلتگده گوروندیكی زمان ...

عذرا

بن آنجق حکومات ایله ادیان ، ذکور ایله نسوان بیننده مساوات گورمك ایسترم .

مسلم

بن‌ده هرکسده بوفکری بولمق ایسترم . عربلر چوق ترقی ایتمشلر، چونکه اکثر نسوانی سن فکرده، سن استعدادده گوریورم ! آه !. دها عالم بر بشیك ، انسانیت بر چوجقدر !..

طارق

برملتك نسوانی درجۀ ترقیسنك میزانی‌در. تمدنی‌یه مائل اولان برجمعیت نسائیه‌منسوب اولدیغی قوم مربینك معرفتسزلگنه دلالت ایدر .

مسلم عذرایه

سکا تکلیف رفاقت‌ایده‌جك شخصك نظرنده ارککله قادین ، زوج ایله زوجه گبی‌در .

طارق

نسوان دیدیگمز طائفۀ لطیفه رجالك حیاتنه رفاقت ،

طالعنه اشتراك ایچون خلق اولنمشدر . بو لطائف طبیعت قدرت بدنیه‌جه بزدن گری ایسه‌ده لطافت خلقیه‌جه بیك قات ایلری اولدقلریچون مظهریت و ماهیتلرینك مقایسه‌سنده ینه بر مساواته قائل اولمق لازم گلیر . بز قوی یز ، آنلر نازکدر . بونکله برابر ، بعض کره بزدن زیاده تحمّل گوستررلر . اوت ، بز قوی یز . قوت ایسه دنیاده هرشیئه غلبه ایتمش ، حتی حقه‌ده غالب گلمشدر. جدّ اوّلینمزه رفیقهٔ عمرینك تابعیتی قوهٔ بدنیه‌جه آنك مادونی بولنمسندن‌ده نشأت ایده‌بیلیر . قوت سایه‌سنده درکه دنیاده‌کی جمعیات بشریه ریاستلری اولیای رجاله مخصوص اولمش، یعنی قوّت سایه‌سنده‌درکه اولیای رجال حکم‌واداره‌ده نسوانه تفوّق ایده‌جك موقعلره گچمشلر. اگر او رؤسای کرام قادینلره‌ده ارککلره اولدیغی قدر معرفت یولی گوسترسیدیلر ، ارککلره‌ده اولدیغی قدر عسکرلك اوگرتسیدیلر ، احتمالکه بوگون بن بر معلّمه‌نك شاکردی‌اولوردم، سزده برامیره‌نك معیتنده بولنوردیگز. امارته لیاقت زور بازو ایله دگلدر . الحاصل بن قادینلرك انسانیّتك مفطور اولدیغی محسّنات معنویه‌دن ارککلر قدر بهره‌دار اولماسی فکرینه اشتراك ایده‌مدیگمدن ناقصات

العقول اولدقلرینی استبعاد ایدرم . هر کسی مساوی طوتمغه گلنجه ، مسلمك سوزی طوغریدر . بیلمزمیسکز ؟ . . . عظمای عرب آحاد ایله محکمه‌یه گیدر . حکام شریعت الڭ بیوکمزی الڭ کچوکمزله محاکمه ایدر . بوندن آڭلاشیلیر که اکابر امت، کندیلرینی عجزه ایله مساوی گوریورلر . بر بیوکمز وار ، شرف متبوعیتنی رعایاسنه تابعیتله محافظه ایدیور .

عذرا

بیلمدیگم شیلری دیڭله‌مکدن‌ده هیچ ممنون اولمام .

مسلم

بیلمینلرده وار، چوجوق ، بیلوب‌ده تسلیم ایتمینلرده وار . تکلیفمی قبول ایده‌جکمیسین ؟ سڭا بن رفیق اولمق ایستیورم .

عذرا

هله محاربه بیتسون ، وظیفه‌مز اکمال اولنسون .

مسلم

بن‌ده سنی محاربه رفیقك اولمق ایچون ایستیورم . سنی وقایه ایده‌جکم .

عذرا

شمدی‌یه قدر حمایتکارم سنمی ایدك ؟ . . هم نه‌دن وقایه ایده‌جکسین ؟ . . أولومدنمی ؟ دنیایه آغلیه‌رق گلدیگنی بیلن انسان أولومدن توقّی ایدرمی ؟ . . ویا أوله‌جگیچون کدرلنیرمی ؟ . .

مسلم

سنك ایچون بن کدر ایدرم ، دنیاده سنك گبی بر وجود اکسیلمش اولور .

عذرا

انسانیّته خدمت ایچون بنم گبی وجود وعدمی مساوی اولانلر دگل ، نادره‌لر عدیم اولسه لایقدر .

مسلم

أولیرسه‌ك بر دها خدمت ایده‌مزسین .

عذرا

ذاتاً خدمت ایتمش اولمق ایچون أوله‌جگم .

مسلم

صاغ قالدیغك حالده دها چوق خدمت ایدرسین .

عذرا

هله بن اجلمله أولمگی ایستهمم . بونگله برابر ، محاربهده أولهجغمده مطلق دگل . . .

مسلم

لکن بن سنی جان ودلدن سودم !

عذرا

ملّتی بندن زیاده سوکه بنده سنی سوهیم .

مسلم

وطن وملّت محبّتی بشقهدر ، انسان بر گوزله تعشّق ایدر ، بر ملّته عاشق اولهماز .

عذرا هیجان ایله

وای ! . . . انسان ملتنه عاشق اولهمازمی ایمش ؟ . . سنك محبّت ایدهجگك قادینده نه وار ؟ . . گوزل بر چهره ، خوش بر طبیعت ، نازلی بر اندام ، طاتلی بر باقیش ، طاتلی بر لاقردی سویلیشدن ، بر آزده عرفان ایله ذکادن بشقه بر شی یوق . دوشوندیگك زمان ، هپ او چهره ، او طبیعت خاطرگه گلهجك ؛ گوردیگك

وقت ، هپ او اندامی گوروب او لاقردی‌یی ایشیده‌-
جکسین . فقط بر ملتده . . . بر ملتده نه یوق ! . .
ثواب ایچون منبرده عمومه خطاب ایدر گورگولی
اختیارلر، محاربات و ادبیات اوزرینه سیف وقلم قوللانیر
یگیت گنجلر ، مدرسه کوشه‌لرنده ألندن کتاب
دوشمز چالشقان چوجقلر ، سیاسیات و ریاضیاته
استیلا ایتمش وزرا ، علما ، حکمیات وکشفیات عالملرنده
تفرّد گوسترمش حکما ، عقلا ، اذکیا ، شاگردانی
کندی مرتبهٔ کمالنه ایصال ایتمدکجه ملتك سعادت وترقیسی
حاصل اوله‌میه‌جغنی یقیناً بیلمش بیگلرجه استاد ، اتحاد
ایله توحید سایه‌سنده انسانیتی بر نقطه‌ده جمع ایتمکه حاضر-
لنمش یوزبیگلرجه مجاهد ، الله ویرگوسی اولان قاردشلکه
فائق صورتده بربرینه محبت ایتمش برطاقم وفادار وصادق
محبلر ، مداواتنده فدای جان ایدرجه‌سنه بذل وجود
ایلمش برچوق منصف و حاذق اطبا ، سنك سودیگگدن
گوزل برقاچ یوزبیك قادین ، تصور ایده‌جگگدن معرفتلی
برقاچ یوزبیك گوزل وار . دوشوندیگك وقت ، هپسی
گوزیگك اوگنه گلیر ، گوزیگك اوگنه گلدکجه هپسنی
برکره دها دوشونمك ایسترسین . بوگا ملت سوداسی

دیمزلرده نه‌دیرلر ؟ ... بن براختیارك أولدیغنی گوروب آجیمشدم ، صکره بر گنج یتشدیگنه باقوب حظ ایتدم . قومشوم خسته‌لینور، محزون‌اولیورم. عیادتنه گیدییورم ، ممنون اولیور . بر بیلدیگمك ماتمی اولور ، تعزیه گوندریرم ، بن مکدّر ایکن اوده بنی تسریر ایلر . قاچ کره آغلیه‌جغم گبی حاللر دوشونورکن سوینه‌جگم گبی شیلر گوردم . زمان اولیورکه سوینه‌رك یاتوب ، آغلیه‌رق قالقیورم . بردرده ، بربلایه‌اوغرارم ، بری گلیر ، اوبلانك تسلیتنی‌ده آلوب گیدرفقط ؛ بری گلیر ، اودردك‌درمانی‌ده برلکده گتیرر . برگنج آدم برقزك سوداسنه طوتولمش‌ده مأموریتی محلنه گیده‌میور ! عشقك بلاسندن ، وظیفه‌نك عشقه تفوقندن بحث ایتمك بنم نه‌وظیفه‌م ؟ .. فقط بحث ایدییورم ، برچوجوق درسنه باقمیور ، سنك چوجوغك دگل استادینه گورونیورسین . استادی قیدایتمیورمی ؟.. جانك صیقیلیورده چوجوغی بشقه‌سنه ویردیرمك ایستیورسین . مثلا همشیره زاده‌م عسکر ، جهاده گیده‌جك ، قورقیور . گیتمزســه أوله‌جگنه اقناع ایدرم ، گیدر . احبّا گدن بری متّلون ، سنگله الفتی کسه‌جك؛ ایستیور؛ نه‌یاپارسه‌ڭ یاپوب باریشیرسین . مثلا سنگله بن ، برادبسز

قادین ، بر چابقین حریف گوریـورز ؛ ایکیمزکده
حرصمزی تحریك ایدییور ، ایکیمزده منع ایتمك ایستیورز .
بن نیچون مثلا بر اختیار قادینه اولادی گبی باقمق ایسته‌یم؟ ..
سن نیچون مثلا بر گنج قزه پدر معامله‌سی ایتمکدن ممنون
اوله‌سین ؟ .. بو یوزدن دردك بری گلوب بری گیدییور .
زمان اولیورکه مسرتدن‌ده بیقیورز ؛ بوکا سبب برملته
اولان نسبتمز ، یعنی اویوزدن محزون وممنون اولیورز.
قاچ بیك کره‌لر کندی کندمدن بیزار اولدم‌ده ممکن
اولدیغی قدر دوشونمامگه، اوغراشمامغه عزم ایتدم . قاچ
بیك کره‌لر بو عزم ایله افکارمی نسبتمزدن نشأت ایدن احواله
بسبتون مغایر اولمسی لازم گله‌جك شیلره سوق ایتمك
ایستدم . رؤیاده برملکك انسانه‌ینه انسان اولان چهره‌
سنده گوروندیگی گبی ، بسبتون بشقه ظنیله دوشوندیگم
شیلر ینه او احواله متعلق ظهور ایتدی ! بوکا ملّت
سوداسی دیمزلرده نه دیرلر؟..

مسلم بلند

بن بو قدر شدتلی بر نطقه تحمّل گوستره‌مم ! . .

کیدوب اوتورور ، ینه قالقار

مغیز الرومی

بوکا هر کسك ایچندن بریسنی سوه‌جك یرده هر کسی بردن سومك دیرلر.

مسلم

انی تصویر ایتمکه‌ده کندینی دها زیاده سودیرمك دیرلر!.. عذرا بنت العنز، بنی اسکات ایتدك. سؤال ملکی‌میسین بیلمم؟. سکا بردرلو جواب بوله‌میورم! الله عشقنه بردها سویله... (هله محاربه‌مز بیتسون!) دیمشدك دکلمی؟.

عذرا بنت العنز

هله محاربه‌مز بیتسون، آندن صکره ایستدیکمز قدر دوشونور، برقرار ویررز.

برساعی

موسی بن‌نصیر اشبیلیه‌ایله قرمونه شهرلرینی، لوزیطانیا مملکتنی ضبط ایتدی، شمدی‌ده مریدایه کیدییورلر.

طارق و برقاچی

أویله‌می؟ نه بیوك بشارت! ان شا الله یك چوق امثالنی کوروروز. موسی بن‌نصیرك اوغللریده برلکده‌می؟..

ساعی

حایر، آنلر آفریقاده قالدی. بنت موسی ایله ایوب بن حبیب برابر. حتی اشبیلیه برجنه الڭ اول بیراق دیکن بنت موسی ایدی.

مسلم ایله عذرا کندی کندیلرینه

بختیار قوم !. دهشتلی قز !...

طارق کندلك کندی کندینه

بن بونده فوق‌العاده بر شی گورەم. علم نصرتی برقلعه‌یه رکز ایتمك ابن‌زیادك یورگنی دلن بر آفت ایچون حرکات عادیه‌دن اولمق لازمگلیر. طارقه حاکم اولان مملکتلره حکم ایدر. طارقی ضبط ایدن اردولرله اسیر آلیر. طارقده یاره‌لر آچان قلعه‌لر فتح ایدر. فوق‌العاده برشی گورەم. « عذرایه » عذرا، هرحالك آڭا بڭزییورده سن نیچون او دگلسین !.. سڭا آنك معنویاتندن تجسّم ایتمش برمخلوق سپهری دیه‌جگم گلیور.

عذرا کولمسیه‌رك

هپ برمکتبدن چقمشز.

طارق

هب برجنّتك پريلريسكز .

مسلم مراقلى حالنده عذرايه

اوده كيمدر ؟...

طارق

هيچ ، مسلم ، هيچ ، برخيال، برموجوداخروى ، ساعى‌يه ايوب بن حبيبك قزى‌ده برابرمى ؟...

ساعى

برابر ، هم‌ده دائما بنت موسى ايله برابر، حتى چفته يلديزلر گبى ديدبكم برجك تپه‌سنده‌ده برابر ايديلر ؛ گورن بربرينك رادفه‌سى ظن ايدر . موسى بن نصير قرمونه كليساسنك چاڭ قله‌سنده اذان اوقوركن اونلر ايكى ملك گبى برى صاغنده برى صولنده طوريبوردى. خصوصى اولان، مقصدلرى‌ده‌مى بر ؟. بيلمم ايكى نظر گبى برى نه طرفه انعطاف ايدرسه اوتەكى‌ده اوطرفه منعطف اوليور. برار ككى سور ايكى قادين نه قدر آيرى اولمق لازم گليرسه بونلر اوقدر بر !... حتى بنت ايوبك...

طارق باغیره‌رق

یتر ، آرتق یتر!. سن بنی گرچکدن دمیریورکلیمی؟.
یوق اویله‌دگل.. یاگلش سویلیورم. سن بنی گرچکدن..
سویلیه‌جگمی‌ده اونوتدیردك ، تاتار !. دمیر وجودلی‌ده
اولسه‌م قیزدیره‌جقسین !. هادی گیت ، راحت ایت !.
طور !. نشان طاقمنی نه یاپدیلر ؟.

ساعی لرزان

او .. اونی خلیفه‌یه .. موسی خلیفه‌یه گوندردی !

طارق

صاتیلیر بر شی اولایدی، شمدی پاره‌سی عسکرلرمه
گلیردی .

مسلم

او بنم نظرمده شوراده دیزلمش طوران تاجلرك
هپسندن دگرلیدر .

برخدمتکار

اسپانیا امرای عسکریه‌سندن برطاقم اصیلزاده‌لر
گلدی .. تسلیم شرائطنامه‌سنی امضا ایچون ملاقات
ایستیورلر .

طارق

بیورسونلر . «حضاره» استقبال ایده‌لم .

مجاهده‌لردن بشقه هپیسی چیقارلر .

عذرا کندی کندینه

تسلیم اوله‌جقلر ! . . نه بیوك مسرت ! . عجبا الله بکا جنتنی تسلیم ایتسه بو قدر ممنون اولورمیدم ؟ . .

مجلس ثانی

اولکیلر . بردبیر ، اون بش قدر اسپانیا ضابطانی

طارق کیررکن بر ضابطه

عربجه‌یی سز پك اعلا بیلورسکز ، بونی‌ده سز یازارسکز .

ضابط

اویله اوله‌جق افندم ! . .

اوشاقلر بر ماصه ایله بر صندالیه و بر رحله ایله بر شیلته کتیررلر ، اوطه‌نك ایکی طرفنه وضع ایدرلر ، هرکس اوتورر ، ادوات تحریریه حاضرلنور ؛ دبیر رحله‌نك یاننده‌کی شیلته‌یه ، ضابط صندالیه‌یه اوتورر .

طارق

تکالیفمز ذاتاً معلومکز اولمشدی . فاروق اعظمك

قدسلیلره عنایت بیوردیغی مساعدات عدلیه اصولی اوزره ، عمرو بن العاصك اسکندریه‌یی ، موسی بن نصیرك سبته ایله طنجه‌یی فتح ایتدکلری زمان ، نه قدر عادلانه طوراندقلری‌ده معلومکزدر . اشته بزده آنلره امتثال ایده‌جکز .

آتیده‌کی سوزلری طارق سویلر ؛ دبیر ایله ضابط یازارلر .

اولا ، عرب اردوسنه تسلیم اولنان طلیطله شهرینك خلقی کمافی‌السابق سربست اوله‌جق ، قادین ، ارکك کیمسه اسیر عد اولنمیه‌جق . ایستیان دیلدیکی یره گیده‌بیله‌جك ، فقط املاکنی تأسس ایدن عرب حکومتنه ترك ایده‌جك .

ثانیاً ، شهرده قالانلر اموال واملاکنه کمال امنیتله متصرف بولنه‌جق ، اهالینك کافه‌سی — تعدیل — دیدیگمز ویرگویی اعطایه بورجلی اوله‌جق . موجود اولان کلیسالر حالیله براقیله‌جق ، فقط رخصت ویرلمدکجه یکیدن کلیسا یاپلمیه‌جق .

ثالثاً ، هرفرد کندی دینك اصولنی ، کندی ملتنك آیینی اجراده مختار اوله‌جق ایکی طرف خلقی‌ده کندی قوانین دینیه وسیاسیه‌لریله اداره اولنه‌جق . دعوالرینك

رؤیتی کندی حاکملریله کندی محکمه‌لرنده وقوعبوله‌جق،
فقط اهالیدن کندی رضالریله اهتدا ایدنلره اسپانیا
محکمه‌لرینك حکمی جاری اولمیه‌جق .

رابعاً ، زراع وتجار وارباب حرف وصنایع کمافی
السابق زراعتیله وتجارت وصنعتیله مشغول اوله‌جق ،
مکتبلرده هرهانگی لسان ایستیلورسه تحصیل اولنه‌جق.
فقط شهرده نه‌قدر اسلحه وادوات ومهمات حربیه
موجود ایسه جمله‌سی عرب اردوسنه ترك ایدیله‌جکندن
امور عسکریه و ضبطیه عرب حکومتنك ید اختیارنده
قاله‌جق . قیام ایله اشته شرائط تسلیم بوندن عبارت .
شمدی‌ده امضا ایده‌لم .

هپ آیاغه قالقارلر . شرطنامه‌نك عربجه‌سی‌ده اسپانیولجه‌سی‌ده طارقله اصیلزادکاندن بری طرفندن امضا اولنور .

اولجه یازان ضابط امضا اثناسنده

طایطله اهالیسنك وصیتنامه‌سی امضا اولنیور ! .. او
اهالینك مزاری حکمنده اولان شهرك سورینه حك
اولنسون‌ده گورسونلر ! . . .

دبیر

شهری بزسزه تسلیم ایتمش اولایدق، عجبا یازه‌جغمز

مقاوله نامه شمدیکیله تطبیق اولنه بیلیرمیدی ؟ . . راهب اول ، زنگین اول ، دعواجی اول ، تجاردن اول ، نه اولورسه‌ك اول ، دینکه، ملیتکه، مالکه، ملککه، تجارت وصنعتکه، نظام وقانونکه مالکسین . هرشیده حریتك وار ، یالکز عسکر اوله‌میورسین . فقط غالب سز اولایدیکز ، عجبا بن نه اولوردم ؟.. بورالرینی دوشونده انصاف ایت !

پرده قپانور ینه درحال آچیلیر ینه او اوطه کوزونور فقط قرا کلق چوکمش بولنور .

مجلس ثالث

طارق بن زیاد یالکز

اندلس حکمدارانك خزینه‌لری ایچنده‌سین، طارق ! سن نره‌دن کلوب نره‌ده طورمشسین ؟.. عزیمتك نه طرفه؟. سن تا سوریه‌دن کلوب طلیطله‌ده طورمشسین ، یارین سکا بر فاتح دیه‌جکلر ! بونکله برابر، سن برقوله‌دن چیقدك برسرای خزینه‌سنده‌سین ، برمزاره کیره‌جکسین !. شو کوزینك اوکنده پارل پارل یانان شیلر نه‌در ؟ . برطاقم حکمداران ماضینك سرنکون اولمش افسرلری !. بوشهر برتختکاه سلطنت اولماسه بیله بو اوطه برتاجکاه مسخردر !

اوقراللری تشخیص ایدن تاجلر، سنك نجه گده! اقتداریگك
کماله یگرمی بش برهان ، یگرمی بش شاهد ! بونکله
برابر ، ای سردار غالب ، سن یالگز برتوبه‌دارسین ؟ .
سن بوتاجلرك اصحابی اولان حکمدارانه امتثال ایتمه .
آنلر غافل ومغرور ایمشلر ، ذوالجلالك قدرتنی ، بشرك
عجزنی ، زمانك انقلابنی دوشونمامشلر . هپ بربرلرندن
انتقام آله‌رق گلوب گیتمشلر . سن آنلرك سرای سلطنتنه
گیردك ، خزینهٔ ثروتنه مالك اولدك ، دفینهٔ اسرارینی
کشف ایتدك ، رودریق سکا انلرك استقبالنی گوستردی.
سن‌ده عالمه رودریقك آتیسنی تصویر ایدییورسین . اشته
قوجه برملتك عالم استقبالی آیاغکك التنده یووارلنوب
طورییور ! . اشته داخلنده جریان ایدن نهراقباله بربشقه
مجرا آچلدی ! . . بوده محضا سنك گتیردیگك انقلاب
ایله آچلدی . بونکله برابر ، سن هیچ برشی دگلسین ،
ابن زیاده ، سن مجرّد هیچسین ! . . تبدیل طور ایله
نه‌اولور ؟ ربّم ! بکاده براز غرور گلسه !. غرور ایله
چیقسه‌م، چیقسه‌م‌ده صکره بردنبره‌دوشوب نه‌قدرعاجز،
نه‌قدراقتدارسز برمخلوق‌اولدیغمی برکرّه دهااوگرنسه‌م!.
اوقو، ابن‌زیاد، اوقو!.. شوافسرلرك هر بری برحکمدار

بدبختك سرگذشتیدر ، اوقو ابن نصیرك كوله‌سی ! نه‌دن صكره رودریق خلقه ظلم ایتمش ، اوقدر ظلم كه تبعه‌سنده كیندن ، انتقـامدن بشقه آرزو قالمامش . افاضل وعقلا مجلسندن استكراه ایلمش ، اودرجه‌ده استكراه كه ایشی ناا هللرأ لنده ، كندی مداهنلرایچنده قالمش. نه تبعه آنی نه اوتبعه‌یی دوشـونمش ، برمكتب ، برخسته‌خانه یوق ، شهرك ابنیه‌سی محبسله كلیسادن، برده كندی سرایلرندن عبـارت ، اومحبسـلرده یاتان هپ ظلمیله محكوم اولمش بیچاره‌لر !.. سرایلرده خدمت‌ایدن‌هپ‌جانك‌دشمنلری ، اوكلیسالرده ایسه، ذكرمعبوده بدل، كندی نامنی تقدیس ایتدیرمش!.. اونامی تقدیس‌ایدنلردگل، حتی‌قاله آلانلر بر طاقم جهلا ، ویاخود برسوری حیواناتدر . رودریق هیچ دوشونمامش‌كه حكمداری ظلمكار، سكنه‌سی‌جهل ایچنده اولان بر مملكت البته بر بشـقه دولتك نصیبی اولور. هیچ‌دوشونمامش‌كه برجمعیت‌انسانیه‌نك‌برظالم‌ألنده هرشیدن محروم ومظلوم اولوب گیتمسنه انسانیت تحمل ایتمز . انسانیته خادم اولان دولتلر ایسـه بویله برگوزل قطعه‌نك برطـاقم حیوانات‌ایله مسـكون ومعطل قالمسنه هیچ بروقتده راضی‌اولماز. اوجانور كندینی شوـتاجهـ

نهرینك تمساحی یرینه قویمش ، خزینه‌لرینه باقمش‌ده
اژدرها کسلمش ! آنك کله‌سنی بر عرب سپاهیسی
گوتوردی ! پنجره‌یه تقربله وکیتدکجه تحزنله ای نهر ! کیم بیلیر ،
تاریخ نبعانك هانگی طوفاندر !.. کیم بیلیر ، قاچ بیك
انقلاب گوروب گچیردك !.. بونجه عصرلردنبری
جریان ایدوب گلمشسین برکره گوتوروب براقدیغك
شیلر برکره دها گلوب گچدیمی ؟.. هیهات ! زمانی
برطاقم اذواق پادشاهانه ایله گچیرکن ینه گووندکلری
زمانك مروریله نام و شهرتلری اونودلمش بیگلرجه
حکمداران ، ملکه‌لریله ، محبوبه‌لریله قایقلره ؛ تادور
اساطیره قدر گیدرسه‌ك ، آلهه‌لریله ، پریلریله تمساحلره ،
یونسلره بینه‌رك سنك اوستکده صفالر ، سفاهتلر ایتمشلر !..
هیچ بیلمامشلرکه مسیره‌لری اولان نهراقبالك منبعی گبی
منصبی‌ده دریای عدمدر ... هیچ بیلمامشلرکه برگون
برعرب سرداری ، اردوسیله گلوب اونهرك سواحلنی
احاطه ایدر ، فقط ینه جریانه برسد حائل یاپه‌میه‌جغنی
گوردیکیچون عقلی بونك حکمتنی احاطه ایتمز ، نه قدر
عاجز اولدیغنی درحال آکلار ، مغرور ومسرور اوله‌جق
یرده ، نفسنی تحقیره مجبور اولور ، برطاقم مطالعات حزن

انگیز ایله آغلمغه باشـلار ! « شهره باقه‌رق » اشـته وجود احتشاملرینك اعضای میته‌سندن حاصـل اولان ضیای کاذب، معمورهٔ سـلطنتلرینك شو سونوك سـونوك یانان قندیللرنده گورونیور؛ بوحال‌ایله طیطله شهری درونده فوسفورلر گورونور، برقبرستانه بگزییور!..

آغلیه‌رق بر قولتوغه سریلیر ؛ برآز صکره مسلم کلیر .

مجلس رابع

طارق ، مسلم

مسلم

امیر حضرتلری ، خزینه‌ده بولنـان مرصّعاتی نه یاپه‌جقسکز ؟..

طارق

طاش پارچه‌لرینی نه یاپه‌یم ؟ بوراده ، شو تاجلردن بشقه ، نه وارسه قرالك ورثه‌سنه ویریلیر ، سائر ذیقیمت شـیلر کذلك . افسرلری خلیفه‌یه گوندره‌جکم . خلیفه مکافاة شرعیه‌سی نه ایسه آنی گوندرر . برده عسکره ، شهدا ورثه‌سنه فلان توزیع ایدرز .

مسلم

یا مائدهٔ سلیمانی ؟ . . .

طارق

خلیفه‌مزك اسلامه ویره‌جگی نصرت ضیافتنده اویله شانلی بر سفره یاقیشور .

پرده اینر .

فصل رابع

مریدا شهری پیشگاهنده موسی بن نصیرك خیمه‌سنی عرض ایدر

مجلس اول

موسی بن نصیر ، زهرا بنت موسی

زهرا بنت موسی

ابن زیادك هدایاسنی نه یاپدیگز ؟ . . .

موسی بن نصیر

مرامکی آکلادم . او یالکز زفاف نشانی دکل، همده ظفر علامتی ایدی . خلیفه‌یه گوندردم .

زهرا

گوندردیگی نشان نه ایدی ؟... بکا گوسترمدیگز .

موسی

او نشان سکا دکل ، نامکه گوندرلمش ایدی . اویله نیزهٔ اعتراضه طاقیله‌جق بر شی سنك باشکه یاقشمزدی که گوسترەلم .

زهرا قلبی

پدرده بر دهشتلی سس .

موسی شهر منظوری ارائه ایله

باق قزم ، مریدانك سورینی گوریبورمیسین ؟ . . صانکه دنیاده نه قدر معمار وارســه هپ بر آرایه کلمش، اولانجه قدرت و مهارتلرینی بو شهرك عظمت ورصانتی یولنده صرف ایتمشلر . فتح ایدنلر ایچون نه بیوك شرف ! . . .

زهرا

بو قلعه نه قدر اولسه بزم دیانمزدن متین دگلدر . هرشیده متفّق اولان برجمعیّته قلعه دگل ، طاغلر طیانمز مریدا شهرینك خلقی بربریلر قدر جسور اولمســون ، مجاهدلریمزه بربریلرده مقاومت ایده‌مدی . مریدا شهرینك قلعه‌سی گچدیگمز چوللردن وسعتلی اولســون ، بز آنی موحّدلرمزله طولدیریرز . باش آچیق یالین آیاق گچدیگمز اووه‌لری گوزیگزك اوگنه گتیرك ، قوم طاغلری یرندن قالقوب بزه سداولمق اینستردی ، قاچسه‌ق تعقیب ایدردی . اوستنه چیقلمز . آلتندن گچلمز . همان عسکرك اوزرینه

گونش حرارتندن قغلجم کسلمش قوملر صاچەرق بر قلعۀ سیاره گبی یورر. بز آنلرەده قارشو طوردق. یوزده بشمز اوطاغلرك آلتنده محو اولدی، بزینه أولمدك، گیتدك!.. شمدی مریدانك دیوارلرندن می قورقەجغز؟... استرسه مریدا شهری زمینیله، برج وبارولریله، سکنه‌سیله، ابنیه‌سیله یرندن قالقوب، کچولمش برکرۀ عالم گبی، یوارلنه اوزرمزه گلسون، ینه برآدیم گری گیتمیز. دشمن گمیلرمزی چادرلرمزی طوتوشدردیغی حالده بوساحله سمندرلر گبی علولر ایچنده گلدیگمزی. اونوتدیگزمی؟.. اشبیلیه ایله قرمون شهرلرینك اوکوەقافه بگزەین بروجنه عنقا سوریلری گبی گلوب قوندق!.. بلکه اوتحشدمز دشمنه برمحشر سماوی. گبی گلمشدر!. بکا آرقەسندن یارەلنمش بر عرب گوسترەبیلیرمیسگز؟.. عسکرمز شطرنج آلاتی گبی بر محاربەده قیریلوب ایکنجی محاربەده ینه قوللانیلیر برعسکر اولایدی، انجق بوقدر بسالت گوسترەبیلیردی. اندلس قطعەسنك وجودینی تشکیل ایدن هرعضوینه مالك اولدق، قلبنی آلمقدن صرف نظرمی ایدەلم؟.. فراغت ایدەلمده وجودی یار ألنده، ناز ونعیم ایچنده

ایکن گوکلنی ینه خصمندن آیرمق ایسته‌مین بر عاجزهٔ ادراکه‌می بکزه‌سون ؟ . .

موسی

بز او قلبه گیرملی‌یز ؛ فقط محبت گبی حسن قبول ایله گیرملی‌یز . تا که ، سرگذشت انسانیت اولان تاریخ، ـ اندلس فقیر نااهل النده قالمش بر ملکه ایدی ، هر وجهله لایق اولدیغی اسلامه قلباً‌ده عاشق اولدیغیچون موسی معرفتیله ایدیلان تکلیف اقترانی قبول ایتدی . ـ یولنده بر حسن شهادت گوسترسون .

زهرا

ـ بکلیه‌لم‌ده مریدا عرض تسلیمیت ایتسون ـ دیمك ایسترسکز . حالبوکه دها دمنجك ـ ابن زیاد طلیطله سراینده اوتوربیور ، بز حالا مریدا سورینك خارجنده ـ گبی اشتکالر ایدییوردیکز . البتّه خارجنده اولدقچه خارجنده طوریرز ، هجوم ایده‌لم .

موسی

باق ، قیزم ، سن بندن شـجاعتلی اوله‌بیلیرسین ،

فقط بنم قدر تدابير شناس اولەمازسين . چونكه شجاعت سنده وياخود تجربەده دگل ، طبيعتده‌در ، واقعا تجربه ايله شجاعت‌ده آرتار . تدبيرده مهارت‌ايسه انجق برطاقم تجاربله حاصل اولور . قلعه‌يه هجوم‌ايله محاصره‌سنده ثبات ايتمك جهتيننددن بريسنده‌اولان رجحان‌شجاعتله بيلنمز، رأى وتدبير ايله بيلنير . شجاعت بوايكى جهتدن برينى اختيار ايتدكدن صوڭره‌لازم‌اولور، بوراده‌ايسه بن ـ ثبات‌ايدوب تسليم بكليه‌لم ـ ديبورم ، سن هجوم ايتمك ايستيورسن ، بونلردن هانگيسى مرجّح اولمق لازم گلير ؟.. سڭا هر وقت سويليورم ، هجومده قان دوكمكدن بشقه بر فضله نتيجه يوق، چونكه دشمن شهرى ، بزهجوم ايتمسه‌ڭده تسليم ايده‌جك ، عسكر محاصره‌نك برزحمتنى چكميور : مهماتمز مكمّل، امنيت وراحتمز يرنده ، ثبات وصلابتمز صوڭ درجه‌ده . بر گون موفّق اوله‌جغز ، بومطلقدر . ايشته دشمن قاچ دفعه‌در بزه مأيوس ، مأيوس هجوملر ايديور، برچوق ضايعات براقدقدن صڭره ينه منهزماً شهره دونيور ، بونك صوڭى تسليمدر . بر مظفّريت مصلحانه‌يه مظهر اوله‌جغز .

زهرا

شهری آنلره تسلیم ایتمك بشقه ، بز ضبط ایتمك بشقه ؟ هجومده شهری بز آلمش اولورز ، ثباتده آنلر ویرمش اولور !..

موسی

ثباتده قان دوگولمامك، قان دوگولمامكده‌ده انسانیّته خدمت ایتمك وار .

زهرا

هجومده ضبط ایتمك ، ضبط ایتمكده‌ده شان قزانمق وار !

موسی

بن شان وشهرتدن زیاده انسانیتی سورم .

زهرا

اویله ایسه اراده سزڭ .

موسی

شفق سوكیور ، دشمن بو دلیلنی بو صباح تعقیب

ایتمیور . اوغلم عزیز مغرب زمیندن گله‌لی تمام یگرمی درت ساعت اولدی . امداد گلدی دیه هجوملك آردینی کسدیلر .

مجلس ثانی

اولکیلر ، عزیز بن موسی ، ایوب بن حبیب

عزیزله ایوب

قدمکز مبارك ایمش ! شهرده تسلیم بیراقلری چکیورلر !.. ایلچیلرده گلیور !

موسی سکیرته‌رك

اندلسه براز دها اول گلسه‌کز نه اولوردی ؟ غالبا قدمی مبارك اولانلر ابن زیادی بزدن چوق زیارت ایدییورلر . پنجره‌دن باقوب کوله‌رك عربه ایله گلیورلر !

زهرا کندی کندینه

بابام طارقك فتوحاتنی چکه‌میورمی عجبا ؟

مجلس ثالث

زهرا ، صلحا ، زینب بنت طریف ، عایشه ، امینه

زهرا

وای ؟ طریف بن مالکك قزی ، سن شهید اولمدکمی ؟..

زینب سول قولی باغلی

اشته شو عایشه مناسبتسزی مانع اولدی ! . .

عایشه

بن سنی ؛ بلکه بر ایکی دشمن دها اولدیررسین دیه قورتاردم .

زینب زهرایه

بیلسه‌کز ، سیده‌م ، بنی اولدیرمك ایستین ، یکرمی یکرمی بش یاشنده بر اسپانیول دلیقانلیسی ایدی ! « کوستره‌رك » مزراغنی شو صول طرفمه صاپلامق ایستدی ده بر حمله ایتدی . نصل یاقالادمسه مزراق المده ایکی پارچه اولدی ! شاشقین ؛ او زمان قالقانیله اوروب قولمی ازدی ، صاغ قولم صاغلام اولدیغندن المده‌کی طوپوزله بر اورشده سپرینی قیردم ! صکره بلمم نه اولدی نه گچدی ؟ اسپانیول طوپوزمی بر تقریب ایله ألمدن آلدی . آلمسیله برابر بن دوشمشم ! معهود نه یاپاجغنی بیلمامش متصل تیردانیله باشمه اوررمش . اشته او وقت؛ اوزاقدن بو عایشه گوروب صالدیرر ! صکره کندمه گلدیگمده نه باقه‌یم ؟ اسپانیالی قهرمان بر هیکل الحاد

گبی ییقلمش ، یرده یاتیور ؟ عایشه‌ده نور اهتدا گبی باش اوجنده طورمش باقیور !

زهرا مجربانه و مستجوبانه

یگرمی بش یاشنده بر دلیقانلی‌یه نصل قیدك ؟ ای بادیه قزی !..

عایشه

او یگرمی یاشنده بر قزی اولدیرمگه نصل قائل اولمشدی ؟ . .

زهرا

اویله ایسه محاکمه‌ك پك صحیح .

امینه

فقط ینه ایچگزده ، سیده زهرادن صكره ، بنم قدر موفقیتی اولان یوق : نیچون دیرسه‌گز اون ایکی یرمدن مجروحم ، هیچ بردشمن اولدیرمدم ؟ لكن یانمده براون ایکیدن زیاده مجاهده واردی ، هپسنی اولومدن بن قورتاردم !

زهرا

هرقورتارشگده برنشان آلمشسین دیمك !

امینه لطیفه طرزنده

أوت ، بنی سزك گبی طارق بن زیاد نشانلامادی ، اوقلر ، جریدلر نشانلادی ؟..

زهرا

سن نره‌کدن یاره‌لندك ، صلحا ؟

صلحا

قلبمك اك درونندن !

زهرا

یازق ! صارلمیه‌جق بریاره ! ... نه اولیورسین ؟ بگزك صولیور !

صلحا

ینه یاره‌لندم !

زهرا

نه‌وقت ؟

صلحا

بودقیقه‌ده

زهرا

نه‌دن ؟

صلحا

سزك سوزيڭزدن !

زهرا متجاهلانه

بن سڭا نه‌سويلدم ؟

صلحا

بيليرسڭز ، سز لاقردی سويلركن نه‌مراد ايتد-
يگڭزی بيليرسڭز . سوز پاره‌لری صاوشمز ، آنی‌ده
بيليرسڭز !

زهرا

مراقه دوشورييورسك ! بن سڭا درد اوله‌جق
برشی سويلدممی ؟

صلحا

هيچ‌می هيچ صوصديغڭز يوق ، دائما سويليور-
سڭز ، فقط لسان حال ايله ! خصوصا نه زماندنبری

معامله‌گزی‌ده دگشدیردیگز : بوندن برقاچ گون اول دائما برابرایدك ، یالگز بلکه رؤیاده آیریلیردق. حالبوکه، کیم‌بیلیر، گوردیکمز رؤیالرك‌ده براولمق احتمالی وارایدی. شمدی ایسه .. آه !. سویلیه‌میه‌جگم گوریبورسگز !

زهرا نوازشله

سن قورقمه ؛ صلحا قورقمه !

صلحا

بنی اوقشیورسگز ! ـ کاشکی دوگسیدیگز !

زهرا کوله‌رك

چوق یاشا صلحا !

صلحا

اویله دگل ، چابوق گبردیملیسگز !

امینه گیزلیجه

سن بومکالمه‌دن برشی اگلادگمی زینب ؟

زینب کندلك نهانی

بنی سگا زهرا گبی بینلرك ایچنی گورر دیه کیم اگلاتدی ؟ ایکیسنك بیننده برسر !

زهرا كندى كنديته

اقرار ايتديرمه‌نك زمانى گلدى ! بن ا گا ، ظلمات ايچنده آب حيات گبى شبهات ايچنده حقيقتى گوستره‌جگم. جهراً صلحا دنياده هرشيدن اول نه‌يى سورسين ؟

صلحا

حقى سوردم .

زهرا

حقى سون يالان سويلمز . اويله ايسه برر بررصاى؟ عالمده سوديگك شيلر نه‌در ؟

صلحا

حقدن صكره بوگون حقيقت اولان شريعتى ، خادم انسانيّت اولان اسلاميّتى ، وطنه ملّتى سـوردم . جهاد ايله شهادتى اتحّاد ايله حسن معـاشرتى ، علم و معرفتى ، ادب وفضيلتى سوردم ؛ عادل وعاقل اولمق شرطيله خليفه بولنان ذاتى ، والديمى ، قرداشلرمى ، والحاصل عائله‌مى سوردم . اگر أولى اولايدم برده زوجمى سوردم .

زهرا

ديمك سن ياشده اولان برقزه بومحبّتلر لازم ايمش.

صلحا

شبهه یوق بن یاشده قزه ، سز یاشده ارکگه ، دها بیوگمزه، دها کچوگمزه، خلاصه هرکسه، هپمزه الزمدر.

زهرا

بومحبتلر نیچون لازم ؟ نه ایله مستدل ؟ نصـل ثابت اولور ؟ تعداد ایت بقالم .

صلحا

حقه محبّت مخافةاللهدن گلیر . مخافةالله اك بیـوك فضیلتدر! محبتّمله عبودیتمی وظائف انسانیه ایفاسیله اثبات ایدرم. اسلامیته محبّت ایسه هرکسله قرداشجه معاشرت، علمایه حرمت ، محتـاجینه معاونت ، هرشـیده التزام استقامت ، اختیـار عدل ومرحمت ایتمکله ثابت اولور . وطنی سورم ؛ چونکه آنك سایه‌سنده عمر سوریبورم . طپراغنك اوستنده گزدم . گزییورم . آلتنده یاته‌جغم . وطن محبّتی وطنك بر طاشنه وجودینی سپر ایتمك ، بر قارش یرینی چیگنتمامك ایچون جانی ویرمك ، خراب اولمش بر طرفنی بولنجه الندن گلدیگی درجه‌ده آنك تعمیرینه توسّط گوسترمك ، بر قصورینی گورنجه دیلنك

دوندیگی قدر سویلیوب اخطار ایلمکله اثبات اولنه بیلیر.
ملتی سورم . چونکه ییه‌جگمی ایچه‌جگمی ویرن ملتدر.
وطن ارزاقمی تهیه ایدییورسه ملت هدیه ایدییور .
حقسز بر جزایه اوغرایه‌جق اولسه‌م ملت تصاحب
گوستریور . ملت محبتنه کلنجه : اوده افرادینك تأیید
اتفاقنه ، استحصال سعادت حالنه همت ؛ اصلاح عادات
وتهذیب اخلاقنه ، تحصیل ترقی وتأمین استقبالنه خدمت؛
هرکسی خدمت و همته مثلا عقلایی تعلیم و نصیحته ،
ارباب شبابی ادب و فضیلته ، اطفالی تعلم وکسب معرفته
تشویق ودعوت ایتمکله ثبوت بولور . شریعتی سورم ؛
چونکه بزه بو وظائفی تحمیل ایدن شریعتدر . محب
شریعت اولمق ایسه بو وظائفك ایفاسیله مثبتدر . گله‌لم
جهاده : جهاد اطاعتسزلره عبرت ایچونسه توجیب
اولنور ؛ چونکه عصیانه حاضرلنان قوملر دیگر طرفدن
ینه اطاعتسز بر قومك جهاد سایه‌سنده انقیادینی
گوره‌رك ، قان دوکولمکسزین عرض تابعیت ایدر .
جهاد تعمیم دیانت ایچونسه تنسیب اولنور ، چونکه بر
دین تعمم ایدنجه حرب وخصومت ، غرض ونفسانیت ،
اختلاف مذاهب وادیان مخاطره‌لری کلیاً برطرف اوله‌رق

عالمده بر صلح دائمی حکومت ایدر . جهاد نشر معارفه
خدمت ایچونسه تصویب اولنور ، چونکه معارف
منتشر اولدقجه مزیّت حیات ایله حقیقت انسانیه
هرکسجه معلوم اوله‌رق جهل گبی ، تعصب گبی، مغایرت
جنسیّت گبی ایجاب شر و خصومت ایده‌جك حالاتك
جمعیات بشریه میانه‌سندن گیده گیده اندفاعیله افکار
عمومیه کسب سکون ومسالمت ایدر . بویله و بونك
امثالی اولان خیرجویانه محاربه‌لرك طرفداری ایسه‌مده ؛
آخری اضعاف ایله تکثیر قوّت ، خزینه‌یی اسراف ایله
جمع ثروت ، ظلم واعتساف ایله توسیع مملکت گبی تفوّق
وتسابق داعیه‌لری الجا آتندن اولان مقاصد خودپرورانه
یولنده اختیار اولنه‌جق محاربه‌لری نفرت واکراه ایله
گوردیگمدن ، جهادی بر ایکی جهتله سورم ، فقط بر
قاچ جهتله سومم دیه‌جگم طبیعی‌در . اشته پدرگز موسی
بن‌نصیرك بومحاربه‌ده دلیلی، صایدیغم مقاصدله برابر ، برده
نشرعدالت مقصدجلیلی اولدیغیچون، ایستدیگم گبی جهاده
منحصر اولان محبّتمی انك معیتنده بولنمغله اثبات‌ایدرم .
تبدیل مقصد ایدرسه ، طوریرم ظن ایتمه‌یك ، او آنده
جزیرة‌العربه‌دونرم ! گله‌لم‌شهادته : شهادت‌انسانه یك‌بیوك

وعدلرويرز، اووعدلرايسه انسانى شهيداولمغه عاشق ايدر. اشته باقلك، بو آرزو بر عرب اردوسى خلقنده گسب عموميت ايدنجه هر كس اولومى گوزينه آليور، خارق العاده شجاعتلر گوستريور ، شجاعت تزايد ايتدكجه دشمن طرفنده مقاومتسزلك گورونيور . نهايت نجـات ايله غلبه عرب اردوسنده ، يعنى شهيد اولمق ايستينلرده ؛ هلاك ايله مغلوبيّت ده دشمن طرفنده ؛ يعنى أولومدن قاچانلرده گورونمگه باشليور. ديمك ايستيورم كه بر شهادت عاشقى شهيداولمق ايستدكجه غازى اولور. بوندن آڭلاشيليركه، آرزوى شهادت محاربه ده باعث نجاتدر. بو حقيقت شهادتك قدسيتنه دلالت ايدر. اشته بونك ايچون شهادتى سورم. بو حالده شهادتى سوديگمى اثبات ايچون أولملى مى يم ؟... دوشنيليرسه ايجاب ايتمز. اتّحاد ايله حسن معاشرتك، علم ومعرفتك محسّناتنى بوراده نه تكرار ايده يم؛ سز او محسّناتى ده بيليرسگز ؛ بنى ده بيليرسگز ، بر عدالتلى خليفه يى سورم؛ چونكه بر جمعيتك پدر حمايتكارى در ، پناه مشخصّى در. سورم ؛ چونكه بر ملتك اقبال وسعادتنى، حالده، استقبالده ، تأمينه هر فرددن زياده خليفه يدنده قدرت واردر. سورم؛ چونكه رؤيت دعوى، تسويهٔ مصالح، اظهار صيانت غربا. محافظهٔ حقوق، اجراى معدلت، تجهيز عسكر ،

تكثير قوت دفع اشرا، تسكين عصيان؛ اعمار ملك انشاء مدراس تأسيس محاكم، وضع قوانين، نشر معارف گبی مقاصد عظیمه یولنده هرکسدن زیاده صرف اقتدار ایدر، سورم، همده هرکسدن زیاده سورم؛ چونکه هر کسی نفسندن زیاده دوشونمك اوخلیفه‌ده گوریلیر، بن اویله برخلیفه‌یه اولان محبتمی عمرینه دعا، امرینه انقیادایله اثبات ایدرم . . .

زهرا

یا خلیفه عاقل وعادل . دگل‌ده ظلمکار وجاهل ایسه؟ . .

صلحا

ظلمه‌یی سومگه کیمسه‌ده مجبوریت یوقدر . بر ظلمکار خلیفه‌یی ملت دگل، لطفدیده‌سی اولان بر قاچ برخواه بی‌حمیت سور! جاهلسه آنی سومم دیمگه تنزل ایتمم، یالکز آجیرم . . .

زهرا

عائله‌کی، متعلقاتکی، نیچون سودیگك سؤال اولنماز، شو قدر وارکه انلری بو صایدیغك شیلردن صکره سوییورسین، دگلمی؟ . .

صلحا

شبهه‌مى وار ؟

زهرا

يا انلردن صكره بر سوديكك دها يوقمى ؟ . .

صلحا تغيرله

بر سوديكم دهامى ؟ هم وار ، هم يوق .

زهرا

مطلق واردر .

صلحا

مادامكه ، اولديغنى ايستيورسكز ، اولسون

زهرا دقتله كوزينك ايچنه باقه‌رق

كيمدر ؟

صلحا

نم اولسيدى ، كيم اولديغنى سويلردم . باشقه‌سنك اولديغيچون سويليه‌مم . امانت ايدلمش بر سر كبى صاقلارم .

زهرا

بن آنك كيم اولديغنى بيلمزمى‌يم ؟..

صلحا

بیلدیککز حالده سز سویله‌یك .

زهرا قولاغنه

سن طارقی سوییورسین !..

صلحا اياغنه قپانمق ایستیه‌رك

زهرا بنت موسی ، عفو ایت گناهمی !.

زهرا اقامه ایله کوله‌رك

قالق، نه‌اغلیورسین ؟ سن سویله‌مدکیا ، بن سویلدم .

صلحا

اللهك بیك اسمنه یمین ایدرم . زهرا ، بن شمدی سویلدیککك اسمی کندی کندیمه بیله قاله آلمقدن اجتناب ایدردم . یالان سویلیه‌مم که انکار ایده‌یم ، سوییورم !

زهرا

نه‌قدر سوسه‌ك دگر، انکار ایتمیه‌جککی بیلدیکم ایچون سؤال ایتدم . « تبسم نمای تلطیف اوله‌رق النی صلحانك اوزرینه وضع ایله »

مستریح اول ، بنت ایوب ، سن بنم نظرمده برسلطان قدر محترمسین ، بریتیم قدر مظلومسین ، براختیار قدر

معذرتك وار . صبي قدر معصومسين ! مأمول ایدرم که تبعید ایچون منجنیق ایله آتیلوبده منزل مقصودی دوشدیکی یره تصادف ایدن ویا براوچورومدن یووار-لنوبده اشاغیده یارینك قوجاغنه دوشن برعاشقه‌گبی ابتدا نومیدمحبت، صکره نائل‌وصال اولورسین ، مستریح اول.

صلحا

بصیرت گوز ببگی گبی التحاف ایدر ، فقط اویومز، خواب‌غفلت‌دنیلان‌شی‌چشم‌عرفانه‌گیرمز دیسه‌م طوغری اوله‌جق، سن‌ده پدرك گبی آدمك‌وجدانی گوریپورسین ، واقف الغیبه برنسبتکمی وار ؟

زهرا

گوزگده لمعان‌ایدن‌خیال‌ایله چشم آشنالغم وار. صلحا، سن‌ده بنم بر عینمیسین ! ابن زیادك یالکز عشقی دگل عاشقی‌ده کندینه مخصوصدر. عشقی هیچ برمحبته، عاشقی هیچ برصاحب عشقه بکزه‌مز. نته کیم کندی‌ده هیچ برمعشوقه مشابه دگلدر .

صلحا

آه ! وجودی‌بر؛ فقط یوز بیکلرجه‌خیالی‌وار : خیال

جنت گبی هر کسك گوزنده او ! نظر الـٰهی گبی هر کسك گوكلنده او! اكا معشوق انسانیت دینلسه روادر ؟ معشوق انسانیت اولان‌ده محبوب خدا عد اولنه بیلیر .

زهرا

گل سنكله بر بریمزه صاریله‌لم‌ده اسـلامیتّله انسانیتّی تصویر ایده‌لم .

کمال متانتله مصافحه ساز مصافات اولورلر.

زینب بونلره ایشتدیرمیه‌رك

بونلره نه اولیور ؟...

عایشه

یا بنت ایوبك دردی نه اولیور ؟

امینه

نه‌اولورسه اولسون ! سزه نه‌اولیور ؟

زینب

دعا ایله اجابت گبی ایکیسی‌ده بر برینه مائل . فقط ینه ایکیسی‌ده استغنا گوستریبورلر !

زهرا

هیچ رؤیاده گوریبورمیسك ؟.

صلحا

آه هر گیجه !.. حتی رؤیاده‌ده محاربه‌ده !.. اومحشر اموات ایچنده ، تأثرندن ، برقلب مشفق گبی چارپندیغنی هر گیجه رؤیاده گوریبورم !.. رؤیاده گبی کوزلرم قپالی اولدیغی حالده گوریبورم !..

زهرا

یاصباحلین، اویاندقدن‌صکره بردنبره خاطره گلمسی؟ آه ! انسانه عینیله یانه برفتوحات مژده‌جیسی گلمش قدر کشایش ویرر ، اویله دگلمی ؟

صلحا

اوت ، اوت ! هله اویقوده هیچ برشی گورمزایکن عادتا عدمده ایمش گبی ... اوحالده اویانوب گوزیگك اوگنه گتیردیگك وقت ؟ آدم کندینی خواب ابدیدن اویانمش ظن ایدر . اویله دگلمی ؟

زهرا

یاهله اویقویه طاله‌جغك‌وقتده ! آه ! اوخیال برجسم لطیف گبی باش اوجکه گلیر . گوزینی قپارسین گیتمز ..

صلحا

آچارسین گیتمز . الـگله طوته‌جق اولورسـین .
روح گبی طوتولمز .

زهرا

پری گبی طوقونولمز . اوطه‌یه بریسی گیردیمی قاچار.

صلحا

ذهنگه برشی گلدیمی ، قاچار . صکره ینه گلیر ..

زهرا

ذهنگده کنی‌ده اونوتدیرر..

صلحا

اوطه‌ده کینی‌ده اونوتدیرر. گولرسین ، اغلارسین ..

زهرا

گیده گیده تاب وتوانك کسیلیر . اویورسین ؛ برده
باقارسین‌که اوقیافتیله . .

صلحا

اولطافتیله اویقوده‌ده قارشوگده طوریبور .

زهرا

اویانیرسین ، ینه قارشوکده طوربیور .

صلحا

نه‌یاپسه‌ك ثابت ، یالکز اسمی ایشیدلسه براز حرکت ایدر .

زهرا

نره‌یه کیتسه‌ك برابر ، انجق صاحبی گلیرسه گیدر .

صلحا

اشته اوزمان ، کندیمی خیالدر ، یوقسه خیالمی وجوددر ؟ بیلمزسین .

زهرا

اشته‌اووقت ، عالم خولیاده‌میسین عالم رؤیاده‌میسین؟ خبرك اولماز .

صلحا

الله عشقنه طوغری سویله ! دیدیگم گبی دگلمی ؟

زهرا

دیدیگم گبی دگلمی ؟ الله عشقنه طوغری سویله !

زینب

اشته امیر . صاچنی صقالنی کسمش گلیور .

زهرا

سنگله برمعشوقلی‌یز ، صلحا ، جناب حقدن بر طالعلی اولمه‌یی‌ده نیاز ایده‌لم ! بیلکه بن المدن گلن شیلرده سنك شریکه‌ك اوله‌جغم .

بوارالق موسی بن نصیر سلاحلرینی طاقنمش اولدیغی حالده رفتار لوندانه ایله کاوب کچر .

صلحا زهرایه

سن شوگچن امیرك قزیسین . سنگله اشتراك ایتمك بنم حدمه‌می دوشمش ؟

زهرا

سگا ــ اسلامیتله انسانیتی تصویر ایده‌لم ــ دیدم ؛ اشته تکرارایدییورم . زهرا ، گوجنك یتدیگی شیلرده ، سنگله توأمدر .

مجلس رابع

اولکیلر ، موسی ، عزیزبن‌موسی ، امرای عرب ، سفرای قوط .

برسفیر

امیر حضرتلری . دمنجك صعوبتله تنفس ایدر

درجه‌ده پیرایدیکز . افاده وسیما کزدن تعب ومشقّت استدلال اولنیوردی . شمدی عادتا جوان اولمشسکز ! سزکبی بوکون عادی ، یارین فوق‌العاده کورینان ، ایستدیکی زمان اختیار ، ایستدیکی زمان کنج اولان بر قوم ایله بز اوغراشه‌میز !

موسی

تغیّر عربك شکل وسیماسنده کوریله‌بیلور . مزاج وطبیعتنده کورلمز . برده شووار ؟ دریا کبی ، مصالحه وقتنده سکون ولطافت ؛ فقط محاربه زماننده حرکت ومهابت کوستریرز . عرب دنیاده برحقدن برده حقسز اولمقدن قورقار .

سفیر

سزك کبی بر آمرك سیف وقلمنه منقاد اولانلر کرچکدن بختیار اولور .

موسی

بزده هیچ بر آمر یوقدر . هرکس مأموردر . تسلیم مقاوله نامه‌سنك نه یولده یازیله جغنی آکلامق ایسترسکز . فتوّت نه‌یی استلزام ایدرسه بزده انی التزام ایدرز . ابن

زیادك طلیطله‌یی مظهر ایتدیکی مساعداته مریدا شهریده نائل اوله‌جقدر . انجق عرب عسکرینی بونجه مدتدر محاصره ایله اشغال ایتدیگکزدن طولایی برآز طارغین اولدیغمدن قرالیچه حضرتلریله قوط حکومتی زادکانی رهن اوله‌رق سزدن طلب ایده‌جگم .

سفیر

اشته آنلرده گلیورلر .

عزیز دیشاری‌یه باقه‌رق خودبخود

آفت !.

مجلس خامس

اولکیلر ، قرالیچه ایله ، پرنسلر ، پرنسسلر قادین ارکك برطاقم کبار قوط ، باشی آچیق سلاحسز جنراللر .

موسی قرالیچه‌یی استقبال ایله الندن طوتوب سلاملەدقدن صکره

سز شایان احترامسکز ، شویله تشریف بیوریکز فقط .. عسکر چادری‌در ، ایچنده سزه لایق بر یرده یوق .. شوصندالیه‌یه بیوریکز .. اوتوردیر

دیشاریده عربلر

یشاسون خلیفه‌مز ! یشاسون قرالیچه ایلا !.

قرالیچه محزونانه سدره اتکا ایدر

موسی

قرالیچه حضرتلری ، مکدّر اولمه‌یکز . بزدن هیچ بروقتده وحشیانه معامله گورمزسکز . دگل ذات حشمتکزه ، دگل بر منتسبهٔ خاندانکزه ، حتی بر کویلی قزینه حقارت اولنمیه‌جغندن امین اولکز . بزشمدی بورادن طلیطله‌یه گیده‌جکز. اسپانیالیلر عناددن گچدکلری حالده مملکتده صلح و مسالمتك محافظه‌سنه بز غیرت ایده‌جکز. عربلرك اندلسه هجرتدن مقصدی انسانیّته خدمت ایتمکدر. بز بوقطعه‌نك معموریتیله اهالیسنك سلامتی اغورنده چالیشه‌جغز . محاربه‌مز بوخیرلی مقصودمزك اجراسنه ممانعت گوسترن عاصیلرله‌در . قرالیچه حضرتلری ، بر انبساط حقیقی‌یه مظهر اولمق یالکز تخت سلطنتده بولنمغه توقّف ایتمز. پك مضطرب پك معذّب حکمدارلر واردر. اگر بی‌گناه اولدیغکزدن وجداناً امین ایسه‌کز، هیچ شبهه بیورمه‌یکزکه عنایت آلهیه سزه دنیانك هرطرفنده معین اولور .

عزیز کندی کندینه

پدر اسپانیولجه‌یی نه‌زمان اوگرنمش !

قرالیچه تواضعله موسی‌یه

ویردیککز تسلیتلره تشکر ایدرم .

موسی سفرایه

مقاوله‌نامه‌یی مریدا سراینده قلمه آلیرز . شمدیلك برسنه‌در زیارتی املنده بولندیغمز شهری تماشایه گیده‌لم .
قرالیچه‌یه قولنی اوزاده‌رق قبول بیورمزمیسکز ؟..

قرالیچه قبول ایدر . یوررلر حضار تعقیب ایدر

مجلس سادس

عزیز بن موسی . یالکز

عزیز بن موسی قپودن باقارق

ینه آرابه‌لرله گیده‌جکلر.. آی! تختروانلره استرلرده وار . قرالیچه نه قدر محزون ! بی‌چاره قادین ! یاربی ! شوقادینك مسروریتنی استحصال ایچون بکا برقدرت احسان ایت . وای ! بابام قرالیچه ایله بیندی . اونه ؟ قادینلر

هپ اغلشیورلر. بو گرچکدن حزن ویره‌جك بر آلایدر. کندی سراینه‌اسیر گیده‌جك! گوزی‌باغلی جنته گیره‌جك! بی‌چاره قادین !. نه‌قدرده گوزل ! . گوزل بر چهره‌یه حزن‌ده یاقیشیور . بر جاذبه تأثیری عرض ایدییور ... عقلگی باشنه طوپله، عزیز !. هرکس تسلیم‌اولنان شهری گورمگه گیدییور. سن بوراده کندی کندیگه‌می سویلنه‌جکسین؟. دهاشمدی سیاه‌البسه‌سیله شوراده‌اوتوریبوردی! حالا اوتوریبورمش گبی بورادن آیریله‌میورم !. صانکه ماتم، صاچلرینه گوزلرینه وارنجه‌یه قدر سرایت ایتمش . او نه‌قدر سیاه صاچ ، سیاه گوز ! هیچده نورك سیاهنی گورمامشدم. کندیگه گل،عزیز؟قره‌سودامی گتیره‌جکسین؟ باقسه‌ك آ مملکتده دوگون وار: اندلس اسلامه وارییور. حتی دوگونك موسیقیسی‌ده وار : اذانلر اوقنوب چاڭلر چالنیور ! کیدرکن پرده اینر

فصل خامس

طلبیره نام موقعده موسی بن‌نصیرك اوتاغنی عرض ایدر

مجلس اول

قرالیچه ایلا ، زهرا بنت موسی

قرالیچه

سز الفتی خوشه گیدرنجیه برخانمسکز. مصاحبتکزدن

هر کس لذّتیاب اولور . کندیکزه مخصوص اولان حسن حالکزله حسن معامله کز ، عرفان ودرایتکز ، دقّت ایدنلر نظرنده سزه برنظیر تصوّرینی محال عد ایتدیررسه لایقدر . چوقدن بری‌در ، سزکله برابر اولدیغمزدن قدریکزی بیلیرم ، عمومه مقابل هریولده لایق اولدیغکز حسن نظری بنم‌ده سزدن اسیرگه‌مامکلکم لازمکلیر. حیفا که ، زوجم قوط حکمدارینی اولدیرن شخصک معشوقهٔ نامزدی بولندیغکز ایچون سزه هر کس گبی محبتله باقمغه بر درلو موفّق اوله‌میورم. بالخصوص ، نه‌یولده نامزد بیورلدیغکزی دوشوندکجه اوراس معزّزك محضا سزك نامکزه فدا اولوب گیتدیگنه حکم ایتدیگمدن ، ذات نجابتکزی تزیین ایدن فضیلتلری اونوتمقدن بشقه چارم قالمیور ! طبیعت فوقنده گوردیگم استعدادکزدن طولایی حیرتده قالمقله برابر ، مجلسکزده بولندیغم زمان دوچار کدر اولمدیغمی کتم ایده‌مم. اوبنم سودیگم برآدمی محوایتدیگی حالده بن‌ده انك سودیگی برقزه لازم اولدیغی درجه‌ده عرض احترام ایده‌مزسه‌م معذور گورملی‌یم . هرشیله برابر. سزجه گوکل حالی‌ده معلوم اولمق لازم گلدیگندن ، وقتیله اسپانیاملکه‌سی بولنان بوگون بی‌چاره برقادینی ، سزك حقکزده اولان حسیاتی گیزلیه‌مدیگدن طولایی تعییب ایتمزسکز ظن ایدرم .

بنت موسی

مسلمدن ایشتدیگمه گوره رفیقگز ملك رودریق نفسندن بشقه کیمسه‌یی سومز، کیمسه‌یی دوشونمز، دولت وملّت سوزی ایتدیرمز، گیجه گوندوز محبوبه‌لرله اوتورر قالقار، جاه اوغورنده جهنمی گوزه آلیر، معبود دییه‌رك تاجه پرستش ایدر، هپ کندی هواسنده؛ رأیه بدل سودایه تابع، صفا وسفاهت مجبوری، شکوه وشوکت مغروری برحکمدارایمش، ذات شهامتگزی انك محبس محرمیتندن، دولت وملتگزی نیچه مظالمندن قورتاران آدمه بوقدر خصومت گوسترمگی نصل تجویز بیوررسگز؟..

قرالیچه

طالع هیچ برسعادتده سزه مانع اولمامش. اقبالگزی ادباره متحوّل گورمامشسگز. برقرالیچه‌نك اسیر اولمسی نه‌دیمکدر؟ ملاحظه ایدیگز.

بنت موسی

زوج محترمگز، حکمدار اولدیغی حالده برحیات اولیدی‌ده مسافرةً بزم نزدمزده بولنسیدیگز ذات

اصالتکزی تأمین ایدرم که او زمان عربلردن گوره جگکز حرمت بو گونکندن زیاده اولمازایدی. بو گون حق تاجدارانه‌کزده برملکه‌یه لایق اولاجق معامله‌لرده بولنمغه کندیمزی بورجلی بیلیورز. اسکی حال وموقعکز بردوام اولسیدی، ظن ایدرم که بو بورجی اویله حسن رضا ایله تأدیه ایتمزایدك. اطرافیله ملاحظه بیورورسه‌کز بك قولای تسلیم ایدرسکز که شمدی چیقدیغکز مرتبه اولجه ایندیگکز درجه‌دن پکده آشاغی دکلدر. شو وقوعات آره‌سنده هیچ برشیئه مظهر اولمدیکزسه هیچ برشیدن‌ده محروم قالمدیکز. ویاخود اسکی موقعکزی ترك ایتمکله برشیدن محروم اولدیکزسه برچوق شیدن خلاص اولدیکز. نته‌کیم بزم طرفه تشریفکزله برشیئه گرفتار اولدیکزسه برقاچ شیئه‌ده نائل اولمکز ممکندر. مثلا رفیق عصمتکز حیاتده وحکومتده ایکن بز سزی طانیمازدق. یالکز اسپانیالیلردن تعظیم گورردیکز. بو گون زوجکز ملك میدانده اولمدیغندن فرض ایده‌لم که سزی اسپانیالیلر طانیمیور؛ فقط عربلردن تکریم گوریورسکز. اسپانیانك تمامیله اسلام تصرفنه گچمسنی مولادن تمنی ایده‌لم. اشته او زمان یالکز عربلردن شمدیکی رعایتی دکل همده اسپانیالیلردن اولکی اطاعتی گوررسکز.

قراليچه

بو سوزلری تسلیم ایتسەم بیله شو راسنی دوشونملیسکز که رودریق یالکز قرال، بن یالکز قراليچه اولمیوب بینمزده برده زوجیّت واردی. بیلمم مرامی آکلیورمیسکز؟

بنت موسی کولمسیه‌رك

شمدی‌یه قدر بو یولده لاقردی سویلدیککزه باقوب بن‌ده صوصمشدم. مادام که مساعده بیوریله‌جق، باری سؤال ایده‌یم؛ بو کون سویلدیککزدن امینمیسکز؟

قراليچه دهشتله

تجربه ایدیورسه‌کز حاجت یوق!..

بنت موسی

صوریورم، شو دقیقه‌ده سزك محبتکزله متحرّك بر کوکل موجود اولمدیغندن امینمی‌سکز؟

قراليچه

لطیفه سویله‌یورسه‌کز خوشلنمم!

بنت موسی

احتمال که سزی رودریق حضرتلرندن دها زیاده سور بر بیچاره وارده محبّتنی اظهار ایده‌میور.

قراليچه

مقصديكزنى تلطيف ايسه ألويرر !

بنت موسى

احتمال كه شوراده بر آدم گيزلنمشده بزم بو محاوره مزى ايشتدكجه قلبى پرخلجان اوليور .

قراليچه

بنمله گورشمك ايسترسه گز بوسوزى كسه لم .

بنت موسى

بلكه حيثيةً بر حكمدار قدر دگلدر ، فقط خلقةً رودريقدن وفادار اوله بيلير .

قراليچه

بنى استهزامى ايديورسگز ؟

بنت موسى

بر ملكه يى استهزا ايده جك قدر حدناشناس دگلم . فقط تبصبصه ده تنزل ايتمم . دمنجك بكا جميله لر سويليور - ديكز ، تزييفه مى حمل ايتدم ؟.. بيوكلردن انتظار اولنان

تلطیفدر . آنکچون بن‌ده سزك ، ایتدیککز اعلانات توجّهی تلطیف اوله‌رق تلقی ایتدم . انسانك بیوکنه سویله‌مسی لازم گلان شیلر ایسه حقیقتدر ، بو جهتله سزده بنم سوزلرمی حقیقت بیله‌رك قبول بیورملیسکز ! نور شباب گوزلریکزده لمعان ایدییور ، حسن ایله برابر نزاکت وجهکزده یر ایتمش ، آنکز قدرده عرفانکز وار ، سزه بزدن بریسنك مفتون اولمسی نه‌دن محتمل اولمسون ؟ واقعا حسن ایله شباب آتیسی یوق اولان شیلردندر؛ فقط بن ذات حشمتکزه دیه‌بیلیرم‌که شمدی گوزللکك اك مقبول درجه‌سنده بولندیغکز گبی دائماده گوزل قاله‌جقسکز .

قرالیچه

بودیمك اولیورکه گنجلکمده أوله‌جگم . چونکه دائما گوزل قالمق یاشلنمه‌دن اولمگه توقّف‌ایدر . بنمسه اوده وظیفه‌م دگل . دها طوغریسنی ایسترسه‌کز ، بن گوزلمی‌یم؟ چرکینمی‌یم ؟ گوزللك نه‌یه‌دیرلردی؟ چیرکین دیدگلری نه‌در ؟.. بویله‌شیلری بیلمك بنم‌ایچون دگل!.. برسنه‌دن زیاده‌در ، آیینه یوزی گورمدم. شکلمی اوقدر اونوتدم‌که بوگون تصویرمی گوستره‌جك اولسه‌لر کیمك

رسمی اولدیغنی فرق ایده‌مم ! سز اسپانیولجه بیلمسیدیکز بلکه لسانمی‌ده اونودیردم! اسپانیاده قرالیچه ایکن دنیایی بیلدیکم کبی کندمی‌ده بیلیردم. شیمدی قرالیچه‌لقله برابر کندمدن‌ده گچمش اولدیغمدن طاغلرده گزن وحشیه قادینلر کبی یالکز گوزمك اوکنده‌کی شیئی گوروب فقط هیچ برشیئی اوکنه گتیروبده دوشونمکه مقتدر اوله‌میورم !..

مجلس ثانی

اولکیلر ، عزیز

قرالیچه عزیزك کیرمسیله بردنبره تلاش ایدر .

عزیز

سز کندیکزی دوشونمیورسه‌کزده سزی دوشونانلر واردر! اسپانیا ملکه‌سی‌دکلسه‌کز، گوزللك پادشاهیسکز! مملکتلره حکمکز گچمیورسه‌ده گوکللرده حکومت ایدییورسکز !

قرالیچه دقتله عزیزه باقدقدن صکره متنفرانه برحرکت ایدر

زهرا

ایشته برادرم‌ده حسنکز حقنده سویلدکلرمی اثبات ایتدرمکه گلدی .

قراليچه

شاهد !.. اويله برشاهدكه لسانى آكله‌ميورم .

زهرا

ذات عصمتكزه صادق اولديغنى آكلامشسگزدر ديمك ايستيور !

قراليچه

أوت؛ آنلرده پدرلرى گبى غريب‌نواز .

عزيز زهرايه

برگوزل ملكه‌نك حضورنده گنجلرك لسان حالى تكلّم ايدر .

زهرا قراليچه‌يه

حالنه بركره نظر بيوريگز اسرارينى سويله‌مك ايجاب ايتمز .

قراليچه زهرايه

اميرحضرتلرينه سويله‌يك.. پدرلرى موسى بن نصيردن، كنديسندن، همشيره‌سندن وبتون عرب امراسندن گورديگم لطف معامله بگا حكومتم زماننده گوستريلان

حرمتلری آراتمیه‌جق صورتده تسلیت بخش اولیور . منبع اگدار اولان گوگلمی تلطیف ایچون گوستردیککز آثار مروت آلویرور . عزیز بن‌موسی حضرتلرندن برده حسنمك اوصافنی ایشتمك ایسته‌مم . گوزللکی توصیف اولندقجه صفایاب اولان قادینلردن دکلم . نم گبی یأس وکدر ایچنده هدر اولمش بریتیمه‌نك التفاته ویاخود زماننده حظوظات ومسراتك اك‌عالی درجاتنه ارتقا ایتمش برملکه‌نك خلوصه قاپیلمسی ممکن دکلدر . وقت اقبالمده مداهنه‌دن خوشلنمدیغم گبی فلاکتم زماننده‌ده تلطیف ایسته‌مم ! چیقار

عزیز

الله عشقنه !.. ـ نه سویلدی ؟

مجلس ثالث

عزیز ، زهرا ، صکره صلحا

زهرا

کندیکه گل ، برادر !..

عزیز

بن بوقادینی گوره‌لی کندمه مالك دکلم !

زهرا

سن آکا مالك اولمق ایستیورسین ، پك گوزل. چوق صبر ایتملی ، اشته بنم توصیهم .

عزیز

انسانه صبر وتحمّلی سندن بیوکلریده امر ایتمش . صبر چاره قیتلغنده اولهجق شیدر .

زهرا

قرالیچه سکا وارمق ایچون اهتدا ایتمکه ..

عزیز

اهتدا ایتمسی شرعاً مطلق دگل ، حال نصل ایجاب ایتدیررسه اویله اولور. گل باقه لم ، صلحا ! اونه ؟ بیلمم که سن ده صوك بهارك چیچکلری گبی نه ایچون صاراروب صولرسین ، اشتهاك یوق ، راحتك یوق ، قوّتك یوق .

صلحا

بوگون دوندن بترم . ضـعفم بردرجهده که یورگم اوینا سه یقیله جغم صانیورم !

مجلس رابع

اولكيلر ، موسى ، قراليچه

موسى كيرركن ديشارى‌يه

خبر ويريكز ! بن بوراده‌يم .

خارجده اصوات

ظفرك مبارك اوله ! فتحك مسعود اوله !..

موسى قراليچه‌يه

بو گله‌جك آدم سزك نظركزده جانى ايسه بنم عندمده اطاعتسزدر . بن ألمدن گلديكى قدر حدتلنمامكى مرام ايده‌جكم . سزده ممكن اولديغى قدر مراقلنمامغى التزام بيوريكز .

ينه خارجدن اصوات ايشيديلير

زهرا ايله صلحا

نه اوليور ؟ كيم گليور ؟

عزيز ديشارى‌يه باقه‌رق

طارق بن زياد !

متعاقباً طارق كيرر ، زهرا اختيارسزلقله بر كره قبويه طوغرى يورر ، طورر ، صلحا ألى آياغى دتره‌يه‌رك ديواره ياصلانير . زهرا ايله برلشيرلر ، قراليچه طارقى كورنجه بردنبره باشنى چويروب أليله يوزينى قاپار ، طورر .

مجلس خامس

موسى ، عزيز ، قراليچه ، طارق ، زهرا ، صلحا ، ايوب بن حبيب ، طريف ، زينب بنت طريف وسائر امراى عرب

طارق موسانك يدينى تقبيل ايله

امير حضرتلرى ، قشتاله مملكتنى بالاطراف ضبط ايتدكدن صكره طليطله‌دن طلبيره‌يه قدر سزى استقبال ايچون گلدم .

موسى

فقط طليطله‌يه امرمه امتثال ايچون گيتمامشدك !..

طارق عزيزله مصافحه‌دن صكره موسايه

ويرديگكز توقف امرينه امتثال ايتميشم شوكت اسلاميه‌نك اعتلاسنه خدمت ايچوندى . سبته‌دن حركت ايتمك ايچون خليفه‌نك امرينى بكله‌مامشديكز . بن امريكزه دگلسه حركتكزه امتثال ايتمش اوليورم !

ديدكدن صوكره زهرايه حصر دقت ايدر

موسى

سنى خليفه‌يه شكايت ايده‌جكم . هم اويله اطرافه دگل ، اوگكه باق !..

ابن زياد آسمانه نظر ايدر قالير

زهرا قلبی

بالله ابن‌زیادی چکه‌میور !

طارق

گوریبیورسگزیا ، اطرافمه‌ده دگل ، اوگمه‌ده دگل ،
گوك یوزینه باقیورم ! ینه زهرایه باقه‌رق شمدی ینه زهرایه
عطف نگاه ایده‌جکم . زهرایه باقدقدن‌صکره بو نظر ، زهرا گبی
گوك یوزندن اینمش بر نظردر .

سمایه نسبتی ثابت کتاب قدسیدر .
باقنجه وجهکه فکرم همان سمایه گیدر !

سکوت دوام ایدر . طارق بن‌زیاد اوکنه باقمز . نه‌دن صکره ابن نصیره تقربله عالیجناب
امیرمز ، بن سزدن تحسین ایله مکافاة بکلر ایدم ، سز بکا تحقیر
ایله مجازاة حاضرلمشسگز . « قلبی » اختیار : معذور . «جهری»
ایستدیکگز نشان طاقمنی تقدیم ایتدم ، علوجنابکزك اقتضاسی ،
بن زیادك استقبالنه بنت موسی ایله مقابله بیورمگزدی .

موسی

هله طلیطله‌یه واره‌لم !.

بردنبره یورور ، حضاردن برچوغی تعقیب ایدر

طارق زهرایه

حال عالم بویله‌در ، زمانه کدرلرینه مقاومت ایتملی ،
ای سزاوار پرستش ملك ، آغلامه ! ــ « چیقار »

مجلس سادس

زهرا ، صلحا ، قراليچه .

زهرا نظريله ابن زيادى تعقيب ايدر . برطرفدن‌ده آغلار

زهرا دائما اوحالده

سن بنم آغلايشمى كندى مأيوسيتم ايچونمى ظن ايتدك ؟ يوقسه بنت موسايى‌حالا اوگرنه‌مدكمى؟ بن‌سنك بندن مفارقت‌ايده‌جكك ايچون‌دگل، پدرمله بينكزده‌كى محاسدهٔ ظفر بلاسنك اسلام آره‌سنه دوشوره‌جكى تفرقه ايچون آغليورم !

صلحا كندى كندينه

ايكى نظر بربرينه مصادف ، ايكى گوگل بربرينه مربوط‌اولدقچه صاحبلرى‌يكوجود اولمق‌ممكندر. بوجهتله مأيوس اولمام . بزمفارقت‌ده ايتسه‌ك دنياده ايكى كشى بربرندن افتراق ايتمش اولور . فقط ايكى اميرك يكديگره مخالفتى معيتلرنده اولان‌خلقى‌ده تفريق‌ايده‌جكندن آره‌ده برتضاد عمومى ظهور ايدر ! بن بوحاله نصل آغلميه‌يم؟

زهرا

واى !.. سن‌ده‌مى آغليورسن ، صلحا ؟

صلحا

نصل آغلمیه‌یم، زهرا!. آی؟ سن ده‌می آغلیورسین؟

قرالیچه

امیره حضرتلری ، سز بکا توصیهٔ صبر ایدردیکز .

صلحا زهرایه

اسیر اولمش برقرالیچه‌دن‌ده تسلیت بکله‌میه‌لم .

زهرا قرالیچه‌یه

آغلایشم اردویه تفرقه دوشه‌جك قورقوسیله‌در. خصوصی برشی ایچون دگل .

قرالیچه

یا بن اسپانیالیلری بو پریشان حالده گوررکن نصل صبر ایدرم ؟

زهرا

سزك شکایتکز کندی طالعکزدن ایدی . بن‌ده سزه ـ صبر ایدیکز ـ دیر ایدم ، اسپانیالیلر ایچون کدرلنیور ایسه‌کز بز انلرك مصائبنی برطرف ایده‌جگز. اوجهتله اسکی توصیه‌می بوبحثده‌ده تکرارایدرم : صبر ایدیکز .

قراليچه

حقڭزده اولان ظنمی استرداد ایدرم . بن سزده بویله دولت وملتك سلامتنی دوشـونمك گبی بیوك بیوك فکرلره تصادف ایده‌جگمی بیلمزدم . قارشومده یگرمی یاشـنده وار یوق برقز گوردیگمدن اڭا شـمدی‌یه قدر ائتـلاف ایتدیگم بکارت پروران اصـالت گبی ، یالـڭز واره‌جغی ذاتی دوشـوندیرردم . سزه ملتمك مغلوبیتی ایچون کدرناك اولدیغمی سویله‌میشم بواعتقاده مسـتند ایدی . شمدی نه‌مقصده خدمت ایتدیگڭزی اڭلادم. کدرڭزی تقدیر ایدرم . گوگلمده سزه کمال اعتماد ایله آچیله‌بیلیر .

زهرا

دهامیدانده برشی یوقسه‌ده، مأمول اولان برفاجعه‌نك وقوعندن اول دفعی چاره‌سنه باقملی .

قراليچه

بو بر مصیبت گلمه‌دن اوّل آغلامق گبی دگلدر .

زهرا

کیم بیلیر ؟. سز ملك رودریق حیاتده ایکن أولمش

تصورایدوب آغلاسیدیگز، بلکه أولدیگی زمان دیدیگگز
قدر آغلامزدیگز.

مجلس سابع

اولکیلر ، طارق ، صکره عزیز

زهرا

ابن زیاد ! بوراده اوچ گوکل وار ؛ سنك یوزکی
گورر گورمز اوچنه‌ده رعشه‌لر گلیور. ایکیسنه حزن ایله
محبّتدن ، برینه‌ده کین ایله خصومتدن .

طارق باقنه‌رق

قرالیچه خصومتده معذوردر . یامحبّتلی گوکللرك
بری کندی قلبگاهنی ارائه ایله بوراده کیمی ؟

زهرا

بریده اشته ...

صلحا زهرا ایله طارقك آره‌سنه کیره‌رك

بر ملکه‌نك حضورنده‌یز، نه یاپیورسین ؟ غریبجه
بیلمسه‌ده محبّت لسانی آکلار .

طارق زهرا ایله‌صلحایه دقتدن صکره قرالیچه‌یه طوغری یوریه‌رك

ملکه حضرتلری ، دمینجك سزه رعایتده بولنه‌مدم .

قراليچه طارقه اصلا باقمیه‌رق و حالدن حاله کله‌رك

امان یاربی ! خطابنه‌ده‌می تحمل ایده‌جکم ؟

طارق

مساعده بیوریکزده رعایتسزلکده اولان قصورمك عفوینی رجا ایده‌یم .

قراليچه

قصورکزمی ؟.. بن سزدن رجا ایدرم بنی کندی حالمه براقك !..

طارق

مساعده بیوردیکزمی؟ . قراليچه باشنی چویرر اویله ایسه عفو ایدیکز .

قراليچه

قصوریکزی بن معذور گوره‌یم ؛ گناهکزی الله عفو ایده‌جکمی ؟

طارق بعدالملاحظه

ذات حشمتکزده ایشـك سببنی بیلمینلردنسکز ، بیلسه‌کزده اوسبب سزك نظرکزده مقبول اولماز . فقط الله بیلیر ، نفس امرده مقبولدر .

قراليچه نفرتلو كوسترەرك يورر

طارق اوكنه كچەرك

سزده هر شيئى اللهدن بيليكز ، اووقت مستريح اولورسكز .

قراليچه

امير ، بشرك معصيته جرأتى ارادۀ نفسيّەسيلەدر . انسان كندى ايسترده مجرم اولور ، اللّەده انك جزاسنى تقدير ايدر .

طارق

ديمك اوليوركه رودريق حضرتلرىده التزام جرم ايتمش ، صكره مولى تعالى جزاسنى گوسترمش ، بن آرەده واسطه قاليورم . گناهم نەدر ؟

قراليچه حدتله

سزى اندلـه الله طرفندن گوندرلمش برعزيز فرض ايتسيدم ، بو سوزكزى حضوركزده سـجدەلرله تقدير ايدردم . حالمى خراب ايدوب براقديكز ، اقتداركزى گورەيم كه استقبالمىده معمور ايديكز ! اولر

طارق

بز نه یاپدق ؟ بر ملکك اعماری ایچون بر ملکه‌نك گوگلنی می ییقدق ؟ ایشته شمدی‌ده هیچ برشی ییقمه‌دن او ملکه‌نك گوگلنی یاپمغه چالیشه‌جغز .

قرالیچه

گوگل ییقلدیغی گبی قولای یاپیلماز .

طارق

گوچ اولدیغیچون یاپمغه چالیشه‌جغز، یوقسه قولای شیلره کیم تنزل ایدر ؟ هر کسك ممدوحی اولان بر ذات سزی دوشدیگگز یردن قالدیره‌جقدر ، اوده کیمدر؟ دیرسه کز ، اشته گلیور . عزیز بن موسی ایچری کیرر اشته بو آدم قرالیچه ابن موسایی کوروب بر حرکتدن صکره طورور کندی اصولگزجه عزیزك النی طوتوب قرالیچه‌یه کوتوره‌رك شو ألی قبول بیوریگز . بر مقاولهٔ اولیه‌دن عبارتدر .

قرالیچه تباعدله

تشکّر ایدرم ! بنم ألم مزاره گیرمش بر ألدر . ابن موسی حضرتلرینه صغوق گلیر ! نه‌دوشونیورسگز ؟ آنی رودریقله برابر گوممشدیگز !....

طارق

دست عصمتكزه ربط ايتمك ايستديكم ال ، غايب ايتمش اولديغكز شيئك اوقدر مادونى دكلدر . قبول بيوريكز . ينه ياقلاشير

قراليچه

بوزمده ملك‌الموتك كولكه‌سنى كورميورميسكز؟..
نه يالكز برالم دكل، همده براياغم مزارده !. رودريق نجه موته القا بيورلمشدى . عجبا ابن موسى حضرتلريده نصف وجودى اونجه‌يه نصيب اولان برميت متحركه‌مى تقريب اولنمق ايستنيليور ؟...

طارق

بوسوزلريكز بنى تحقير ايچوندر . آڭا مستحق اولمديغمله برابر سزى معذور طوتارم . آنجق كنديكزه اسناد ايتديككز حال ، موافق بداهت اولمديغندن محضا ابن‌موسى حضرتلرينه برجواب‌رد ويرمك‌ايچون استعاره بيورلمش ديمك اوليور .

قراليچه

بوتكليفى قبول ايده‌جك‌ده اولسه‌م سزك‌وساطتكزله قبول ايتمم .

طارق عزیزك النی براقەرق

اویله ایسه بنم توسطم ساقط اولدی .

عزیزك قولاغنه بر شی سویلر

عزیز قرالیچەیه کیدوب آلنی اوزادەرق

احسان بیوریکز !.

زهرا

احسان بیوریکزده عربلرلەاسپانیالیلره عبرةً بر اتفاق خصوصی عقد اولنسون .

قرالیچه براضطرار علیایله ابن موسایه آلنیویرر. ودرحال ینەچکر. آغلار.

طارق

واسطه دکلسەمده سبب اولدم دیمکدر ، قرالیچه حضرتلری ! طارق یوزندن آغلەدیکز ، ابنموسی آلنده کولرسکز؛ که اوده سزك سایه‌کزده بختیار اولور . آتی قریبدر .

قرالیچه ایکی الیله یوزینی قاپایەرق دیزلری دترەیه دترەیه سدیره یغیلور

طارق کولەرك

امیر ابنموسی ، بوخدمتك مقابلەسنی بکلرم .

عزيز

ظن ايدرم كه زهرايي اقناع ايچون سزك قدر زحمت چكمم .

فصل خامسه علاوه
طليطله‌ده مسلمك خانه‌سی کورینور

مجلس اول

مسلم ، عذرا بنت العنز

بنت العنز

بنی بورایه نیچون گتیردك ؟

مسلم

برسؤال ایچون .

بنت العنز

اویله ایسه چابوق اول .

مسلم

موسی بن نصیر اشبیلیه ایله قرمونه‌یی ، لوزیطانیا ایالتنی ، مریدا شهرینی ضبط ایتدی . طارق بن زیاد قشتاله ایالتنی ، طلیطله ایله طلبیره‌یی آلدی . زیدبن کسادی ایله مغیزالرومی ضبطنه مأمور اولدقلری یرلری فتح

ایتدیلر. محاربه نتیجه بولمدیسه‌ده ختام بولمغه یاقلاشدی. اسلامك یوزی گولدی هر بکلدیگمز اولدی. هر ایستدیگمز گورلدی. عجبا کوزل وعدنی انجاز ایتمه‌نك حالا وقتی گلمدیمی؟

بنت العنز بعدالملاحظه

سنك اسپانیاده هیچ بر متعلّقك یوقمی؟

مسلم

وار. طول برقادین.

بنت العنز

براز بکا گندگی آگلات باقه‌یم.

مسلم

بوندن برقاچ سنه اوله گلنجه‌یه قدر اسپانیاده بر (قونتس دولیوارس) ایله بر (دون هانری) واردی. بونلر ایکی قرداش ایدیلر. (غره‌ناد) دوکی اولان (دون هانری) (ایلا) نامنده برقزه مالك ایدی. قونتس دولیوارسك ایسه (جولیانوس) دیرلر براوغلی واردی. (ایلا) تام اون سکز یاشنه باصدیغی صره‌ده

ایدیکه اسپانیا حکمداری اولان رودریقه تزویج اولنور. ینه اوصره‌ده (جولیانوس) سبته محافظلغیله تبعید ایدیلور . قرال ، بوراده ایضاحنه لزوم گورمدیکم بعض اسبابه مبنی ، ایلایی کندینه تزویجدن برسنه صکره ، پدری اولان دون هانری ایله همشیره‌سی دولیوارسی خفیا تسمیم ایتدیرر . خال محترمله والدهٔ عزیزه‌مك بوصورتله اتلافی نی قرال رودریقك خصم بی‌انصافی ایتدیگندن اشته اوگوندن اعتباراً ایشمی گوجمی براقوب یالکز رودریقدن انتقام آلمق هوسنده گزمش ایدم . بوندن بربچق سنه اول قدرم مساعده ایتدی . ایستدیکم گبی اخذ ثار ایتدم . فاملیامزك اعضاسی ینه رودریقك پنچه‌سنده أزلدیگندن انتقامی آلدیغم گون اسپانیاده دوق هانری فاملیاسندن اوله‌رق یالکز قرالیچه ایله بن قالمش ایدم . ایلا بودهشتلی اسراره واقف دگلدر. حالاپدرینی اجلیله وفات ایتمش بیلیر ، اشته طول قادین دیدیگم قرالیچه‌در . اوده‌نم خاله زادمدر . بووقعه‌دن صکره گورشمك هنوز نصیب اولمدی .

عذرا

قاچ یاشنده‌سکز ؟

مسلم

سکسان سنه یشامش قدر قرق یاشنده بر آدمم .

عذرا

وقتیله تأهل ایتدیکزمی ایدی ؟

مسلم

حایر، طالعم بکا آتیده برسعادتلی ازدواج حاضرلدیغندن بر قاچ کره أولنمك ایستدمسه‌ده موفق اوله‌مدم . قدرك انسانه مطلوبنی ویرمامسی طالبك یا ایستدیکی شیئه لایق اولمامسندن ویاخود ایستدیکندن اعلاسنه مستحق بولنمسندندر. یوق ، یوق ؛ أولنمش ایدم . رفیقه‌م وفات ایتدی .

عذرا

باقه‌لم بنم سزدن بشقه برایستدیکم یوقمی؟ عجباسزدن أول بریسنی گوروبده سومدممی ؟ برقزه اویله برشی تکلیف اولنورکن بورالرینی صورملی .

مسلم

بشقه برایستدیکك وارسه‌اوبشقه؛ بکا فراغت‌دوشر. فقط ، سکا اولکی مراجعتمده ـ محاربه‌بیتسون ـ سوزیله

برموافقت ايما ايتدك. بوايكنجى استفساره جسارتم آندن طولانى ديمكدر . برمرد قز سوزينك أرى اولملى . اكا ياقيشان سوز ويرديكى آدمى كوكل ويرديكى آدمه ترجيح ايتمكدر .

عذرا

بن كيمسه يه وعده ايتمدم ، محبت ده ايتمدم . سزه ــ محاربه بيتسون ــ ديديشم اكلاديغكز معنايى افاده ايتمز. أولمه سوزينى محاربه دن صكره يه براقدم هركسله مشترك اولان وظيفه يى ايفا ايتدكدنصكره كندى ايشمى دوشونه بيليرم. هله صلح ايدلسون .

مسلم

بن سكا سردارلرك فتوحاتنى سويله دم. حربده بربرينى متعاقب ظفرلر، صلحك تقربنه دلالت ايدر . برمدت سكوت. دوشونمه ! عمومك آتيسى امين در ، تكليفمى قبول ايت. قبول ايت ده يارين نكاحمزى قيسونلر ، ألنى اوزاده زق ألمدن طوت ، بنت العنز ، دوشه جكم !.

عذرا قوللرينى قاوشديروب كولر . بو صره ده مغيزالرومى كيرر

مجلس ثانى

اولكيلر ، مغيزالرومى

مغیزالرومی

موسی بن نصیر، ابن زیادی توقیف آلتنده گتیرییورمش.

بنت العنز

آه !..

مسلم

امان ، نه دییورسکز !. سبب ؟

مغیز الرومی

سببنی تعیین ایدن یوق. هر کس یاقشدردیغنی سویلیور.

بنت العنز

گوردکمی مسلم ؟ جنگك بیوکی شمدی باشلیور .

مسلم

بن هر وقت سویلردم آ . . بو ایکی خارقهٔ طبیعت برلشهملیدر ؛ انلر ایکی قطب گبی نظام عالمی بربرندن آیری بولنمغله محافظه ایدرلر . برلشدیلرمی ؟ قیامت !

مغیزالرومی

طارقه موسی بن نصیرك بو معاملهسی قرال رودریقی اوردیغندن طولایی ایمش .

مسلم

بز رودریقك باشنی طارقدن موسی ایستدی ظن ایدییوردق .

مغیزالرومی

بوظن‌ده یا گلش اوله‌بیلیر آ !..

عذرا مغیزه

بلکه‌دیدیگکز روایت موسی طرفندن مخصوص نشر اولنمش بر سوزدر ، بلکه ایچ یوزی بشقه‌دردده موسی جمهوره بویله‌ا گلاتمق ایستیور، بلکه ابن‌زیادی‌چکه‌مدیگی ایچون خلقك نظرنده اعتبارینی محوایتمك املیله بوتدبیری بولمشدر .

مغیزالرومی

موسی غرضکار دگلدر .

بنت‌العنز

فقط پك اختیاردر. برگنج آدمك تفوّقنی چکه‌مز.

مسلم

اویله اما بوایش جمهوری بی اختیار ایدر !

بنت العنز مسلمه

محاربه یه نهایتلر ویروب طوریبوردك؛ حالا ابتداسنده یز. ـ حربده بر برینی تعقیب ایدن مظفریتلر مصالحه دلائلندندر ـ گی بر سوز سویلیوردك . ایشـته ایکی سردارك بر برینه مخالف اولمسیده هزیمت علامتیدر .

مغیزالرومی

اوت بینلرینی تألیف ممکن اولمدیغی حالده ایکیسندن بریسی محو اولنمدقجه موفقیّته امکان یوقدر . ایکیسیده مواجهه ومحاکمه ایتدیرملی ، حقلی یی ابقا حقسزی تبعید ایتملی .

بنت العنز غایت مکدر

بو ابن نصیر ایله ابن زیاد ایشی بیویه جك !

مغیزالرومی چیقار . مسلم عذرایه طوغری کیدرك النی طوتمق ایستر.

عذرا

چلدیردکمی ؟ مسلم ؟. نه یاپیورسین ؟.

مسلم

ألمی ، گیدلمدیه اوزاتدم. یوقسه بن سزلری اگلامدم

دگل، هر کس سویمدکجه سزك ایچون سویملك يوق . دائما هر کسله برابر ممنون ، هر کسله برابر مکدّر اولیورسکز .

عذرا

« بن ، بن » دیانلردن نه بکلرسین ؟ انلر ابنای بشره عقد اخوت توصیه بیوران دیانتمزی بیلمینلردر !. هادی یوری گیده لم !

مسلم (عذرایی برچوق مطالعه دن صکره الّنی اوموزینه قویه رق)

عذرا جمعیّت بشره تفرقه لرویرن غرضدر! غرض ایکی حکمدار مسالمتکارك حضور سلطنتنه چیقار . برینك مملکتنی وسعتلی معموریّتلی گوسترر . دیگرینه تجاوز وتخریب ایتدیرمك ایستر ؛ اوته کینك قدر ومرتبه سنی عظیم وعالی بیلدیرر، اولکنه تسلط وتحقیر ایتدیرمگه اوغراشیر. غرض ایکی علامهٔ جلیل القدرك مجلس فضیلتنه وارر، برینك قدرینه خلل ، برینك حیثیتنه نقیصه ویرر. غرض ایکی وزیر سیاست پرورك کلك عرفانده گیزلنور. هر کسی ایکیسندن ده تنفیر ایدر ؛ ایکی سردار جنگاورك سیف جلادتنه یاپشور ؛ بر برندن ایکیسنی ده دلگیر ایلر. غرض ایکی یارخوش اطوارك چمنزار تعشقنده گزینور ، برینك حسننده قصور، برینك

عشقنده نقصان گوستریر. ایکی عیال وفادارك خوابگاه انسیتنه صاقلنور ، برینك مزاجنه حدت ، برینك طبیعتنه برودت القا ایدر.

غرض ، ایکی شاعر ساحرك دیوان طبعنه گیرر، برینه دیگرینك مدحیه سی حقنده هجویه لر سویلدیر، دیگرینه اولکنك مذمتله صحیفه لرینی تلویث ایتدیرر. ایکی استاد ماهرك تدریسگاه معرفتنه صوقیلور ، ایکیسنه برینك علیهنده درس ویردیرر؛ تعلیم و تدریسه بدل ایکیسنی ده القای جهل و غفلته سوق ایدر. والحاصل غرض یالکز وجدانلوه گیره مین غرض - چونکه او جنتدن او ابلیس مؤبداً طرد اولنمشدر. - مدعی صلاحیتیله محکمهٔ دیانته، سفیر صفتنده مجلس دولته ، معارض جسارتیله شورای ملته، عابد قیافتنده موقع تقوایه گیرر. حکم مکانتیله مجمع فضلایه، بر متفق ضابط طورنده خیمهٔ امرایه، بر گوزل خیال طرزنده انجمن ادبایه، رقاصه نوازشلریله بزم احبایه گیرر. اثار محرمیت گبی دائرهٔ متعلقاته ، اسباب صحت کبی حجرهٔ اطبایه ، واسطهٔ معرفت گبی مکتب اطفاله ، سائقهٔ منفعت گبی دکان اخذ و عطایه گیرر ؛ عاشقه تلطیفلرنده ، فاحشه تکلیفلرنده گورونه رك بر گنجك ذهننه ، عارفانه توجیهلر ، هاتفانه تنبیهلر ایدرك بر اختیارك خاطرینه گلیر؛

لطف بیان گبی لسانه، ذوق وهجران گبی قلبه، حسن و آن گبی وجه‌وسیمایه گیرر ؛ ازمدیگی یار ، گزمدیگی دیار ، گورمدیگی، گیرمدیگی یرقالماز؛ ابن‌نصیرایله ابن‌زیاداره‌سنه گیرمش چوقمی ؟ هادی یوری گیده‌لم ؟

کیدرلر ایکن پرده اینر

فصل سادس

طلیطله سراینده زینتلی براوطه

مجلس اول

زهرا بنت موسی ، عذرا بنت‌العنز

زهرا

نهایت دیدگلرم گلدی چیقدی. کشف ایتدیگم سحاب کثیف افق‌امیده استیلا ایتدی. نهایت او کعبهٔ اقباله سیاه پرده‌لر چکلدی ، نهایت اوپرتو ادراك بر قلب متهمك حسیات مظلمه‌سنه عکس ایتدی ، نهایت طارق بن زیاد زندان حبسه آتلدی !..

عذرا

موسی ایله طارق بو عرب هیئتنك ایکی سیارهٔ انقلابیدر ، وضعیت طبیعیه‌لری اقتضاسنجه ، مشرق

انواری هیئتمزك قلبنده اولان آفتاب نصرتدن ایکیسی ده شعشعه‌دار اولور . بونلردن هرهانکیسی دیگریه مانع اقتباس اولسه‌ده القای خوف ایتسه کندینك‌ده برجهتی مظلم قالیر . طارق بن زیاد موسی یوزندن زندانده ایسه موسی بن‌نصیرده آنك‌زندانده اولمسندن طولایی وجداناً معذّب اولور . تأثّرات وجدانیه حسیات صمدانیّه‌در. فقط باقه‌لم بوایشده بی‌گناه اولان گرچکدن‌ابن‌زیادمیدر؟

زهرا

پدر طارقی چکه‌مدی ! اشته سبب بو !

عذرا

دیمك که سویلنه‌میه‌جك برسببله خصومت ایتمش ، پکی . فقط حبس ایتمك ایچون اعلان اولنه‌جق برسبب گوسترملی ایدی .

زهرا

طارقك ـ سلی ـ شهرنده بولدیغی برسفره ، مایدهٔ سلیمانی دیوورلر ، ملاکیت طاشندن یاپلمش ، اوچ یوز آلتمش‌ایاقلی برسفره ، برروایتده حضرت‌سلیمان زماننده قالمش ، بخت‌النصرك قدسی آلدیغی تاریخده نصلسه اندلسه

گتیرمشلر؛ بر روایتده‌ده روما ایمپراطوری ـ نینوس ـ ك قدسی
خراب ایتدیگی زمان علامت ظفر اوله‌رق رومایه گوتورمشلر.
نه‌دن صکره واندال قومی روما حکومتنه مستولی اولدیغی
صره‌ده اسپانیایه نقل اولنمش که بالا خره قوط دولتی خزینه‌سنه
گچمش. طلبیره‌دن بورایه گلدیکمز وقت پدرم، خلیفه‌یه
گوندرمك ایچون طارقدن بو سفره‌یی ایستدی، طارق سفره‌یی
بر آیاغی اکسك اوله‌رق ویردی. اشته او زمان پدرم بو ضیاعك
معناً قصدی اولدیغنه وصورتا غفلتله وقوع بولدیغنه ذاهب
اولور. ذهابنی جمهوره بیان ایله ابن زیادی تأدیبه بر حق
قزاندقدن صکره کینني اظهار ایدر. بر طرز ایمای صراحت کونا ایله
حق ایچنده کین، قلبده بر فساد!.. حق ایچنده کین، ملکده
بر تهمت!.. حق ایچنده کین، کوزل بر چهره‌ده برلکه، مقام
فتواده بر خائن، سحاب ربیعی‌ده برق، نور هدایتده ظلمت!
حق ایچنده کین، عمای بصر، دعوای انا الحق، زلزلهٔ بیت الله،
غضب الهی!. آه! اولمدی، بردرلو قابل اولمدی! بن،
قرداشم عزیز، بتون امرای عرب اتّفاق ایله گیتدك، استرحام
ایتدك، ینه اولمدی! استرحامز پدرك حدّتی آرتیرمقدن بشقه
بر نتیجه ویرمدی؛ ابن زیادی عزل ایله تعذیر ایله قناعت
ایتمدی!. حبس ایتدیردی! اشته اوچ آیدن زیاده‌درکه

بن جهانده محبوس اولدیغم گبی، طارق‌ده مسلمان اوله‌رق داخلنه گیرمکده هر کسدن مقدم اولدیغی طلیطله سراینك، شمدی محبسنده گون گچیرییور! حق ایچنده کین گورییور! فتوحاتنك مجازاتنی چکیور !..

عذرا

یاسفره مسئله‌سی چیقمه‌دن اول ؟ پدریگز طارقی بورایه نیچون توقیفده گتیردی ؟

زهرا

گویا قرال رودریقی اسیرایتمیوب ده اولدردیگی ایچون! حالبوکه طارق آنی پدرك تنبیهی اوزرینه اولدیردی. بو تنبیهی ایدرکن هپمز حاضرایدك ،قولاغنه سویلدی. بز ایشتمدك فقط بیلیورز .

عذرا

گوردیگزمی یا؟ ایشتمدیگگز حالده سویلدیگنه حکم اولنه‌مز . بلکه پدریگز بشقه برامر ویردیده طارق سزه بو یولده آڭلاتدی. پدریگز سویلمش بیله اولسه، مسئول اولماق لازمگلیر ، اویله دگلمی ؟

زهرا

انلری آنجق خلیفه محاکمه ایدر . همده ایشه بویله نتیجه‌ویره‌جکدر صانیرم . رودریقی نیچون اولدیرمسون که مبارزه ایتدیلر حتی کندیده اومبارزه‌ده مجروح اولدی!

مجلس ثانی

اولکیلر ؛ موسی بن نصیر صکره برساعی

موسی

قزم، سنی عجایب حاللرده گوریبورم، خدمتمله مشغول اولدیغمدن بوگونه گلنجه‌یه‌قدر سؤال ایتمك ایچون زمان بوله‌مدم .

زهرا

البته برامیرك شانـنه لایق اولان دولته خدمتله مشغول اولمقدر ؟ اولاد واطرافیله اوغراشـوب مسئول اولمق دگلدر .

عذرا

خصوصا محاربه وقتنده، رقیب ذوشونلمز دشـمن دوشونیلیر .

موسی

فقط بوگون زمان مساعد؛ آنکچون ذهنمده مساعد. چوق سورمامك شرطیله سندن شونی صوراجغم. نیچون مکدّرسین ؟

زهرا

سویلسه‌م بلکه ینه مکدّر اوله‌جغم صورتده برمعنا ویررسکز.

موسی

اویله دگل سن نه‌سویلر ایسه‌ك سببنی مجرّبم اولان حمیتکده آرارم.

زهرا

اوت بوگونلرده اغبرارم وار.

موسی

صلحانك کیفسزلگندن طولایی می ؟

زهرا

او برعقدهٔ کدر اوله‌بیلیر. فقط اغبرار ویرمز.

موسى

اویله ایسه سبب نه‌در ؟

زهرا

سببسز دگل !

عذرا

سببسز !.

موسى

بن نه‌یاپدم ؟ خلیفه‌مزك برامرینه اطاعتسزلکمی ایتدم؟

زهرا

خلیفه‌مز عاقلدر . امری‌ده معقول اولور . هیچ سز مخالفت ایدرمیسکز ؟

موسى

عسکرك معاشنی ویرمکده برقصورمی اولدی !

زهرا

عسکره بعض کره کندی معاشکزی باغشلیورسکز . هیچ بودیدیککز ممکن اولورمی ؟

موسی

الدیغمز شهرلراهالیسنه معدلتمی گوسترمدم؟ ارتکابمی ایتدم ؟ رشوتمی آلدم ؟ غرورمی گتیردم ؟ ابطال حقمی ایتدم؟ نه یاپدم ؟

زهرا

سز بر سردار فداکاری تحقیر ایتدیگز .

موسی

نامزدگی می دیمك ایستیورسین ؟

زهرا

بن اسم وشهرت تصریح ایتمیورم . اسمی طارق . طارق نامزدم اولسون، سناً ، مرتبةً سزدن کچوك اولسون، بیوك اولسون ، انسانیته خدمت ایتمش برآدم تحقیر ایتدیگز ، سز بر سردار مظفر حبس ایتدیردیگز.

موسی

حقك وار . برمدت سکوت ، موسی دوشونور

عذرا

دولته اوقدر صادق اولان برآدم برسفره آیاغی ایچون عزل ایدیلیرمی ؟

زهرا

ملتنه اوقدر خدمت ایدن بر آدم بر دشمن باشی ایچون حبس ایدیلیرمی ؟

عذرا

بالخصوص اوسفره کندی قلیجنك اکمگی ایسه.

زهرا

بالخصوص اوباش سزك امریکزله گوندرلدیگی حالده.

موسی کندی کندینه

آق صقاللی موسی بن نصیر اون سکز یگرمی یاشنده کی قزلردن تعریض ایشیدییور، حقلی اولدیغیچون قبول ایدییور، بو دور معدلتدن عبرت آلنمازمی؟ « جهری » حقکز وار، غفلت ایتدم. سفره مسئله سنده مسئول بنم. اوتکنی الله بیلیر. سزنه دیرسکز ؟ نصل تعمیر ایده لم ! طارقه نه یاپالم ؟ رأیکز نه در ؟

زهرا

بنم فکرمجه ابن زیاد عفو اولنملی، ینه مأموریتنه آلنملی.

عذرا

بنم ظنمجه عفو ایتمك آلویرمز، برده تلطیف ایستر،
اوده ابن زیاده کریمه گزی تزویج ایتمکدر. «زهرا یوردور کزینور»

موسی

بن ده اویله دوشوندم ، شمدی نکاحلرینی عقد
ایتدیره جگم . نه دیرسین زهرا ؟..

زهرا

صلحا بنت ایوب ده برابر اولمق شرطیله .

موسی ایله عذرا تغیرله

صلحا می ؟

زهرا

أوت ، ابن زیاده ایکیمز برابر تزویج اولنملی یز .

موسی ایله عذرا قلبي

حالا خبری یوق . زواللی صلحا
بربرلرینه باقیشورلر

موسی

هیچ ابن زیاد بوکا راضی اولورمی؟ بنت ایوب ایله ایی
گچینه جگنی بیلمز.

زهرا

طارق بنی بیلیر. بن‌ده صلحایی بیلیرم. ایکی اورتاق بربریله کچینه‌مامك نره‌لرده اولور. انی‌ده سز بیلیرسکز، او امتزاجسزلغك سببی قوجه‌لرندن مساوی معامله گورمامکدر. بزسه پك اعلا بیلیرزکه طارق بنمله بنت‌ایوبه مساوی معامله، مساوی نظرایدر. همده گورییورسکز، بنت‌ایوبی ایستین بنم. اوده بنی‌رد ایتمز، امینم. طارق بنی صلحانك اوستنه، یاخود صلحایی بنم اوستمه آلمیه‌جق، ایکیمزی برابر آله‌جق، دیمك که رضامزله آله‌جق؛ نیچون گچینه‌میه‌لم؟ بیلمم عذرا نه‌دیر؟ بنم‌اعتقادمجه. ایکی قز آلمغه مجبور اولان آدم ایکیسنی برگونده آلملیدر.

عذرا

بویله‌سنده صکره‌دن آلنمق قدرامتزاجسزلق اولماز، بلکه اولماز.

زهرا

ابن‌زیاده‌ده صلحایه‌ده موافقت‌ایتدیرمك بنم وظیفه‌م اولسون.

برساعی

حاکم مصر عبدالعزیز حضرتلرندن . موسایه برکاغد ویرر چیقار .

موسی اوقودقدن صکره زهرایه باقه‌رق

قزم . طارقه ایتدیگم معامله‌یه مقابل بن نصل جزایه مستحق اولورم ؟..

زهرا

عزل ایدلملیسکز دیه‌مم . چونکه هرحالده لازمسکز ، سزك گبی ، طارق گبی فوق‌العاده یارادلمش آدملرك ایش باشندن آیرلمسی جائز اوله‌ماز . اولسه اولسه شدتلیجه بر تنبیهه مستحقسکز .

موسی

ای بیلدك ، اشته بوکاغدده بر تنبیهنامه . خلیفه‌مز طارقله متارکهٔ نزاع ایتمامزی فرمان بیوریورمش . « کاغده باقه‌رق » — ایکی سردارمك یکدست موالات اوله‌رق اختیار ایده‌جکلری مصافحه عندمده ایکی محارب دولت بیننده عقد اولنان مصالحه قدر معتبردر . — بیورمشلرکه اشته حاکم حضرتلری یازیور « دیشاری‌یه » گل !..

زهرا

بنم‌ده دوگونم دولتم انجق بودر .

موسی کیرن خدمتکاره

عزیز نره‌ده ..

خدمتکار

قرالیچه حضرتلرینك دائره‌سنده ایدیلر .

موسی

گیت عزیزه سویله ، امیر بن زیاده بنم طرفمدن رجا ایتسون . بورایه آلسون گلسون . شیخ‌الشیوخه ، بتون علما وامرایه کذلك خبرویریکز ، بورایه بیورسونلر . « اوشاق چیقدقدن صکره » عزیز قرالیچه ایله اختلاطندن نه ثمره گورییور ؟

زهرا

شمدی‌ایش دگشدی . محبتین گورونیور. قرالیچه‌ده آندن ممنون فقط صلحایی ..

موسی

بنم قرالیچه‌یی یانمزده بولندیرشم ، حقنده اوقدر

حرمت ورعايت گوسترشم، عزيز ايله ديديگك گبی بينلرنده بر محبت حاصل اولمسنی تمنی ايديشم ، برطاقم مطالعه‌لره مستنددر . بلكه قراليچه عزيزه محبّت ايدر ، بو وسيله ايله عربلره توجّه گوسترر . اسپانياليلرده انك حقمزده اولان توجّهنی گوروب بزه قان دوكمه‌دن اطاعت ايدرلر. فقط اشبليه‌ده ينه عصيان وار ، بو سببله عزيزی ابتدا اورايه صكره‌ده اندلسك شرقنده حالا فتنه‌لر احداثيله مشغول اولان تدميری تأديبه گوندره‌جكم .

زهرا

فقط صلحا ..

عذرا

ياامير عزيزك بورادن افتراقی قراليچه‌يی محزون براقمازمی؟

موسی

عزيز گيدركن اكا تأمينلر ويرر. عودتنه‌قدر اوده وقتنی اميد ايله كچيرر . مأيوس اولماز .

زهرا

صلحايه خبر ..

موسى

هم قراليچه‌نك معيتنده بوقدر پرنسلر ، دوشسلر وار ، يالكزلق ملالنه‌ده دوشمز .

زهرا

صلحايى جلب ..

عذرا

اوت ، مريداده كورديكمز فرقهٔ اصالت بوراده ..

موسى

بز قراليچه‌يى‌ده معيتى خلقنى‌ده اسير كبى طوتميورز. رهن طريقيله‌ويرلمش امانت كبى حفظ ايدييورز. غرضكار مورخلر بونى عليهمزده يازارلر. غرض تاريخ صحيفه‌لرينه‌ده كيرر . حقيقتى كورنلر بيلير . بن وجداناً امينم ، اسپانيا حكومت فاملياسـنى يانمزه بولنديرشم محضا مملكتده‌كى قاريشقلغى باصديرمق ايچوندر. معلومدركه حال اختلالده بولنان برقومك اول امرده رؤساسيله اصحاب نفوذى توقيف اولنور . بزسه انلرى توقيف آلتنده طوتميورز . سز بنى بيليرسكز، بن‌شدت كوسترمم . فقط شدت كوستريرم ديه

تهدید ایدرم. دشمن طرفنه اسماع ایتدم که اگر مفاسد دوام ایدرسه امانتلرینه خیانت اولنور. بوایسه محالدر.

مجلس ثالث

اولکیلر، مسلم

مسلم تلاش ایله

امیرابن‌زیادی عفوایتمشسکمز، نکاحده عقداولنه جقمی؟

موسی عذرا ایله مسلمه باقه‌رق

أوت

مسلم یواشجه عذرایه

شمدی نه‌دیرسین؟

عذرا

شمدی دیه‌جکم قالماز.

زهرا

صلحا ایله برابراولمدقجه نکاح ممکن دکل. آکا خبر کوندرمدیکز. دایمز ایوب بن‌حبیبه‌ده آدم کیتمدی.

موسی

زهرا، سکا کدر ویره‌جك برخبرم وار.

زهرا

نه اولمش؟ اسلام بیننده برفتنه‌می وار؟

موسی

حایر، اسلام بیننه اویله فتنه فلان گیره‌مز .

زهرا

فرقه‌لرمزدن بری منهزم‌می اولمش؟

موسی

حایر اویله برشی اولسه بن سنك نكاحگی‌می دوشونیرم؟

زهرا

محكمه‌لرك برنده حقسزلقمی ایدلمش؟

موسی

حایر . بن محكمه‌نك اویله‌سنی ییقارم؟

زهرا

خلیفه شرعك خلافنه برحركتده‌می بولنمش؟

موسی

حایر كیم پراقیركه اویله برحركته جسارت ایده‌جك!

زهرا

وجودی لازم اولان امرامزدن بری می ارتحال ایتمش !

موسی

خایر . اردویه تعلق ایدر یری یوق .

زهرا

اسلامه ضررلی اوله جق برحادثه‌می ایشتدیکز ؟

موسی

خایر . اویله برشی اولسه بن بوراده‌می طوریرم ؟

زهرا

بونلردن بشقه بنی هانکی خبر محزون ایدر ؟

موسی

نفسکه عائد برشی . ایستدیککك شیلردن بری اوله‌میه‌جق‌ده کدر ایده‌جکسین .

زهرا

اوشیئك ضرر ومنفعتی مجرد نفسمه عائد ایسه او قدر اهمیت ویرمم . نم ذاتی اولان کدر ومسرتم نظرمده سیاندر. دیه بیلیرم که ایکیسی بر درجه‌ده تأثیرایدر. نفسمه عائداولان تسلطدن افکارم اون دقیقه‌دن زیاده سوریمز.

موسی

ممدوحك اولان قز قرداشلرندن بری وفات ایتدی.

زهرا

شهیدمی اولمش ؟ نه یولده اولمش ؟

موسی

خسته ایدی .

زهرا

اولوم اللهك، اجابتی مطلق، بر دعوتی در، اکثریا تبلیغنی مرض نامنده بر واسطه‌یه حواله ایدر . دعوتلیلری بر گون هپمز تعقیب ایده‌جگمزدن بزه تقدّم ایدوب گیدنلر ایچون او قدر تأسف ایجاب ایتمز. فقط وفات ایدن قرداشم هانگیسی؟

موسی

صلحا بنت ایوب :

بنت موسی ارائهٔ تأثرله

صلحامی ؟ ... نه وقت ؟

موسی

دون گیجه .

بنت‌موسی وجهاً برتغیر کوستر . النی آلننه قویه‌رق دوشونور ،
موسی مسلمله قونوشور .

عذرا کندی کندینه

بی‌نواقز ! دها دون آقشام یوزینه باقدم . برمتحرّك لوحهٔ تصویر اولمقده غروبه مشابه ایدی . دوشدیکی راه فناده کونش کبی مغربه تقرب ایتدکچه سرعت کوسترییوردی . اومهتاب کولشلی چهره‌سی صولمش ، آی چیچکنه دونمش ایدی . زواللی‌یی کزدیرن حسّیات دکل محبّت ایدی ، حالبوکه اولدیرن‌ده او . صانکه محبتی علولندکچه قوای حیاتیه‌سی کول اولوب صاورلمش یوزینه چوکمشیدی . صانکه‌وجودی اولولر کبی هوای‌نسیمیدن متأثراولورمش ، نفس آلدقجه اریبوب کیدییوردی .

موسی زهرایه

هانی کدرسکا اثرایتمیه‌جکدی ! باق‌باق ، کوزلرك بیله یشارییور ؟ اوایکی آتشپاره‌دن شراره‌لر چیقیور ! اوبارقهٔ ذکا رطوبت ایچنده کورونیور !

زهرا

آه بنم یوزمی عالمده پك بیوك انقلابلر تغییر ایده‌بیلیر

صانیردم؛ خطا ایمش. مادامکه أولەجکسین، صلحا، أولەجکسین‌ده نیچون محاربه‌ده أولمزسین؟

موسی

کندیکه گل. قدره‌دمی تعریض ایده‌جکسین؟ آنی‌ده پدرکمی ظن ایتدك؟

عذرا

ایشته صلحانك وفاتی دلالت ایدییورکه طارق گبی مساوات پروربرامیرك ایکی‌قز آلمسنه ارادۀ قدر تعلق ایتمیور.

زهرا

سن‌ده ارادات ازلیه‌یی تأویل ایتمك‌می ایستیورسین؟

عذرا

احکام قدره تأویل بولمق معارض اولمق گبی دگلدر.

زهرا کندی کندینه

بن آنکله هرشیده مشترك‌ایدم. اوله‌جگم، باری شهید اوله‌یدم! صلحا بنمله‌ایستدیگی برشیده اشتراك ایده‌جکدی، زهرا انکله دها مأمول ایتمدیگی برایشده مشترك اولمق لازمگلیور!

موسی برکاغد اعطاسیله

بنت ایوبك جیبنده بولمشلر، سکا خطاباً یازلمش. ویرر

زهرا برچوق نظرلردن صکره کاغدی اوقور

وفادار قرداشم زهرا ، ایشته بن ،
انفاس عمری تکمیل ایتدیگمدن ،
سکا دعالر ، سلاملر ایدرك
گیدییورم . بوکا صیقلسه‌ك گرك .
بمله هر یولده ، هر سفرده
مشترك اولمق ایچون ، گچنلرده
ویردیگك وعدك گرچه حکمی چوقدر ؛
لکن ارتحاله گلنجه یوقدر .
یوقدر ؛ چونکه بنت ایوب ایله سن
گوجکك یتدیگی ، الکدن گلن
شیلرده مشترکدك ، بونلر مجاز ؛
بویله اولسه بورجك وعدکی انجاز .
فقط أولمك سنك ألکده دگل ،
دیمك اواشتراك بمله زائل .

انجاز وعده بو یولده جهد ایتمه .
مقبولم اولماز ، وفای عهد ایتمه .
سنی دنیایه حق گتیرمش . صبر ایت ،
آخرته‌ده حقك امری ایله گیت .
کندینی اورمق اللهه عصیاندر ؛
بشقه‌سنی اولدیرمکله سیّاندر .
ایشته بن سنی محضا شکران ایچون ،
بو خاکستان عمرك ، انسان ایچون ؛
بر کرّه واقع ، بر کرّه نمایان
اوّل بهاری حکمنده بولنان ،
فصل شبابکده ، ابن زیادك ،
اویکانهٔ میدان جهادك ،
گلزار وصلنه القا ایدرك ،
فقط دها قدسی ، دها مبارك
او بهارستان نورك تصویری ،
تصویر دگل ، مؤبد بر نظیری
اولان عرش اعلایه گیدییورم !
درگاه کبریایه گیدییورم !
مرادیگزك یقین بر زمانده
حصولنه منحصراً جهانده ،

سزه اولان محبّتمی اثبات
ایچون ایتدیگم دعالری بالذات
اجابتگاهنه گوتوریورم !
اصابتگاهنه گوتوریورم!
تمنّیات خالصه‌می ، حتّی
اوراده‌ده تکرار ایدرم ! زهرا !
سزه اولان خلوصم ثبوت بولور .
چونکه یرنده صرف اولنمش اولور .
دائما موسمگز بهار اولسون :
دائما موقعگز گلزار اولسون !
صبحگز خندان ، اخشامگز روشن .
بیرامگز مبارك ، سورگز شن ،
ایکیگزده هر آن بختیار اولك !
سن معشوقگك بر یاننده بولك .
فقط دوشون که سندن دها اوّل ،
ضبط حسناتگزه مؤكل
برفرشته گبی دائما بیدار ،
او بر یاننده‌ده بر بشقه‌سی وار :
او کیمدر ؟ دیرسه‌ك صاحبهٔ امضا
ایوب بن حبیبك قزی صلحا !..

زهرا تهالكه

الله عشقنه سويله‌يكز نره‌يه گومديلر ؟

موسى

نه يا په‌جقسين ؟ بر بلوطه گومشلر ، اوقدر اعتلا ايده‌بيليرميسين ؟

زهرا

زيارت ايده‌جكم. مكتوبنه مقابله ايده‌جكم سويله‌يكز.

موسى

بر مرحومك مزارى خيالنك طولاشديغى يردر. وجودينك گومليديكى بر مقبر دگل مهددر. عالم بقايه طوغيور ديمك. مكتوبنه نصل مقابله ايده‌جكسين ؟ اومولود اخروى‌يه فاتحه‌دن بشقه شى گوندرلمز. چونكه دنياده فاتحه‌دن بشقه ايستديگى يوقدر. سكا گونديرديگى مكتوبى نره‌يه ايسترسه‌ك اورايه قوى. مزارينك طاشنه يازديرمش اولورسين. اوحالده ايسه ، بلكه مطالعه‌سندن عبرت آله‌جق بر نظره تصادف ايدر. باق بوگون آياقلر آلتنه آلنان يارين أل اوستنده طوتيليور. سن شمدى حياتده ميسين؟

بن‌شمدی سنك نظرگده موجودمی‌یم ؟ هیهات ، زهرا ! بوندن بیك سنه ایکی بیك سنه صکره سنکله سویلشه بیلیرمی‌یز ؟ اشته اوزمان برحیات اولورز . بن یویله بر امیده مظهر اولسه‌م یاته‌جغم طپراق دوشکی رودریقك آلتون سریرینه ترجیح ایدرم ، بوگونکی فتوحاتك افواه ناسه دوشن مدایحی ایلریده الك عاجز بر مؤلف قلمنك — موسی — دیه‌جك صریرینه بیك کرّه فدا اولسون ! صلحایه آجیمه . زهرا غبطه ایت !..

زهرا

آه ! انسان نه ثباتسز مخلوق ایمش . هرشیله برابر عادات وطبیعتی‌ده دگیشیور . بوگون گوررسین ، جهان برویرانه حالنه گلسه قیدنده اولماز . یارین باقارسین ، بر بنانك ایکی طاشنی دوشمش گورر‌ده آغلر ! طاغلر طیانه‌میان کدرلره تحمل ایدن انساندر . ینه انساندرکه دره‌ده بر حزنلی عکس خطاب ایشیدیرده متأثراولور. شاشقین ! صباحلین اوغریب حیوانك فریاد بلبلانه‌سنی گلخندهٔ صفا ایله دیکلیوردی ، گیجه یاریسی برقهقهه قوشنك صدای جانخراشنی ایشتمش‌ده آغلیور !.. گوریپورمیسین بابا ؟.. زهرا بنت موساده آغلیور !.

موسی کوزلری طولەرق

باق ، بن‌ده آغلیورم !... زمان دها بیوکلریمزی قویلریمزی‌ده آغلادیر . انسان کندینك نه اولدیغنی بیلمك بر معرفتدرکه اولنجیه قدر تحصیل اولنسه ینه اکمال ایدلمز .

فصل سادس عمارده

تاجه نهری کنارنده بر موقع طبیعی نصف‌اللیل

مجلس اول

ایکی سیاهپوش : بری قادین بری ارکك

سیاهپوش قادین

گری !. آلچق !

سیاهپوش ارکك

ممکن دکل براقم !

سیاهپوش قادین

ییقیل !. خائن !

سیاهپوش ارکك

سوك ، دوك . نه یاپارسه‌ن یاپ سن سوگدکجه ممنون اولیورم !.

سیاهپوش قادین

ملعون !.

سیاهپوش ارکك

سویله !.

سیاهپوش قادین

جلّاد !.

سیاهپوش ارکك

آص ، بوغ ، نه ایسترسه‌ك سویله ! سن تحقیرایتدکجه
حظ بولیورم .

سیاهپوش قادین

شیطان، زبانی، عفریت! بنی براق یولمه یددجکم .

سیاهپوش ارکك

سنی سودیکم ایچون کبره‌جکمی بیلسه‌م ینه‌سوه‌جکم!

سیاهپوش قادین

الکّله کومدیکم قزمك قانی کوك یوزندن باشکه‌دوکولیور؛
نه جرأتله بنم قارشیمه چیقیورسبن ؟

سیاهپوش ارکك

قزك حالا گوکلمده مدفوندر. ایسترسه‌ك ...

سیاهپوش قادین

حاشا ، کوپك ! اوراده قزم مدفون دگل اوراده خیانت ملعنت طوغیور !.

سیاهپوش ارکك

ایسترسه‌ك گوگسمی یارده باق !

سیاهپوش قادین

جهنّم قپوسنی کندی الله‌می آچه‌یم ؟. قزم سنك معشوقه‌ك اولدیغیچون بدبخت ایمش ، فقط اولوبده محبّتکدن قورتولدیغیچون اوقدرده بختیار !

سیاهپوش ارکك

اکا اولان محبّتمه والده‌سی اولدیغکز حالده ، سز وارث اولدیکز ! اوسزك حیاتکزدن حاصل اولمشدی ؛ سز آنك وفاتندن وجوده گلدیکز !.

سیاهپوش قادین

لوسسی‌یه صاغلغنده محبّتك اولدیغنی بیلسیدم ، یبان

آدمی گبی کندیسنی آلیر ، طاغدن طاغه قاچار، جانوار اینلرنده صاقلانیردم ! ابلیسه یالواررردم ! جهنمه التجا ایدردم ! انی بیل که اللهك اذنیله قزم بردها دنیایه گله‌جك اولسه دنیاده سنك گبی الچق بر مخلوق موجود اولدیغیچون اومساعدهٔ خارق‌العاده‌یی ایکیمزده رد ایدرز!

سیاهپوش ارکك

یمین ایدرم که شمدی اندن زیاده سزی سوییورم !

سیاهپوش قادین

بوطالعسزلگمدن امین اولسه‌م شودقیقه‌ده کندمی یردن یره اوررردم !

سیاهپوش ارکك

جناب حقك سزه احسانی اولان برنعمته نه بیوك کفران !

سیاهپوش قادین

اونعمت سنی حصه‌دار ایده‌جکسه الی الابد ملعون اولسون !

سیاهپوش ارکك

سزی سوییورسه‌م قباحت بکّاد گل حسنکزه راجعدر.

سیاهپوش قادین

براق بنی گیده‌یم ، سنك میل ایتدیککه باقدقجه انسانده گوزللکك‌ده بر نقیصه اولدیغنه حکم ایده‌جکم گلیور ؟ کندی کندمدن استکراه ایدییورم !. سوزکه اعتماد ایتسیدم، بکندیککدن امین اولسیدم یوزمك دریسنی طرناقلرمله قوپاررر ، قارشیکه اویله چیقاردم ! تك سن معذب اوله‌سین دیه کندمی سکا اشکنجه‌لر ایچنده گوسترمکه قائل اولوردم !. سندن اوزاق اولمق ایچون انسانلقدن محروم اولمغه راضی‌یم! غول بیبانیلرله معاشقه ایتمکه راضی‌یم!. فقط بر آن سنك یوزکه باقمغه‌ راضی دکلم، براق بنی گیده‌یم !. براق یولمه گیده‌یم !. یامیاملرله عمر سورمکه راضی‌یم !. گری !

سیاهپوش ارکك یولنه کچه‌رك

اولماز. براقمم. چونکه یولك تهلکه‌دن سالم دکل. سن کندیکی نهره آته‌جقسك. بن بوکا نصل تحمل ایدرم ؟..

سیاهپوش قادین

سن دنیاده بولندقجه بنم ایچون هر یول مهلکه‌در.

هر طرفده الكده خنجر . قزمی اياغكك آلتنه آلمش
اولديغك حالده ، سنی گوريبورم! دنيا سنكله طولو! يوزمه
باقدقجه سنی تخطر ايتديكم ايچون حتی آيينه يه نظر ايده ميورم!
سنی وجوده گتيرديكيچون حتی قدرته حقارت ايديبورم !.
منكر اوليورم !. ينه سنی قبول ايده ميورم !. گری !.

سياهپوش اركك

اوحالده بنی گبرت !..

سياهپوش قادين

برآنده گبروب قورتيلورسين ، خلاصكه می آلت
اوله يم؟ بن سنك هر آن معذب اولديغكی ايسترم. انك ايچون
ياشا! همده بنم وقزمك أولولرمزله معذب اوله رق ياشا !
آه ! عجب نصل اولمشده (مركور) سنی جهنمده
باغلامامش !.. كيده جك اولور

سياهپوش اركك منع ايله

برقزك دها وار . آنی نصل براقه جقسين ؟

سياهپوش قادين

اوقراليچه ايله برابر ، عربلرك يانده . سنك نظرك

اوقدر یوکسکه چیقه‌مز. اونورك ظهورایتدیگی یرده سن ظلمت گبی محواولورسین ! آه ! کاشکی لوسسی‌ده عفریتلر یواسنده بولنسیدی‌ده سنك گوزکه ایلشمه‌سیدی ! یوق اویله دگل ، سن اصل اوزمان گوروردك !

سیاهپوش ارکك

لوسسی عفریتلر یواسنده دگل، فقط بر عرب مجاهدینك مزارنده !

سیاهپوش قادین

اولدکدن صکره بزم نظرمزده هرکس عیسوی‌در. قزم اومجاهدی اولدگدن صکره سودی . سندن نه‌قدر استکراه ایتمش ، بوندن استدلال ایت !

یته کیده‌جك اولور

سیاهپوش ارکك یته یولنه کچه‌رك

ابتدا بر بوسه ایله بنی احیا ایت ، صکره هر شیئه قاتلانیرم !.

سیاهپوش قادین

بوسه‌می ؟ . آل !..

شدتله یوزینه توکورر

سیاهپوش ارکك

امرایت، شوراسنی قازه‌یم، دیری دیری ایچنه گیره‌یم، سن‌ده اوزرمه الکله طوپراق طولدیر ! صکره اك بیوك دشمنم اولان عاشقکله اوطوپراغك اوستنه چیق، اوتور. چونکه سنك عاشقك هر کیمسه بنم دشمنمدر. ایکیکزده اوراده برسفرهٔ عشرت قورك، بنم یر التندن چیقه‌جق انینمی دیکلیه دیکلیه صباح ایدك ! ینه امرایت، دنیاده نه‌قدر دشمنك، نه‌قدر دوستك وارسه اولدیره‌یم. قرداشلرمی، اقربامی گوزیکك اوگنده بوغازله‌یم ! صکره انلرك قانیله بنی بوغ ! کمیکلرندن برداراغاجی یاپدیر، بنی آص، میخله، گر! فقط بونلری یاپمق ایچون اولا بکا بربوسه ویر !.

سیاهپوش قادین

هر یولده خباثته، هر یولده ملعنته بلکه قابلیت گوستره بیلیرم. فقط بوسنك دیدیگك شیئی یاپمم! بوسنك دیدیگك شیئی یاپمامق ایچون بیك درلو قضایه بیك درلو جزایه راضی اولورم ! قزمی احیا، عمرمی تأیید ایتسه‌ك . بتون اجدادمی یکیدن جانلاندیروب بورایه گتیرسه‌ك بکا دنیایی جنتی باغشلامق اقتدارینه مالك اولدیغکی گوسترسه‌ك ینه

ایشم سنك یوزکه توکورمك اوله‌جق !. اشته بویله :

بردها توکورر

سیاهپوش ارکك ینه یولنه کچه‌رك

اولدیر بنی، اولدیر !. اللّه‌عشقنه‌ا ولدیر!. اشته سلاح. « زناریی بلندن‌چیقاروب بوینته‌طاقار، دوکوملر چکنجه بوغیله‌جق صورتده اوجنی قادینه اوزاده‌رق » اشته ؟. آل، چك !. برملك برپاپاسی زناریله بوغمش دیسونلر ؟.

سیاهپوش قادین

بی‌ادب !. بکا وجدان ندامتی تصویرایتمك ایستیور!

سیاهپوش ارکك

اولدیر!. معشوقه‌سی‌اولان برقزی اتلاف ایتدکدن صکره او قزك والده‌سنه تعرّض ایدن برآدم وحشیدر . اولدیر ! وظیفهٔ انسانیّتنی ، ملیت ودیانتنی هوای نفسنه تحقیرایتدیرن بروحشی آدم دکلدر؛ اور ! زناریی محبّت سوقیله جلّادایپنه تبدیل‌ایتمك‌ایستین برپاپاسی گبرت!. اللهی اونوتدم؛ سکاطاپیورم! محو ایت بنی!. چك !. شوجلّاد ایپنی، شوحیدودقوشاغنی، شوجانوار یولارینی، شوپاپاس سلاحنی چك !... بوقدرکفره ، حقارته ، خباثته تحمّل

ایتمه !. أولدیر بنی أولدیر !.. بالله ثواب اولور . اولدیر !
جلّادم، عاصی‌یم، ملعونم ! گبرت !. قادین ایچی آلوب چکه‌جك
اولدیغنده آه !. گوزلسین ، سویورم سنی !. بنمسین ،
طاپیورم سکا !.

سیاهپوش قادین ایچی براقه‌رق

سنك ده‌می وجدانك وار ؟

پاپاس

آه ! وار !. مرقادونك قاریسی ، الله‌ده وار ،
وجدان‌ده وار!. قزیکك اولدیگی گیجه بکا بر آدم – سنی
بووجدان أولدیرر – دیمشدی . أولدیرمیور ! أولوم
عذابی چکدیره‌رك یشادییور! هوای حیات هر نفسمده
زهر گبی گلیور ! قلبمك هر حرکتنده ایچمده برطاقم
جریحه‌لر یرتیلیور صانیورم!. قاچه‌میورم ! طوره‌میورم!.
کندمدن نصل قاچه‌یم! سنی گورمامك ایستدکجه قارشیمه
چیقیورسین ! قارشیمه چیقدقجه گورمامك ممکن دکل ،
گوزمك اك اینجه سکیرلری یرندن قوپارق سکا انجذاب
ایدییور! نظرك – صلیب – گبی اوزرمه منعطف اولدقجه
اریيوب محو اولیورم ، ینه درعقب محبّتك مسیحا گبی

دیرلتیور! صاچلرك قهقهه پیلانلری، لعنت حلقه‌لری گبی گوزلره گورونمیه‌رك بوغازیمه صاریلیور! بوغیلیورم! باغیره‌میورم! نفس آله‌میورم!. «ینه‌زناری‌اوزاده‌رق» أولدیرده قورتار! بنی شو زنجیردن قورتار!

مرقادونك قاریسی ایچی آله‌رق

اشته چکییورم.

پاپاس

آه!. نظیرك یوق!، مبتلایم سکا!.

قادین لرزان، ینه زناری الندن دوشورر.

نیچون براقدك یا؟ بونه قدر ظالمانه مرحمت!. نه‌قدر رحیمانه برظلم!.

مرقادونك قاریسی

سنی مرحمته لایق گورمدیکم ایچون أولدیرمیورم!.

پاپاس

آه، آلچغم، خائنم، بنی لسانه آلمه!.. منکرم، نانکورم، بکا خطاب ایتمه!.. مجرمم، جانی‌یم، بنم حالمی شایان مرحمت گورمه!.. سن بکا مرحمت ایدییورسین، محضا سنی سودیکم ایچون!.. اوت هیچ‌شبهه یوق که‌سنی

سودیگم ایچون ممنونسین‌ده بنی اولدیرمیورسین ! قزیگك
ناموسنه تسلط ایتمك ایستدیگمی بیلدیگك، هلاکنه سبب
اولدیغمی ایشتدیگك حالده سنی سودیگم ایچون افتخارگدن
بنی أولدیرمگه مقتدر اوله‌میورسین !.

مرقادونك قاریسی

اویله ایسه گبر ، ملعون !. اشته چکیورم !.

شدتله زناری چکه‌جك اولدیغنده

پاپاس

سن بنم گوزل معبودمسین ، بن بر مجرم قولگم
سنك !.. سویورم سنی ! . قادین ینه زناری الندن قایدیرر دیترمکه
باشلار. ینه‌می براقدك ؟ اونه ؟ اونه ؟ ألك ایاغك دیتریور !
قرا گلقده گوریورم ، ینـاغك دوداقلرك دیتریور !
دیشلریگك بر بر ینه چارپدیغنی طویورم !. گوزلرگدن
یاشلر آقدیغنی گوریورم! گل وجودیگك اوستنده توگلرك
دیکن گبی اولمش ، آه ! سن مطلقا بنی سویورسین !.
قادینك اضطرابی آرتار. اوراده برآغاجه طیانیر جسارت!. مرقادونك
قاریسی !. لوسینك والده‌سی ! قزینی قتل ایدن برپاپاسك
معشوقه‌سی، جسارت !..

مرقادونك قاريسی قلبی

ممكن دگل ، صاغ براقمیه‌جغم !

ينه زناری آلير

پاپاس

باق بر خنزير ، آزی ديشلرينك بری جگر پاره‌گده صاپلانوب قالمش ، برينی‌ده سنك جگرگاهكه گچيره‌جك ! سن ينه اوجانوری اوقشيورسين ! باغره‌رق يوزمه اويله باقمه اولدير دييورم سكا !.. بن سندن قورتيله‌ميورم ، سنده‌می بندن قورتلمق ايسته‌ميورسين ؟. دها شدتله باغره‌رق أوليورم ، الله ! جان‌قورتاران يوقمی ؟.. موتی يرك‌ديبينه‌می گچيردك ؟ قادين ، قادين ، الله‌عشقنه مرحمت‌ايت‌ده‌أولدير بنی ! آزغينم ، قودوره‌جغم ! سنی ييه‌جگم !. عرضكه ، ناموسكه نعشكه تعرّض‌ايده‌جگم !. بكا عاشق ، مبتلامی اولدك ؟ بنی بندن زياده‌می سوييورسك ، بوحالكی گوردكجه توكلرم اورپرييور ! اشته يناقلركده شمشكلر چاقيور :. قلبكك چارپنتيسنی تابورادن ايشيديورم !. سوييورسين. بنی سوييورسين !. عيب ، ذل ، شين ، رذالت !.

مرقادونك قاريسى برطرفدن زنارك الندە اولان اوجنى ياصلانديغى آغاجه باغليەرق برطرفدندە باغيرەرق

طوتدم ، قزم . طوتدم ! قاتلكى طوتدم ! فقط چكەميورم . امداد ايت بڭا !.

پاپاس

گوزلسين ، محترمسين ، مسحورڭم سنك . جانسپارم سڭا !

مرقادونك قاريسى

ألمله أولديرەميەجگم ممكن دگل ! قاچەرق اوزاقدن اشتە گيدييورم گوزيڭك اوڭندە نهرە آتيلەجغم ، سندە يرڭدن قملدانەميەجقسين .

پاپاس اغاجدە باغلى

اونە ؟. گيتدى !. يابنى كيم طوتيور ؟.

مرقادونك قاريسى

وجدان !

پاپاس قوشەجق اولور بوغيلوب دوشەرك

آه !.

مرقادونك قاريسى

گبردى !. زناريله بوغولدى !. (آبسالون) آغاجه صاچندن آصلدى! ياربى، سكا بيك كرّه حمد اولسون، قزمك انتقامنى آلدم ! شمدى‌ايسه بكاده حياتك لزومى قالمدى. محترم قوجه‌م جنتده، اوبرحورى ايله‌ده تزوّج ايتمز، البتّه بكا انتظار ايدر. برقزملوسى مريم حضورنده اوبرقزم ادلينا اسيره قراليچه‌نك يانده. خصوصا بوگون اسپانيايى دشمن چيگنيور، بن دشمن مى‌يم كه قاله‌يمده بر طرفدن‌ده بن چيگنه‌يم؟ ألدن برشى گلميه‌جك اولنجه، خصم ايله پايمال اولان بر طوپراغك اوستنده گزمكدن التنده ياتمق اولادر. بن أوله‌جگمده قيامتمى قوپاجق ؟ بن نهره آتيله‌جغمده برشيمى غائب ايده‌جگم ؟ ذاتاً انسانك عمرى‌ده برنهر دگلمى ؟

نهره تقربله آتيده‌كى منظومه‌يى اوقور

اولمه‌دن سرّ خلقته محرم،
بوجهانه گلير گيدر آدم،
طوغمه‌دن صورسه خالق ارحم،

هله ایتمزدی عالمی مقدم ،
یا نیچون أولملك ایستەمز بیلمم ؟

*
* *

هر کرم عاقبت قرین ستم ،
بر صفانك مرادفی بیك غم .
دردملك چاره ، یاره ملك مرهم ،
همان آلامنی ایدر مدغم ؛
نه یه گلدم جهانه بن بیلمم ؟..

*
* *

کیمی محزون یشار کیمی خرّم ،
صانکه پسپایه صانکه اهل قدم
کلسه امید گلستان ارم ؛
فکر دوزخله یأس اولور منضم
بو تردد نه‌دن گلیر بیلمم ؟

*
* *

نه دیمکدر جهان ، نه‌در آدم ؟
نه جوابك اولور سؤال ایتسم ؛
سویله ای آفریدهٔ سرسم ،

نه یه وجدانك اولمیور ملهم ؟
هر سؤاله مقابله‌ك : بیلمم !

*
* *

نه ایچون گولمیور صباح ندم ؟
گیجه نامیله دمبدم عالم
گییور اشته جامهٔ ماتم ،
بونك آتیسی ده ظلام عدم !
دها بزلر نه بكلرز بیلمم ؟

مرقادونك قاریسی بوندن صكره دیز چوكوب مناجات ایدر ومتعاقباً نهرك كنارنده غائب اولور .

فصل سادس علاوهٔ ثانیه

طلیطله سراینده بر دیوان جسیم

مجلس اول

موسی ، طارق ، عزیز ، ایوب ، مغیث ، زید ، طریف ، شیخ الشیوخ ، امرا وعلما ومشایخ عرب ، مسلم ، عذرا ، امینه ، زینب ، عایشه . بر قرق اللی قدر مجاهد ومجاهده ، اهالیدن بر چوق خلق خدمه وجواری وسائره

موسی طارقه

گل اوغلم سنكله مصافحه ایده جكمز زمان گلدی .

عموم حضار

یاشاسون موسی !. یاشاسون طارق !.

شیخ اکبر

علما ، امرا گورییورمیسکز ؟ شو ایکی سردارك بو مصافحه‌سندن اولاجق نتیجه استقبالمزك امنیتی‌در . حقیقت انسانیه‌یی بیلنلر بویله مصافحه ایدر. هرفردك وظیفه‌سی بودر ؛ هرقومك وظیفه‌سی بودر. مصافحات عمومیه

اصوات عمومیه

الله انسانلری دائما برابر ایتسون! برایتسون ! برادر ایتسون !

موسی

طارق ، بنم سکا گوستردیکم معاملهٔ شدت اقتدار و سطوتکه مغرور اولمامەك ایچوندی ، تجربه‌سزلکك مناسبتیله اعتلای قدرکی شعشعهٔ اقبالکی گوره‌رك احتمالکه حدیکی تجاوز ایدردك ! انسان نه‌قدر قوی، نه‌قدر مقتدر اولسه ینه خالقنك عظمت وقدرتنی دوشونه‌رك نفسنه اسناد عجز وقصور ایتملی‌در. سنده آثار کبر ونخوت گورمکه

باشلدیغمدن ، دگل دنیاده ، حتی شوجمعیت عسکریه‌نك ایچنده بیله بر بیوگك بولندیغنی گوسترمك ایستدم. وقتیله استعدادگی گوروب سنی بن یتشدیردیگمدن بر نقصانگی بولدیغم حالده چیقاردیغم مرتبه‌دن ینه ایندیرمگه صلاحیتم اولدیغی گبی یگیدن عفوایدرك ینه اودرجه‌یه ایصال ایده بیلیرم. سنك بیوگك بنم، سنی بن تأدیب ایدرم، بنم بیوگم خلیفه‌در ، بنی خلیفه تکدیر ایدر . خلیفه‌نك آمری ده شریعتدر . وظیفه ناشناس اولورسه انك تربیه‌سنی ده شریعت ویرر .

طارق کندی کندینه

گوردیگم شدتك سببی حرص پیرانه‌دن بشقه برشی دگلدر . بن قباحت نامی ویریله‌جك برحال وحرکتده بولنمدم ، امیر اختیاردر. نه‌یاپدیسه بلااختیار یاپدی ، طبیعی یاپدی، معذور گوریرم جهری حقگزوار، امیرحضرتلری، بیوکلره اطاعت فرائضدندر . بنمده سزه اطاعتدن بشقه برمقصدم یوغیدی . اگر برقصور ایتدمسه معیتگزده وسن ومرتبه‌جه دونگزده اولدیغم ایچون بنی ینه عفو بیوررسگز . قلبی بوتضرع دگل اغماض عیندر .

موسى عمومه

نى ديكله‌يك، بوراده حاضراولان‌ذوات ! برگوزل نيتمز وار: شكرانهٔ فتوحات اوله‌رق ياپه‌جغمز شهر آيين گيجه‌سنده ابن زياد ايله قزمك‌ده سور ازدواجنى اجرا ايتديره‌جكم .

تنسيب وتحسين صدالرى

موسى

بوگونه گلنجه‌يه‌قدر عهدنامه‌لريازوب دشمنله‌مقاوله‌لر عقد ايتدك ؛ بوگونده ايكى نامزد نامدارك نكاحنى عقد ايتديره‌لم . شيخ حضرتلرى ، بوامر مسنونى سز ايفا بيوريكز .

يوزلر كولرموافقت حركتلرى كورينور زهرا بنت‌موسى آغلار

شيخ الشيوخ

طارقله زهرانك اللرندن طوته‌رق

طارق بن‌زياد، حقك امرى ايله زهرا بنت موسايى زوجه‌لكه قبول ايتدكمى ؟

طارق

حقك امرى وكندى رضام ايله قبول ايتدم .

شیخ الشیوخ

زهرا بنت موسی ، حقك امریله طـارق بن زیادك زوجیتنی قبول ایتدکمی ؟

زهرا صوت متغیر ایله

اللهك بیوردیغی اولسون ! کندی کندینه قبول ناچار !.

عمومده تعجب اماره‌لری

شیخ الشیوخ درت کشی‌یه

سزده شاهد اولدیکزمی ؟

حضاردن ایکیسی

بز طارقه شهدات ایدرز .

دیکر ایکیسی

بزده زهرایه !..

شیخ الشیوخ

بك اعلا. ایشته امرمسنون نکاحکز اجرا اولندی.

اصوات مختلفه

الله سعادتلی ایلسون !. الله گوزل معاشرت احسان ایتسون !..

مسلم بنت العنزه طوغری کیدرك

ـ شیمدی دیه‌جکم قالماز ـ دیمشدك .

عذرا النی ویرر

موسی

زهرا ، نیچون کدر ایدرسین ؟ اوده اللهك امریله اولدی بوده . تزوجه رضاویردك . اگاده راضی اول .

زهرا موسایه

بونده رأیمی صوردیلرده راضی اولدم . فقط بریکنی امرایدن بندن سؤال ایتسیدی ، رضا ویرمز ایدم . فداکار اولانه آجیامق الدن گلمیور . دنیاده بر مکمل انسان ایدی ، ثواب ایشلردی . شمدی اخرتده برملك اولدی ، ثواب یازاجق .

طارق کندی کندینه

بن بیلیورم : صلحا ایچون سیلیور .

شیخ الشیوخ

یاموسی ، قزیکزله بینکزده برسرمی وار ؟ نه سویلیورسکز ؟

موسی

هم ـ سرمی واردیورسکز ـ همده ـ نه سویلیورسکز ؟ ـ

دیه صوریبورسکز، سزك نه کزه لازم! لاقیردی دیکله یك.
برحرکتدن صوکره ایشته جناب حقك عنایتی، توفیقنك دلالتی
خلیفه مزك عدالتی، علمانك فضلی، امرانك مهارتی عسکرك
اقدام وغیرتی وشجاعتی، هرکسك متحداً احکام شریعته اطاعتی
سایه سنده، عمرسورر مسافه لر قطع ایدرك كلدیکمز اندلس
قطعه سنك اك مشهور ایالتلرینی، اك معتنا شهرلرینی دولتمزك
حوزهٔ تصرفنه کچیرمکه موفق اولدق. اهالیدن برازی شرف
اسلامیتله متشرف اولدیغی کبی اطاعت ایدنلرده برچوق عطیه لر
آلدقدنصکره مال وملکلرینه سابقی وجهله ینه متصرف
اولدیلر. اشبیلیه ایله شرق طرفلرنده بعض یرلرده هنوز
قاریشقلغه برنتیجه ویریله مدیکندن اورالرخلقنك هیجانی
باصدیرمق ودشمنك باشی اولدیغی کبی فتنه ده ده باشلیجه برآلت
اولان تدمیری یرندن قوپارمق اوزره اوغلم عزیزی اشبیلیه یه
سوق ایده جکم. بن غرب جهتنی طوتوب شلمنکه ایله اشتورقه یی
اوردقدن صکره – ابر – نهرینی کچه رك اوجهتك اك معتنا
نقطه سی، اك عظمتلی شهری اولان سرقسطه یه کیده جکم.
امیر ابن زیادده ویره جکم تعلیمات اوزرینه شمالاً – تاجه –
نهرینك منبعلرینه قدر ایلریلیوب نهایت سرقسطه یه کله جکندن
اوراده تلاقی ایدرك شهری برلکده محاصره ایده جکز.

مرکزیمز ینه طلیطله اولاجق . اندلسك فتحنه اطرافیله موفّق اولدقدنصکره‌ده طورمیه‌لم . غول مملکتلرینه قدر گیده‌لم . شو قطعه‌نك غرب وشرقنده ، جنوب وشمالنده ، داخلنده ، خارجنده والحاصل هرطرفنده ، اعلای علم مساواة ایده‌لم .

اصوات عمومیه

الله اردومزی دائما منصور ایلسون ! دشمنلرمزی محو ومحقّر ایلسون !

موسی

محقّر دگل ؛ مولا دشمنلرمزی یار ایلسون !

طارق

الله هردینی هرملّتی بر ایتسون ! انسانیّتله اسلامیّتی بنمله زهرا گبی برابر ایلسون ! .

موسی یورویه‌رك

طارق ، برساعته قدر گیده‌جکسکز .

هرکس چیقمغه باشلر

مجلس ثانی

زهرا بنت موسی ، طارق بن‌زیاد

زهرا

آه !. گوریيورميسين ؟ بنت ايوب ! عرش اعلاده ايتديگك دعالر قبول اولندی! بر ملك قيافتنده اوطورمش باقيورسين ! حيف! كه ضبط اولنه‌جق حسناتمز يوق !.

ابن زياده قلبكاهنه يغيله‌رق آغلار

طارق

زهرا، بنت ايوب سنك طبيعتكی تجربه ايچون گوندرلمش بر مخلوق ايدی. گلدی، تجربه‌سنی اكمال ايله برابر مفطور اولديغك فضائلی هركسه اعلان ايتدی. اعلان ايتدكدن صكره‌ده ، سكا تحسين خوان اوله‌رق ، ينه محلنه گيتدی.

زهرا مردانه بر طور ايله قپويی كوستره‌رك

بر ساعته قدر گيده‌جكسين. عسكر سنی بكليور !.

ختام

بقيهٔ وقوعات ؛ عزيز ايله قراليچه‌نك خاتمهٔ احوالی وموسی ايله طارقك آخر ايامی ـ ابن موسی ـ نام اثرمزده مندرجدر.

ع . ح

خاتمه

بو ـ طارق ـ عربلر حقنده اولدیغیچون ملّی ، اندلسده
بر وقعه‌یی تصویر ایتدیکیچون تاریخی بر اثردر. ملّی سرلوحه‌لی
تیاترولرك «دختر هندو» خاتمه‌سنده عرض ایتدیکم کبی بو یولده
بولنمسنه طرفدارم. طارقك مأخذی ـ اندلس تاریخی ـ در.
حاوی اولدیغی فقراتك برقاچی نقل ماآل طرزنده ینه اندلس
تاریخندن مأخوذ ایسه‌ده مکالمات عمومیه‌سی تصوردر. بلکه‌ده
تصویردر. موازنهٔ افکار و مطالعاتنده برنجی عصر اسلامیتی
درخاطر ایتملی. کل عصر قوم، کل قوم یوم. طارق بن زیاد اکابر
اسلامك محاکمهٔ افعالنده نقیصه‌جوی اولان آوروپا مورخلری
نزدنده بیله شخصی اهمیت واعتنا ایله یاد اولنمش وثبات
مدافعه وفرط جلادتده شدت تحمّلی وتحمّل شدتده
مظهریّت خصوصیه‌سی مثبت بولنمش برنام جلیل اوله‌رق
دورنده‌کی مشاهیر عربك مدایحنامهٔ فتوحاتنه بر فاتحهٔ
ممدوحه اعتبار اولنسه سزادر.

تاریخ تسوید : مارت سنه ۹۱

عبدالحق حامد

آثار مفیده کتبخانه‌سی

آثار مفیده منسوب اولدقلری ملتك سامان عرفانی احتوا ایدن بر خزینه‌در . بونلرك ضیاعی، حیات‌امتده تضمینی ناقابل ضررلر ایقاع ایدر . بر طرفدن متوالی ومستولی حریقلر، دیکر طرفدن قدرشناسان اجانبك بذل‌ایتدیکی نقود قارشیسنده اراده‌لری صارصلان ومغلوب اولان اصحاب ویاحفّاظ کتبمزك لاقیدی ٔ وجدانسوزی یادکار اسلافك بر قسمنی کتبخانهٔ فنایه، بر قسمنی‌ده اوروپا و آمریقایه طاشیمقده‌در . اویله برحالده‌که کونك برنده خزائن عرفانمزك بسبتون بوشانمسندن قورقولور!...

کتب غیر مطبوعه‌مزك حال ومقدّراتی بو . مطبوع اولانلرینه کلنجه : بونلر میاننده، مثلا، مطبعهٔ عامره ایله مصر بولاق مطبعه‌سنك وقتیله فوق‌العاده التزام دقت واعتنا ایده‌رك طبع وتمثیل ایتمش اولدیغی کتابلردن بر

چوغنك و اك قیمتلی و دکرلیلرینك نسـخ موجوده‌ـو
آزاله آزاله تدارکی کسب عسرت و، ینه مثلا، برقاچ سنه
اول یکرمی، اوتوز غروشـله ممکن التدارك اولان بر
ندیم دیوانی بوکون یوز اللی، ایکی یوز غروش راده‌سنه
ترفیع فیئات ایتمشدر.

مطبعهٔ عامره و مصر مطبعه‌سیله مطابع و طبّاع سائره‌نك
الی الابد حافظهٔ آرای شکران اوله‌جق صورنده خدمت
ایتمش اولمقله برابر، انتخاب آثار خصوصنده دائما اصابت
ایده‌مامش اولدقلرینی آثار مطبوعه کوسـتریبور. مثلا
شیخ الاسلام یحیی افندی کبی لسان و ادبیاتمزده
اساتیذ معدوده‌دن اولان برذاتك دیوانی اهمال اولنه‌رق،
سنبلزاده وهبی و عینی دیوانلری کبی قیمت تالیـه‌یی حائز
اثرلر باصلمشدر. استانبول لهجهٔ بیانك شعرمزده استاد
اولی اولان باقی نك دیوانی بیله بو اهمالدن قورتوله‌مادی.
آلتمش، یتمش سنه اول طاش باصمه‌سیله و غایت نامطبوع
صورتده طبع و تمثیل اولنان مجموعهٔ اشعاری ــ که بوکون
نایاب ویا کمیابدر ــ بیوك مطبعه‌لرمزك تفریق و انتخـاب
آثارده‌کی لاقیدیسنی کوستررر.

اساسده‌کی بو اطرادسزلق اشکالده‌ده مشهود اولور :
مثلا شاعر اعظم عبدالحق حامد بکك شمدی‌یه قدر انتشار ایتمش اولان یکرمی بی متجاوز اثرلری مختلف کاغدلر اوزرینه ، مختلف شکل وقطعه‌ده باصلدیغندن بونلردن اوچ، دوت دانه‌سنی بر یره جمع وتجلید ایتمك قابل دکلدر . اساسندن پریشان قالمغه محکوم اولان آثار مطبوعه‌نك کتبخانه‌لرده نه قدر مدت پایدار اوله‌بیله‌جکی ایسه معلوم !.

معارف ناظری شکری بك افندی آثار قدیمه‌یی ، متوالیاً تهدید ایتمکده اولان آفات ضیاعدن ومؤلفین جدیده‌یی ده طبع آثارده متمادیاً مصادف اولمقده بولندقلری مشکلات و ترددن وقایه وتخلیص مقصدیله (آثار مفیده کتبخانه‌سی) هیئتنی تشکیل وبو هیئتك ریاستنی بالذات درعهده ایده‌رك وسائط موفقیتی احضار صورتیله وظیفه‌سنك امر ایفاسنی تسهیل بیورمشلردر. کرك بو کتاب، کرك بوندن بویله ساحهٔ انتشاره چیقه‌جق آثار ، مساعیٔ واقعه‌نك درجاتنی کوسترر .

هر تشبثك بدایتنده بر چوق نواقص بولنمق غیر منکردر . (آثار مفیده کتبخانه‌سی) هیئتی آرزو اولنان مکملیتی

تمامیله تأمین ایده‌مدیکنی اعتراف ایدر . حرب عمومیدن متولّد مصائب ومشکلاتك حشر ونشر اولدیغی بر زمان ومکانده‌دها زیاده کمال کوسترمك آسان دکلدی. مع‌مافیه خطوات مساعیمزك برفراز تکاملده قطع مسافات ایتمسنه مستمرّاً چالیشه‌جغز . اللهدن توفیق دیلرز .

استانبول ، ٥ رمضان ١٣٣٤

سلیمان نظیف   جناب شهاب‌الدین   اسماعیل حقی

محمود کمال   عثمان کمال

خطا وصواب جدولی

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٥٨	٧	مردو	مرقادو
٥٨	١٢	گر ون رفتارینه	گردون رفتارینه
٩٦	١٤	برتاب	برتات
١٠٢	٢	ممرفتمی	معرفتمی
١٤٢	١٨	اظهار	اظهارحقانیت،
١٤٣	١	مدراس	مدارس
٢٠٩	٤	قدره‌دمی	قدره‌ده‌می
٢١١	١٣	کلزار وصنه	کلزاروصلنه
٢١٦	١١	یده‌جگم	گیده‌جگم

3 1761 09624323 3